

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR

İlham

**"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir**

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 078 (6278) 4 may 2021-ci il Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Azərbaycanın xristian icmasını təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva rəsmi instaqram səhifəsində respublikamızın xristian icmasını Pasxa bayramı münasibətilə təbrik edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, təbrikdə deyilir: "Azərbaycanın bütün xristian icmasını Pasxa bayramı münasibətilə...

Bax 2

"Türkiyə-Azərbaycan dostluğu, qardaşlığı bu gün ən yüksək zirvədədir"

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Bax 2

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Qızılağac Milli Parkına səfər edib

Aprelin 30-da Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva Qızılağac Milli Parkına səfər edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, milli parkın ərazisi, zəngin fauna və florası ilə tanış olan Leyla Əliyeva daha sonra ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayevlə sahiləni və dəniz qoruqları daxil olmaqla, xüsusi...

Bax 4

"Türkiyə Vətən müharibəsində Azərbaycanı qətiyyənlə yalnız qoymayıb"

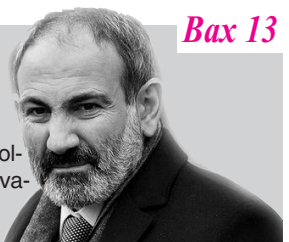
"Türkiyə və Azərbaycan arasında dünyada bənzəri olmayan qardaşlıq münasibətlərinin kökü ortaq tarix və mədəniyyətdən bəslənir". SİA-nın məlumatına görə, bunu Türkiyənin Azərbaycanı yəni səfiri Cahit Bağcı öz açıqlamasında deyib. O bildirib ki, Qarabağda ermənilərin 30 illik işğalına son qoymuş 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan qələbə Azərbaycanla yanaşı Türkiyə vətəndaşlarının...

Bax 6

Paşinyan açıqladı: Sarkisyan bir dəfə həmsədrlərə məktub yazaraq...

Ermənistanın müvəqqəti baş naziri Nikol Paşinyan Serj Sarkisyanın prezident olduğu dövrdə ATƏT-in Minsk qrupunun Qarabağla bağlı vasitəçilərinə göndərdiyi və cib məktubdan və danışıqların digər gizli detallarından danışdı. Bu barədə...

Bax 13

Naxçıvanın Bakıdakı daimi nümayəndəliyində akademik Zərifə Əliyevanın anım günü qeyd edilib

Aprelin 28-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərindəki daimi nümayəndəliyində görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın anadan olmasının 98-ci ildönümünə həsr olunmuş...

Bax 7

Arutyunyan şahid qismində dindirildi

Arayik Arutyunyan konstitusiyaya quruluşunun devrilməsi işində şahid qismində dindirilib və o, Qarabağdakı 44 günlük müharibə hadisələrinin səbəb-nəticə...

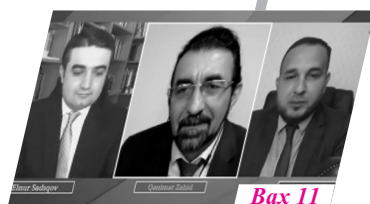
Bax 12

Qərb politoloqu: Yeni reallıqlar Azərbaycanın ABŞ üçün əhəmiyyətini daha da artırır

Mayın 1-dən ABŞ-ın Əfqanıstandakı qoşunlarını çıxarmağa başlaması və Mərkəzi Asiya ilə Avropaı birləşdirən nəqliyyat dəhlizlərinin...

Bax 4

Qənimət Zahid və Natiq Adilovun Zəngəzur dərdi...

Bax 11

Müxalifətin "eşşəyi" öldü! - Siyasi nekroloq

Bax 14

Messi 50-yə çatdı

Bax 16

“Türkiyə-Azərbaycan dostluğu, qardaşlığı bu gün ən yüksək zirvədədir”

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Azərbaycanın xristian icmasını təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva rəsmi instaqram səhifəsində respublikamızın xristian icmasını Pasha bayramı münasibətilə təbrik edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, təbrikdə deyilir: “Azərbaycanın bütün xristian icmasını Pasha bayramı münasibətilə səmimi-qəlbdən təbrik edirəm! Sizin hər birinizə möhkəm cansağlığı, tükənməz sevgi, sevinc dolu günlər və xoşbəxt gələcək arzulayıram!

Qoy, bu mübarək gün hər kəsin qəlbinə saf niyyətlər və xoş məramlarla dolursun, hər bir evə xeyir, rahatlıq və rifah, hər bir ölkəyə sülh və əmin-amanlıq gətirsin!”.

uğurlar arzulayıram və “Azərbaycana - Vətəninizə xoş gəlmisiniz!” deyirəm.

Səfir Cahit Bağcı dedi:

-Xoş gördük, cənab Prezident. İlk növbədə, məni qəbul etdiyiniz üçün təşəkkür edirəm, Zati-alinizi və hörmətli birinci xanımı salamlayıram.

Cənab Prezidentimizin Sizə salamları və ehtiramı var. Zəfəriniz mübarəkdir, təbrik edirik. İnşallah, mən fəaliyyət dövrəmdə əlaqələrimizin daha da inkişafına, daha da irəli aparılmasına səy göstərəcəyəm. Çox təşəkkür edirəm.

x x x

Prezident İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Türkiyənin dövlət başçısına çatdırmağı xahiş etdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 3-də Türkiyə Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Cahit Bağcının etimadnaməsini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir Cahit Bağcı etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi.

Sonra səfirle söhbət edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dedi:

-Xoş gəlmisiniz, sizi salamlayıram. Əminəm ki, Azərbaycanda günləriniz xoş keçəcək. Əslində, vətəninizdəsiniz və əminəm ki, burada özünüzu evinizdəki kimi hiss edəcəksiniz.

Türkiyə-Azərbaycan dostluğu, qardaşlığı bu gün ən yüksək zirvədədir və bütün məsələ-

lərdə biz hər zaman bir-birimizin yanındaıyq. İkinci Qarabağ müharibəsi bunu bütün dünyaya bir daha göstərdi ki, Türkiyə-Azərbaycan bir yerdədirlər və əziz qardaşımın, hörmətli

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın dəstəyi ilk saatlardan bizi ruhlandırırdı. Çünki müharibənin ilk saatlarından başlayaraq Türkiyə və onun Cümhurbaşqanı bizə mənəvi və siyasi dəstək vermişdir. Bu mənəvi və siyasi dəstək müha-

ribənin son gününə qədər göstərildi. İkinci Qarabağ müharibəsində Qələbəmiz əlbəttə ki, bölgədə yeni bir realıq yaratdı. Türkiyə və Azərbaycan bölgədə öz imkanlarını genişləndirdilər, bizim rolumuz, təsir imkanlarımız artıdı və artacaq. Birgə həyata keçirdiyimiz bütün layihələr, təşəbbüslər bölgədə sabitliyin, sülhün təmin edilməsi üçün önəmli rol oynayır.

Bizim əlaqələrimiz haqqında saatlarla danışmaq olar, siz bütün bunları yaxşı bilirsiniz. Əlaqələrimizin təməlində xalqlarımızın qardaşlığı və liderlərin siyasi iradəsi dayanır. Türkiyə və Azərbaycan iki qardaş ölkə kimi bundan sonra da bütün məsələlərdə bir-birini dəstəkləyəcək, bütün məsələlərdə bir-birinin yanında olacaq və öz əməli işləri, addımları ilə yaşadığımız bölgədə sülhün bərqərar olmasında səylərini davam etdirəcəklər.

Mən əminəm ki, siz fəaliyyətiniz müddətində bu əlaqələrin daha da inkişaf etməsi üçün öz səylərinizi göstərəcəksiniz. Sizə

“Bizim üçün Serbiya ilə əməkdaşlıq böyük əhəmiyyət kəsb edir”

Prezident İlham Əliyev Serbiyanın Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 3-də Serbiya Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Drağan Vladislavjeviçin etimadnaməsini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim edən səfir dedi:

- Cənab Prezident, Azərbaycan Respublikasında fövqəladə və səlahiyyətli səfir təyin olunmağımla bağlı etimadnaməni və sələfimin geri çağırılması məktubunu Sizə təqdim etməkdən şərəf hissi duyuram. İcazə verin, Sizə Prezidentimiz Aleksandr Vuçiçin səmimi salamlarını, Sizin və ölkənizin rifahı, inkişafı üçün xoş arzularını çatdırım. Cənab Prezident, qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycanın həqiqi dostu və strateji tərəfdaşı olan Serbiyanı təmsil etməklə Azərbaycan Respublikasında xidmət etmək imkanına nail olmaq mənim üçün böyük şərəfdir. Təşəkkür edirəm, cənab Prezident.

Səfiri salamlayan Prezident İlham Əliyev dedi:

- Çox sağ olun. Xoş gəlmisiniz. Cənab səfir, sizi görməyə çox şadam. Ümid edirəm ki, Azərbaycanda çox mənalı vaxt keçirəcəksiniz. Həmçinin sizdən Prezident Vuçiçə ən xoş salamlarımı çatdırmağınızı xahiş edirəm. Bilirsiniz ki, biz çox fəal ünsiyyətdə oluruq və dəfələrlə görüşlərimiz olub. Hesab edirəm ki, prezidentlər arasında çox mehriban münasibətlər var və bu da, ölkələr arasında münasibətlər üçün vacibdir. Əminəm ki, Azərbaycandakı fəaliyyətiniz zamanı siz əməkdaşlığımızı irəli aparmaq üçün əlinizdən gələni edəcəksiniz. Bizim üçün Serbiya ilə əməkdaşlıq böyük əhəmiyyət kəsb edir. Sizin dediyiniz kimi ölkələrimiz strateji tərəfdaşdır. Əməkdaşlıq sahələri indi bir çox istiqamətləri əhatə edir. Hesab edirəm ki, əsas diqqəti

artıq böyük irəliləyiş əldə etdiyimiz sahələrə və fəal əməkdaşlığın ilkin mərhələlərində olduğumuz bəzi sahələrdə hansı işləri görə biləcəyimiz məsələsinə yetirməliyik.

Beynəlxalq təşkilatlarda tərəfdaşlığımıza gəldikdə, əminəm ki, biz bir-birimizi dəstəkləməyə, bir-birimizin maraqlarını müdafiə etməyə davam edəcəyik. Biz artıq bir sıra beynəlxalq təşkilatlarda çox yüksək səviyyəli həmrəylik nümayiş etdiririk. Bu, vacibdir. Çünki bu, həqiqətən də bizim əməkdaşlığın səmimi mahiyyətini əks etdirir.

İkitərəfli münasibətlərə gəldikdə, əlbəttə ki, çox yüksək səviyyəli siyasi təmasların olması nəzərə alaraq, biz iqtisadi inkişaf sahəsi

üzərində diqqətimizi cəmləməliyik. Siz bilirsiniz ki, biz indi işğaldan azad olunmuş ərazilərdə yenidənqurma işlərinin ilkin mərhələsindəyik. Ümidvaram ki, Serbiya şirkətləri də, dost ölkələrin şirkətləri kimi fəal olacaqlar, gələcəklər, onlara bizim planlarımızla bağlı ilkin məlumat təqdim olunacaq. Onlar dost ölkələrdən olan beynəlxalq şirkətlər komandasına qoşularaq yenidənqurmada iştirak edəcəklər. Düşünürəm ki, diqqəti cəmləşdirəcək çoxlu sahələr olacaq. Əminəm ki, Azərbaycanda görəcək işləriniz çox olacaq. Sizə vəzifələrinizi uğurla həyata keçirməyi arzulayıram.

Səfir Drağan Vladislavjeviç:

- Təşəkkür edirəm, Cənab Prezident. Za-

ti-Aliləri, möhtərəm Prezident, ilk növbədə, icazə verin Azərbaycan Respublikasında olmaqdan və burada xidmət etmək imkanına sahib olmaqdan böyük şərəf duyduğumu bir daha təkrarlayım. Mənim təyinatım Serbiya Respublikasının Prezidenti cənab Aleksandr Vuçiçin şəxsi istəyi olub. Buraya gəlişimdən əvvəl bizim təkbətək görüşümüzə Prezident Vuçiç məndən aşağıdakı mesajları Sizə çatdırmağımı xahiş etdi. İlk növbədə, Prezident Vuçiç Sizə ən səmimi salamlarını çatdırır və Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, xalqınız və ölkəniz üçün gördüyünüz hər bir işdə uğurlar arzulayır. Prezident Vuçiç şəxsən Sizinlə dostluğu və dövlətlərimiz arasındakı dostluğu yüksək qiymətləndirir. O, Serbiya Respublikasının dost Azərbaycan Respublikasının suverenliyini və ərazi bütövlüyünü tam şəkildə dəstəklədiyini xüsusi vurğuladı, ölkələrimiz arasındakı mövcud strateji tərəfdaşlığı yüksək qiymətləndirdiyini və onu qoruyub saxlamaq, daha da gücləndirmək arzusunda olduğunu bildirdi. Prezident məndən dövlətlərimiz arasında əməkdaşlığın yüksək səviyyədə, həmçinin yüksək siyasi səviyyədə daha da təşviq etdirilməsində yaxından iştirak etməyimi xahiş etdi.

Mən, Prezident Vuçiçin Sizin Serbiyaya rəsmi səfər etməyinizlə bağlı dəvətini çatdırmaq istərdim. O qeyd etdi ki, həm rəsmi Bakının, həm də rəsmi Belqradın qarşısında Qoşulmama Hərəkatının və Belqradda keçirilmiş 1-ci sammitin 60-cı ildönümünün təşkililə bağlı fəal iş durur. O, hərəkatın təsisçisi olan dövlətlərin - Hindistan, Misir, İndoneziya və Qananın liderlərini və əlbəttə ki, Hərəkatın sədri olaraq Sizi bu münasibətlə dəvət etmək niyyətindədir. Siz, Prezident Vuçiçlə birlikdə tədbirə ev sahibliyi edəcəksiniz. O vurğuladı ki, bu, onun şəxsi təşəbbüsü olub və sammit Sizin üçün, Azərbaycan Respublikası və Serbiya Respublikası üçün tarixi əhəmiyyət kəsb edəcək.

1 1992-ci il 8 mayda itirdiyimiz Şuşa 28 il sonra 2020-ci il 8 noyabrda, hər günü bir tarixi qələbə olan 44 gün davam edən ikinci Vətən Müharibəsində düşməne "Dəmir yumruğun" zərbəsi ilə qürur yerimiz - Şuşamız azad edildi!

"Şuşa indi azaddır! Biz Şuşaya qayıtmışıq! Biz bu tarixi Qələbəni döyüş meydanında qazandıq. 2020-ci il noyabrın 8-i Azərbaycan tarixində əbədi qalacaqdır. Bu tarix əbədi yaşayacaq. Bu, bizim şanlı Qələbəmizin, zəfərimizin günüdür! Bu qələbəni biz döyüş meydanında qazandıq, dənizlər masası arxasında yox". Bunu Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 8-də Şəhidlər Xiyabanında Azərbaycan xalqına müraciətində deyib. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin milli qürurumuz olan Şuşanın azad olunması haqqında verdiyi müjdə Böyük Qələbəmizi təmin edən tarixi hadisədir. Yaşa, Cənab Ali Baş Komandan! Yaşa, Güclü Azərbaycan Ordusu! Yaşa, Rəşadətli zabit və əsgərlərimiz! Gözün aydın, AZƏRBAYCAN! ŞUŞA bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!

1992-ci il 8 mayda itirdiyimiz Şuşa 28 il sonra 2020-ci il 8 noyabrda Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi ilə geri qaytarıldı, Azərbaycanın 28 illik ŞUŞA yarası sağaldı! Bu, Dövlət Bayrağı Günü ərəfəsində Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev xalqımızın səbirsizliklə gözlədiyi tarixi gündə verdi. Bu gün Azərbaycan bayrağı Şuşada dalğalanır.

Azərbaycan bəlkə də son bir əsrdə bu qədər sevinc, qürur yaşamamışdı, bayrağa bu qədər sevgi görməmişdik. Bu tarixi müjdəyə sevinən xalqımız Azərbaycanın bütün şəhər və bölgələrində üç rəngli bayraqlarımız dalğalanaraq bir daha Bayrağımıza, qələbəmizə olan sevgilərini böyük coşqu ilə nümayiş etdirdilər. Şuşaya bayrağımızın sancıldığı 2020-ci ilin 8 noyabr günü Azərbaycan tarixinə əbədi həkk olundu. Noyabrın 9-da isə Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev özünün "Twitter" hesabında Müzəffər Azərbaycan Ordusunun 72 kəndin, 1 qəsəbənin və 8 strateji yüksəkliyin işğaldan azad edildiyini bildirməklə, bir daha göstərdi ki, Ali Baş Komandanımızın, Azərbaycan Ordusunun, Azərbaycan əsgərinin, Azərbaycan xalqının birliyi, gücünün qarşısında heç kəs tab gətirə bilməz. Budur, Azərbaycanın, hər bir azərbaycanlının Prezidenti olmaq! Budur, dünya səviyyəli LİDER olmaq!

"Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!"

Noyabrın 10-da isə 30 ildən çox gözlədiyimiz "Qarabağ Azərbaycandır! NİDA. BAŞQA YOL YOXDUR! Bu nidanı noyabrın 10-da üçtərəfli - Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan arasında imzalanan Bəyanat uzun illər davam edən işğala son qoydu. Ancaq yenə də Ermənistanın baş naziri Paşinyan Bəyanata imza atmaqdan imtina edib. Ali Baş Komandanımız noyabrın 10-da xalqa müraciətində bildirdiyi kimi: "Paşinyan məcbur olub bu bəyanata öz imzasını atır. Amma çox miskin, çox acınacaqlı durumda. Mən isə böyük fəxrə və sevinc hissi ilə bu bəyanata öz imzama atmışam. Hesab edirəm ki, bu bəyanatın imzalanmasının səbəbi noyabrın 9-da - Dövlət Bayrağı Günündə bizim növbəti şanlı hərbi qələbəmiz olub. Çünki noyabrın 9-da 72 yaşayış məntəqəsini Azərbaycan Ordusu işğalçılardan azad edib. Şuşanın azad edilməsi, noyabrın 9-da 72 yaşayış məntəqəsinin azad edilməsi və sentyabrın 27-dən bu günə qədər 300-ə yaxın yaşayış məntəqəsinin azad edilməsi ilə Ermənistan ordusunun belini qırıbmışdı. Çünki bu bəyanat uzun illər davam edən işğala son qoyur. Bu bəyanat imkan verir ki, hələ də işğal altında olan digər rayonlarımızı - Ağdam, Laçın, Kəlbəcər rayonlarını qan tökülmədən

Azərbaycanın 28 illik ŞUŞA yarası sağaldı!

Prezident İlham Əliyev: "Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!"

ciətində bildirdiyi kimi: "Paşinyan məcbur olub bu bəyanata öz imzasını atır. Amma çox miskin, çox acınacaqlı durumda. Mən isə böyük fəxrə və sevinc hissi ilə bu bəyanata öz imzama atmışam. Hesab edirəm ki, bu bəyanatın imzalanmasının səbəbi noyabrın 9-da - Dövlət Bayrağı Günündə bizim növbəti şanlı hərbi qələbəmiz olub. Çünki noyabrın 9-da 72 yaşayış məntəqəsini Azərbaycan Ordusu işğalçılardan azad edib. Şuşanın azad edilməsi, noyabrın 9-da 72 yaşayış məntəqəsinin azad edilməsi və sentyabrın 27-dən bu günə qədər 300-ə yaxın yaşayış məntəqəsinin azad edilməsi ilə Ermənistan ordusunun belini qırıbmışdı. Çünki bu bəyanat uzun illər davam edən işğala son qoyur. Bu bəyanat imkan verir ki, hələ də işğal altında olan digər rayonlarımızı - Ağdam, Laçın, Kəlbəcər rayonlarını qan tökülmədən

qaytaraq. Qısa bir müddət qoyulur, bu ayın sonuna qədər bu rayonlar bizə qaytarılır. Bu, böyük xoşbəxtlikdir. Mən fürsətdən istifadə edərək, Ağdam, Laçın, Kəlbəcər rayonlarının sakinlərini, bütün Azərbaycan xalqını bu münasibətlə təbrik edirəm".

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dəfələrlə erməni riyakarlığından danışaraq bildirirdi ki, Azərbaycan xalqının səbri ilə oynamayın: "Siz Azərbaycan xalqını tanıyırsınız, siz tanıyacaqsınız bizi, amma gec olacaq. Düz yola gəlin, çıxın bu torpaqlardan, bu torpaqlar sizə mənsub deyil. Amma nə etdilər? Orada qanunsuz məskunlaşma aparmaq üçün beynəlxalq hüququ, beynəlxalq konvensiyaları, o cümlədən Cenevrə konvensiyalarını kobudcasına pozaraq nümayişkarane şəkildə xaricdən erməniləri gətirib özü də məhz Şuşaya ki, bizi incitsin.

Məhz Şuşada o dəstə başçısı hansı ki, indi dəşik axtarır gizlənməyə, xunta başçısı özünə andıçmə mərasimi keçirmişdir və Ermənistan baş naziri gedib orada iştirak edib. Bu, bizə sataşmaq deyildimi? Bunun hesabını sizdən soruşan olmayacaqdımı?! Hesabını soruşduq, diz çökdürdük, diz üstə qoyduq! Onun-bunun ələyindən yapışib bu 40 gündən çox bir müddətdə adam qalmaqalı, zəhləsini tökməsin, yardım istəməsin, özünü alçaltmasın. Biz alçaltmışıq onu, əcəb də etmişik. Bizim üçün müqəddəs olan Şuşa şəhərinin Cıdır düzündə sərxoş vəziyyətdə rəqs edəndə fikirləşəydi ki, bu gün gələcək, cəzasını alacaq, siçan kimi gizlənib bax bu sənədi götürüb ağlaya-ağlaya imzalayacaq. Yerini göstərdik, dərsini verdik. Qovmuşuq onları torpaqlarımızdan, iti qovan kimi qovmuşuq. Demişdim ki, qovacağıq, iti qovan

kimi qovacağıq və qovmuşuq, iti qovan kimi qovmuşuq. Qorxulardan indi bu sənədə imza atır, bilir ki, biz Ağdama da, Kəlbəcəre də, Laçına da gələcəyik. Heç kim bizi saxlaya bilməz. Hər kəs bizim gücümüzü gördü, hər kəs bizim dəmir yumruğumuz nədir, anladı. Ona görə qovmuşuq onları, əcəb də etmişik".

Ulu Öndərimizin dediyi kimi, "Şuşasız Qarabağ, Qarabaqsız isə, ümumiyyətlə, Azərbaycan yoxdur".

Bəli, o gün gəldi, müjdə olsun, gözəl Şuşa, cənnət Şuşa. Azərbaycan Prezident, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyev Şuşanın işğaldan azad olunduğu xəbərini verərkən dedi: "Xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Mən bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdim, onun ruhu qarşısında baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Bu gün şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şadıddır! Gözün aydın olsun Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun dünya azərbaycanlıları!"

Bəli, 1992-ci il may ayının 8-də erməni təcavüzkarları tərəfindən Şuşa işğal olunsun da, 2020-ci il noyabrın 8-də - 28 ildən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu gün Müzəffər, Sarsılmaz, Şanlı Ordumuz, rəşadətli əsgər və zabitlərimizin gücü ilə 28 il həsrətində olduğumuz, Azərbaycanın ürəyi, mirvarisi, o cümlədən bütün Qafqazın mədəniyyət beşiği olan Şuşa şəhərini düşmən işğalından azad etdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 8-də Şəhidlər Xiyabanında xalqa etdiyi müraciəti isə bütün xalqımızın Qarabağ həsrətinə məlhəm oldu. Ali Baş Komandanın tarixi müraciətindən: "Dəfələrlə Azərbaycan xalqına müraciət edərək düşməne yumruq göstərmişdim, yumruq göstərmişdim. Demişdim ki, bu yumruq elə belə yumruq deyil. Bu, dəmir yumruqdur. Bu dəmir yumruqla düşmənin başını əzirik və əzəcəyik! Eyni zamanda, bu yumruq birliyimizin rəmzidir. Bax, bu gün Azərbaycan xalqı bu yumruq kimi birləşib! Həmişə belə olacaq! Bu birlik əbədi olacaq! Bu birlik bizə gələcəkdə də bütün vəzifələri icra etmək üçün imkan yaradacaq. Mən bütün bu illər ərzində - 17 il ərzində Azərbaycan xalqının dəstəyini hiss etmişəm, görmüşəm, inamını, mənə olan xoş münasibəti görmüşəm. Bu, mənə güc verir. Bu, mənim siyasətim üçün əvəzolunmaz dəstəkdir. Həmişə Azərbaycan xalqını əmin edirdim ki, mən Vətəne, doğma xalqıma ləyaqətlə, sədaqətlə xidmət edəcəyəm. Şadam ki, sözümün üstündə durmuşam. Həmişə olduğu kimi, sözümə sadıq olmuşam.

Bu tarixi bir gündə Azərbaycan xalqına bu müjdəni vermək mənim həyatımda bəlkə də ən xoşbəxt günlərimdən biridir. Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!"

Bəli, bəli, bəli!!! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycanındır!

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Qızılağac Milli Parkına səfər edib

Aprelin 30-da Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva Qızılağac Milli Parkına səfər edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, milli parkın ərazisi, zəngin fauna və florası ilə tanış olan Leyla Əliyeva daha sonra ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayevlə sahiləni və dəniz qoruqları daxil olmaqla, xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin gələcək inkişaf perspektivlərini müzakirə edib.

Səfər zamanı Leyla Əliyeva Xəzər dənizinin Kiçik Qızılağac körfəzinə körpə balıqların buraxılması, o cümlədən ölkəmizin yaşıllıq və meşə ərazilərinin artırılmasına dəstəyi nümayiş etdirmək məqsədilə milli parkın ərazisində Eldar şamlarının əkilməsi mərasimində iştirak edib.

Qeyd edək ki, 2018-ci il sentyabrın 26-da yaradılmış Qızılağac Milli Parkı Qızılağac Dövlət Təbiət Qorugunu və bütöv Qızılağac körfəzinə ehtiva edir və Xəzər dənizində ilk mühafizə olunan dəniz ərazisi hesab olunur. Qızılağac Milli Parkına aid su ərazisinin mühafizəsi dünyanın nəsli kəsilmək təhlükəsi ilə üzləşən balıq növlərinin yaşaması üçün zəruridir.

IDEA İctimai Birliyi və "Blue Marine Foundation" təşkilatının birgə təqdimatına əsasən, 2019-cu ilin noyabr ayında həmin milli park dünya sularının xilasını üçün ümid yeri (Hope Spot) kimi seçilib. Ümid yerləri "Mission Blue" təşkilatının beynəlxalq mühafizə

kampaniyası çərçivəsində bəyan edilən, ekoloji baxımdan unikal olan dəniz əraziləridir. Ümid yerlərinin elan edilməsində əsas məqsəd okeanların qorunması üzrə global hərəkatı dəstəkləmək və daha geniş su ərazilərinin mühafizə edilməsinə nail olmaqdır.

Məlum olduğu kimi, son onilliklər ərzində ölkəmizin su hövzələrindəki balıq növlərinin təbii populyasiyaları insan fəaliyyətinin mənfi təsirləri nəticəsində məhv olma təhlükəsi həddinə çatıb.

Bununla əlaqədar, Leyla Əliyevanın tə-

şəbbüsü ilə Azərbaycanın və Qafqaz regionunun su faunasının qorunması, ölkəmizin daxili su hövzələrinin bioresurslarının mühafizəsi və bərpası üzrə bir sıra mühüm təşəbbüslər həyata keçirilir.

Bu cür təşəbbüslərdən biri keçən ilin may ayından etibarən IDEA İctimai Birliyi və Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin birgə həyata keçirdiyi "Zəngin hövzələr" layihəsidir. Layihə ölkənin müxtəlif yerlərində yerləşən göl və çaylara məxsus olan balıq növlərinin təbii populyasiyasının artırılması, daxili su hövzələrində çirkləndirilmənin azaldılması, qanuni və məsuliyyətli balıq ovunun təşviqi üzrə davamlı və ardıcıl tədbirlərin təşkil edilməsini nəzərdə tutur.

Qərb politoloqu: Yeni reallıqlar Azərbaycanın ABŞ üçün əhəmiyyətini daha da artırır

Mayın 1-dən ABŞ-ın Əfqanıstandakı qoşunlarını çıxarmağa başlaması və Mərkəzi Asiya ilə Avropaı birləşdirən nəqliyyat dəhlizlərinin yerləşdiyi coğrafi məkanda yaranan yeni reallıqlar Birləşmiş Ştatlar üçün əlverişli mövqeyə malik Azərbaycanın geosiyasi əhəmiyyətini daha da artırır. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər tanınmış Qərb politoloqu, "Heritage" Fondunun Daqlas və Sara Elison Mərkəzinin direktoru Lyuk Kofinin "Arabnews" qəzetində dərc olunmuş analitik məqaləsində yer alıb.

Hazırkı şəraitdə Qərb ölkələrinin Mərkəzi Asiya regionuna yeganə çıxışının Türkiyə-Gürcüstan-Azərbaycan dəhlizi üzərindən mümkün olacağını qeyd edən müəllif yazır: "Bu kontekstdə ABŞ Prezidentinin "erməni soyqırımı" bəyanatı və Ankara ilə əlaqələri gərginləşdirməsi vəziyyəti daha da pisləşdirib. Lakin Azərbaycan ərazisindən quru və hava yolu ilə Mərkəzi Asiyaya çıxış Vaşinqton üçün yeganə mümkün variant kimi görünür. Bu marşrut Azərbaycanın ikinci böyük şəhəri olan Gəncənin adını daşıyan və İpək Yolu üzərində əhəmiyyətli məntəqə olan 100 kilometrlik "Ganja Gap" dəhlizidir. ABŞ ordusu Əfqanıstana təchizatın göndərilməsində bu dəhlizdən istifadə edib. Beləliklə, Vaşinqton Mərkəzi Asiya regionunda möhkəmlənmək istəyirsə, Türkiyə ilə münasibətləri yaxşılaşdırmalı və Azərbaycana daha çox diqqət yetirməlidir. Bu məqsədlə güclü iqtisadi əlaqələr və diplomatik səylər lazımdır".

Politoloq vurğulayıb ki, Rusiya və Çinin Mərkəzi Asiyada, həmçinin Əfqanıstanda təsirini artırmaq planları qarşısında ABŞ üçün ən məqbul variant Türkiyə və Azərbaycanla əməkdaşlığı daha da inkişaf etdirməkdir.

YAP-da yeni təyinat

Elməddin Quliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri təyin olunub. SİA xəbər verir ki, bu barədə E. Quliyev "Facebook" sosial şəbəkəsindəki səhifəsində yazıb.

E. Quliyev bildirib ki, artıq 5 ildən çox çalışdığı Dövlət Statistika Komitəsindəki işindən ayrılıb: "Ötən müddət ərzində dövlət qulluğunda üzərimə düşən vəzifə və öhdəlikləri bacardığım qədər əzmlə yerinə yetirməyə çalışdım. Ən böyük qazancım isə zəngin təcrübə və peşəkarlarla iş oldu. Dövlət Statistika Komitəsinin bütün strukturlarında çalışan dostlarıma gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıram. Qeyd edirəm ki, fəaliyyətimi bundan sonra hakim Yeni Azərbaycan Partiyası Mərkəzi Aparatının İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri kimi davam etdirəcəyəm. Əsas xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan, regionun ən böyük təşkilatı olan hakim partiya fəaliyyətə başlamaq sözsüz ki, mənim üçün böyük bir şərəfdir. Praqmatik Lider, qalib sərkərdə kimi dünyada böyük nüfuzə malik olan Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hazırda ölkənin alternativsiz təşkilatı olan bir siyasi partiya çalışmaq, eyni zamanda, üzərimə böyük bir məsuliyyət qoyur. Bu məsuliyyəti dərk edərək əminliklə bildirirəm ki, çalışdığım bütün qurumlarda olduğu kimi, Yeni Azərbaycan Partiyasında da fəaliyyətimi var gücümle davam etdirməyə və mənə göstərilən böyük etimadı doğrultmağa çalışacağam. Dəyərli həmkarlarımla qurula-caq yeni əməkdaşlıqdan fərah hissi keçirdiyimi bildirirəm".

Qeyd edək ki, Elməddin Məhəmməd oğlu Quliyev 1984-cü il oktyabrın 25-də Qubadlı rayonunda doğulub. Sumqayıt şəhər 16 sayılı orta məktəbin məzunudur. Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistika fakültəsində bakalavr, Naxçıvan Dövlət Universitetində "Mətbuat tarixi" ixtisası üzrə magistr, AMEA-nın Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunda "Tarixşünaslıq, mənbəşünaslıq və tarixi tədqiqat üsulları" ixtisası üzrə doktorantura təhsili alıb. 2003-2005-ci illərdə "Jurnalist" qəzetində müxbir işləyib. 2005-2006-cı illərdə Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin (Azertac) könüllü əməkdaşı kimi fəaliyyət göstərib. 2006-2007-ci illərdə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrində hərbi xidmət keçdikdən sonra Azərbaycan Televiziya və Radio Verilşləri QSC-nin (AzTV) İnformasiya Proqramları Baş Redaksiyasında müxbir vəzifəsində fəaliyyətə başlayıb. Rəsmi dövlət tədbirlərində, regional səfərlərdə, ölkəmizdə keçirilən bütün seçkilər və referendumda, yerli və beynəlxalq konfrans, forumlarda AZTV-ni təmsil edib (2008-2016). 2016-2021-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin İctimaiyyətlə əlaqələr sektorunun müdiri - mətbuat katibi vəzifəsində çalışıb. 3 may 2021-ci il tarixindən Yeni Azərbaycan Partiyası Mərkəzi Aparatının İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri təyin olunub.

Qeyd edək ki, İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsi YAP-ın Mərkəzi Aparatında aparılan struktur dəyişiklikləri nəticəsində yeni yaradılıb. Xatırladaq ki, Hüseyn Paşayev Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü seçilməsi ilə əlaqədar YAP mətbuat xidmətinin rəhbəri vəzifəsindən azad edilib.

Ceyhun Rasımoğlu

Ayşən Vəli

"Zəngilanda üç yeni kəndin əsasının qoyulması göstərir ki,..."

şəhərlərimiz yenilənir. Nəticədə, məcburi köçkünlər qayıdacaq və öz həyatlarını rahat quracaqlar".

Deputat sözlərinə belə davam edib: "Həmçinin, cənab Prezident səfər zamanı siyasi bəyanatlar da verib.

Bu ilk növbədə Ermənistanla olan münasibətlər məsələsidir. Azərbaycan artıq, Dağlıq Qarabağ məsələsinin bitdiyini və bu problemin mövcud olmadığını nəzərə yetirir. Eyni zamanda, Ermənistanda ara-sıra revanşist qüvvələr baş qaldıraraq, Azərbaycan torpaqlarını yenidən işğal etmək istədiklərini dilə gətirirlər. Həmçinin, bu səfərlər Azərbaycan vətəndaşının həm ümumdövlət, həm də problemlərin həllinin cənab Prezidentin diqqətində olduğunu vurğulayır".

"Cənab Prezidentin Cəbrayıl və Zəngilana səfəri işğaldan azad olunmuş torpaqlarda bərpa işlərinin dövlət başçısının şəxsən nəzarətində olduğunu göstərir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Aydın Mirzəzadə deyib.

Onun sözlərinə görə, regionların bərpa edilməsi ən müasir texnologiyaların olduğunu sübutudur: "Yeni layihələr, yalnız insanların işləmək və yaşamaq tələbatının ödənilməsi deyil. Bu layihələr Azərbaycanın yeni yaşam modelini həyata keçirmək gücündə olduğunu isbat edir. Zəngilanda üç yeni kəndin əsasının qoyulması göstərir ki, çox da uzaq olmayan bir dövrdə mərhələli şəkildə kənd və

Xankəndinin iyun gözləntiləri: quldur rejim tələsdə!

Dəmir yumruq əvvəlkindən də sərt şəkildə separatçıların, quldurların başlarını yuvalarındaca əzməyə qadirdir, hazırdır, hətta barmaqlar artıq tətikdədir

Qarabağın quldur rejiminin saxta "parlamentinin" qondarma "spikeri" Artur Tovmasyan Azərbaycanın İnsan haqları və demokratiya institutunun rəhbəri Əhməd Şaidovun Twitter hesabında Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin artıq iyun ayında Xankəndinə nəzarət edəcəyi ilə bağlı fikirlərindən təlaşlanaraq heç bir əsası olmayan iddia ilə çıxış edib və əslində, bu vasitə ilə quldur rejimin daha çox ifşasına səbəb olub. SİA erməni mediasına istinadən xəbər verir ki, Tovmasyan quldur rejimin çulunu sudan quru çıxarmaq və Xankəndi ermənilərinin ciddi narahatlıqlarını yatırımaq üçün deyib ki, guya 10 noyabr 2020-ci ildə təsdiq olunmuş üçtərəfli bəyana-ta əsasən "stepanakertin" (Xankən-

dinin) Azərbaycan Ordusunun nəzarətinə keçməsi haqqında müddəə yoxdur (!).

Görünür, Tovmasyan Xankəndinin 2 kilometrliyində dayanan Azərbaycan əsgərinin qalibiyyət reallığını hələ də dərk etməyib və ona görə 2020-ci ilin 27 sentyabrda əvvəlki xəyallarına dalır

O, həmçinin iddia edib ki, guya "artsaxın" təhlükəsizliyinin "qarantı" Rusiya sülhməramlı kontingenti və "artsaxın ordusudur" (!) və "respublika" Azərbaycanın hər hansı tərkibində ola bilməz və s.

Görünür, Tovmasyan Xankəndinin 2 kilometrliyində dayanan Azərbaycan əsgərinin qalibiyyət reallığını hələ də dərk etməyib və ona görə 2020-ci ilin 27 sentyabrda əv-

vəlki xəyallarına dalır. Lakin əbəss yərə. Çünki yalnız Əhməd Şahidov deyil, eləcə də Qarabağ icmasının rəhbəri Tural Həmzəliyev də Xankəndində yeni ofis binasının axtarışına başladıldığını əminliklə bildirmişdi. Lakin Tovmasyan ən əsas faktoru - Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi" bəyanatını da unudub, həmçinin unudub ki, Qarabağın hüquqi cəhətdən və bilavasitə Azərbaycanın tərkib hissəsi olduğunu Rusiyanın dövlət başçısı Vladimir Putin də bəyan edib.

Cinayətkarlar "stepanakert" tipli xam xəyallarına daldıqca daha ağır vəziyyətlərin burunlarının ucunda dayandığını birdefələk anlamalı, dərk etməlidirlər

Üçtərəfli bəyanatda isə onların saxta "stepanakertlərinin" barəsində deyil, ümumiyyətlə, Qarabağın ərazisi barədə vurğulanır, o cümlədən, oradakı qanunsuz hərbi birləşmələrin də rədd olub getmələri haqqında müddəalar mövcuddur. Fəqət o bil-məlidir ki, Azərbaycan Prezidenti son və sərt bəyanatını Zəngilana səfəri zamanı səsləndirib. Əgər xatırlamaq istəmirsə, biz ona bu xatırlatmanı edərək deyə bilərik ki, çox da nala-mıxa vurmasın, dəmir yumruq havadadır və bundan sonra da belə davam edərlərsə, o yumruq əv-

vəlkindən də sərt şəkildə separatçıların, quldurların başlarını yuvalarındaca əzməyə qadirdir, hazırdır, hətta barmaqlar artıq tətikdədir. Bax, bu reallığı, bu gerçəkliyi qətiyyətlə yadlarından çıxarmamalıdır. Yoxsa ki, Tovmasyan, Araik Aruyunyan, yaxud Vitali Balasanyan, həmçinin David Babayan və başqa cinayətkarlar "stepanakert" tipli xam xəyallarına daldıqca daha ağır vəziyyətlərin burunlarının ucunda dayandığını birdefələk anlamalı, dərk etməlidirlər.

Rövşən RƏSULOV

"Bütün dövrlərdə hər bir xalqın tarixində onun xilaskarı kimi dərin izlər qoyan və xalqın fəxrinə çevrilən dahi şəxsiyyətlər olmuşdur. Azərbaycan xalqının da tarixində xilaskar kimi böyük fəxrlə yad etdiyimiz dahi şəxsiyyət Ulu öndərimiz Heydər Əlirza oğlu Əliyevdir. Hazırda Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları və bütün dünya azərbaycanlıları müstəqil Azərbaycan Respublikasının yaradıcısı və memarı, XX əsr milli tariximizin ən qüdrətli siması olan Heydər Əliyevin anadan olmasının 98-ci ilini böyük həyəcan və sevincdə qarşılamağa hazırlaşır. Ümummilli lider Heydər Əliyevin bizlərə ərməğan etdiyi zəngin dövlətçilik irsi və həyat fəlsəfəsi hələ uzun müddət diqqət mərkəzində olacaqdır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin İntizam Komissiyasının sədri, iqtisad üzrə elmlər doktoru, professor Eldar İbrahimov deyib.

Deputatın sözlərinə görə, Ulu Öndərin həyat və yaradıcılıq fəlsəfəsi öz xalqına həmişə sədaqətlə xidmət etmək, Azərbaycan Respublikasını müstəqil bir dövlət kimi formalaşdırmaq və onu dinamik inkişaf yoluna qoymaq olub: "Məhz, Heydər Əliyevin həyat və yaradıcılıq yoluna nəzər saldıqda, Ulu öndərin fəaliyyətinin ilk dövründən başlayaraq ömrünün sonuna kimi gördüyü işlərin bu fəşəfəni həyata keçirmək məqsədi daşdığına şahidi oluruq. Ona görə də Heydər Əliyev irsini daim öyrənmək, qorumaq, təbliğ və tətbiq etmək bugünkü və gələcək nəsillərin qarşısında duran ən vacib və aktualıqını heç vaxt itirməyən global məsələdir. Heydər Əliyevi fərqləndirən başlıca xüsusiyyətlər işlədiyi vəzifənin kiçikliyi və ya böyüklüyündən asılı olmayaraq yüksək çalışqanlıq hesabına məşğul olduğu problemi dərinlən mənimsəməsi, özünə və ətrafındakılara qarşı tələbkərliliyi, reallığı əks etdirən prinsipial mövqə tutması, üzərinə düşən vəzifəni maksimum səviyyədə uğurlu nəticə ilə yerinə yetirməsi olmuşdur. Bax, bu xüsusiyyətinə görə Ulu öndər həmişə vəzifə pillələrində yüksəlmiş, dövlət təhlükəsizliyi xidmətinin leytenantı rütbəsindən general mayoru rütbəsinə və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin sədri vəzifəsinə yüksəlmişdir. Komitədə işlədiyi dövrdə kəşfiyyat və əkskəşfiyyat məsələlərinə dair ən çətin tapşırıqları Heydər Əliyev lazımı səviyyədə yüksək peşəkarlıqla icra edirdi və onları böyük əksəriyyəti hələ də "tamam məxfi" qrifi ilə müvafiq arxivlərdə saxlanılır. Heydər Əliyevin gərgin əməyi, uzaqgörənliklə həyata keçirdiyi iqtisadi siyasət, göstərdiyi əzmkarlıq, tələbkərlilik və yüksək idarəetmə qabiliyyəti nəticəsində aqrar-sənaye kompleksinin digər sahəsi olan aqrar maşınqayırma sənayesi, mineral gübrə və kənd təsərrüfatı üçün lazım olan digər maddi-texniki vasitələr istehsalı da təşəkkül tapdı. Bu məqsədlə kənd təsərrüfatı texnikası, mineral gübrə istehsalı edən yeni zavodlar tikil-

"Azərbaycan xalqının fəxri və xilaskarı Ulu Öndər Heydər Əliyev"

di və mövcud zavodlar genişləndi. Həmin dövrdə ölkənin dinamik inkişafına zəmin yaratmaq üçün respublikamızda emal sənayesinin inkişafına xüsusi önəm verildi. Bu məqsədlə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının artımı ilə yanaşı bu məhsulların emalı ilə məşğul olan müəssisələrin şəbəkəsi də böyüdü. Üzümçülük məşğul olan iri təsərrüfatların hamısında üzüm emalı zavodları tikilib istifadəyə verildi, mövcud pambıq emalı zavodları modernləşdi və yeniləri tikildi, çay, müvafiq bölgələrdə bütün, fındıq, meyvə, tərəvəz, ət, süd və digər məhsulların emalı müəssisələri fəaliyyətə başladı. Kənd təsərrüfatı və emal sənayesinin inkişafı respublikamızda yüngül və yeyinti sənayesinin də inkişafına təkan verdi, Bakıda və bölgələrdə bir çox yeni zavod və fabriklər fəaliyyətə başladı. Artıq həmin illərdə respublikamız İttifaqın meyvə-tərəvəz bazası olmaqla yanaşı həm də SSRİ-nin digər bölgələrinə və xarici ölkələrə yüksək keyfiyyəti ilə seçilən hazır emal məhsulları və malları da ixrac etməyə başladı. Aqrar sahədə həyata keçirilən bu düşünülmüş siyasət nəticəsində Azərbaycanda nəinki möhtəşəm aqrar-sənaye kompleksi yarandı, həmçinin iqtisadiyyatın digər sahələrinin inkişafı da stimullaşdı, qaz, işıq, su, rabitə, yol və digər infrastruktur sahələrin genişlənməsi təmin edildi, kənd ərazilərinin sosial siması kökündən dəyişdi. Həmin illərdə sosial obyektlərin tikintisi də böyük vüsət aldı, bölgələrdə yeni müasir məktəblər, xəstəxana, mədəniyyət, kinoteatr binaları və digər obyektlərin inşa edilməsi xüsusi nəzarətə götürüldü və uğurlu nəticələr əldə olundu. Əhalinin sosial rifah halının yaxşılaşdırılması və rahatlığının təmin edilməsi daim diqqət mərkəzində saxlanılırdı. Bu diqqət və qayğının nəticəsində respublikamızda həmin dövrdə mənzil tikintisində rekord göstəricilərə nail olundu və keçən əsrin 80-ci illərin əvvəlində hər il bir milyon kvadrat metr yaşayış sahəsi vətəndaşlarımızın istifadəsinə veriliirdi. Həmçinin, respublikamız qonşu respublikaları təbii qazla və elektrik enerjisi ilə təmin etməyə başladı və İttifaq miqyasında subsidiya alan respublikadan donor respublikaya çevrildi. Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə respublikamızda ağır sənayenin inkişafında da əhəmiyyətli dönüş yarandı. İttifaqda ən iri maşınqayırma zavodları inşa edildi. SSRİ-də yeganə olan Bakı kondisionerlər zavodu, Bakı yeni neftayırma zavodu, Azərterm zavodu, habələ Gəncədə, Sumqayıtda və digər şəhərlərdə müxtəlif təyinatlı yeni maşınqayırma zavodları

tikilib istifadəyə verildi və bir çox mövcud zavodlar müasir avadanlıqlarla təmin edilərək modernləşdirildi".

E.İbrahimov vurğulayıb ki, bünövrəsi Ulu öndərimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş müstəqil Azərbaycan Respublikası artıq onsekiz ildir ki, hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən uğurla idarə olunur və ölkəmiz beynəlxalq aləm və dünyanın aparıcı ölkələri tərəfindən regionun lider ölkəsi kimi qəbul olunur: "Bu isə təsadüfi deyildir. Belə ki, Cənab İlham Əliyevin ölkəyə rəhbərliyə başladığı ilk vaxtlardan başlayaraq elmi-texnoloji inkişafa xüsusi diqqət verməsi bu sahədə uğurlu nəticələr əldə etməyə imkan vermişdir. Bunun sayəsində ölkəmizdə iqtisadiyyatın yeni sahələrinin müdafiə və kosmos sənayesinin formalaşması, innovasiyaların tətbiqinə əsaslanan sənaye və aqrar parkların yaradılması və onların ən yeni texnologiyalardan istifadə etməklə daxili bazarın tələbatını ödəyən və ixrac potensialını genişləndirən müxtəlif adda və çeşiddə məhsullar istehsalına başlaması Azərbaycanın uzun müddətli dayanıqlı və davamlı inkişafına zəmin yaradır. Bu isə o deməkdir ki, ölkə rəhbəri dünyada baş verən global proseslərə uyğun müasir çağırışları təmin edən və gələcək inkişafa imkan verən sosial-iqtisadi siyasət formalaşdırır və onun həyata keçirilməsinə yönəlmiş tədbirlər görür. Hörmətli Prezidentimizin formalaşdırdığı və həyata keçirdiyi iqtisadi siyasətin əsasını isə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, neft-qaz sektoru ilə yanaşı, qeyri-neft sektorunun prioritet sahələri olan turizm və aqrar sahənin inkişafına daim xüsusi diqqət yetirir və bu sahələrdə uğurlu nəticələr əldə etmək üçün möhkəm maddi-texniki baza və infrastrukturun yaradılması istiqamətində təsirli tədbirlər görülür. Ölkəmizdə sosial və iqtisadi inkişafın global çağırışlara uyğun aparılması sayəsində Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatı son 17 il ərzində 3,3 dəfə artmış, valyuta ehtiyatlarımız 51 milyard manatdan artıq olmuşdur. Bu da respublikamızın gələcək inkişafının başqa ölkələrdən asılı olmadan valyuta ehtiyatları ilə etibarlı təminatı deməkdir. Bu müddətdə sosial məsələlərə xüsusi diqqət yetirilmiş və bunun nəticəsində işsizlik və yoxsulluq səviyyəsi minimuma endirilmiş, orta aylıq əmək haqqı və pensiyalar dəfələrlə artmış, əhalinin içməli su və təbii qazla təminatı əsaslı surətdə yaxşılaşıb. Hörmətli Prezidentimizin həyata keçirdiyi uğurlu strategiyanın nəticəsidir ki, Dünya Bankının "Doinq Business-2020" hesabatına əsasən dünya iqtisadiyyatında baş vermiş böhranlı 2020-ci ildə Azərbaycan mövqeyini 6 pillə yaxşılaşdıraraq

34-cü pillədən 28-ci pilləyə yüksəlmiş, növbəti dəfə dünyanın "Ən islahatçı 10 ölkəsi" sırasına daxil olub. Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev cənablarının rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən məqsədyönlü siyasət və dərin islahatlar nəticəsində əldə edilən çoxsaylı uğurlar sırasında ən uca zirvədə 2020-ci ilin 27 sentyabr-10 noyabr tarixinə kimi davam edən 44 günlük Vətən müharibəsində Müzəffər Azərbaycan ordusunun Ermənistan üzərində qazandığı parlaq qələbə dayanır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev cənablarının rəhbərliyi ilə əldə olunan bu qələbə Azərbaycan dövlətçiliyi tarixinə qızıl hərflərlə yazıldı. Çünki bu qələbə ölkəmizin ərazi bütövlüyünü təmin etdi, Ermənistanın uzun sürən işğalçılıq siyasətinə son qoydu və Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının və dünya azərbaycanlıların əylənməz qururunu özünə qaytardı. Hazırda işğaldan azad olunmuş əzəli Azərbaycan ərazilərinə Böyük Qayıdışla əlaqədar ölkəmiz tamamilə yeni bir dövrə qədəm qoyur. Bu mərhələdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev cənablarının müəyyən etdiyi strateji vəzifə həmin ərazilərin ölkə iqtisadiyyatına sürətli reintegrasiyasını təmin etməkdən ibarətdir. Bu məqsədlə hörmətli Prezidentimizin tapşırıqlarına uyğun olaraq işğaldan azad olunan ərazilərin minalardan təmizlənmək bərpası və yenidənqurma işlərinə başlamaq, o cümlədən sosial-iqtisadi, enerji, kommunal, nəqliyyat infrastrukturunun yaradılması, rəşional məskunlaşma siyasətinin həyata keçirilməsi və bununla da doğma yurdu-na qayıdan vətəndaşlarımıza layiqli yaşayış və işgüzar fəaliyyət üçün hərərəfli şəraitin yaradılması nəzərdə tutulur. Artıq bu istiqamətdə hörmətli Prezidentimizin nəzarəti altında konkret işlər görülür və bu ilin sonuna kimi bir çox obyektlərin istifadəyə verilməsi təmin ediləcəkdir. Bu günlərdə hörmətli Prezidentimiz və birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın iştirakı ilə Zəngilan rayonunda ilk "ağıllı kənd" layihəsinin və aeroportun tikintisinin təməli qoyuldu və bununla da böyük qayıdışın ilk addımları atıldı. Şübhəsiz ki, bu ərazilərdə aparılan bərpa və yenidənqurma işləri ölkəmizdə iqtisadiyyatın, xüsusilə, aqrar sektorun, yeraltı sərvətlərin istifadəsi, turizmin və digər sahələrin inkişafına güclü təkan verəcək, respublikamızın daha qüdrətli bir diyara çevrilməsinə öz töhfəsini verəcəkdir. Prezident İlham Əliyevin apardığı quruculuq işləri və həyata keçirdiyi uzaqgörən siyasət sayəsində əldə olunan nailiyyətlər bir daha təsdiq edir ki, Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin ideyaları bu gün yaşayır və zəfər çalır. Biz hamımız inanırıq ki, İlham Əliyev cənablarının rəhbərliyi ilə Azərbaycan Respublikası Heydər Əliyev ideyalarına uyğun olaraq gündən-günə inkişaf edən, böyük iqtisadi potensiala malik və demokratik bir ölkə kimi öz suverenliyini və liddirliyini daim saxlayacaqdır".

Aysel Məmmədova

“Türkiyə Azərbaycanın yaxın dostu və müttəfiqidir, postmüharibə dövründə bölgəmizdə çox önəmli və müsbət rol oynayır”

ğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə quruculuq və bərpa işləri ilə bağlı Minsk qrupu həmsədr-lərindən də təkliflər gözlədiyini bildirdiyi halda, qarşı tərəfin belə bir qərəzli qətnamə layihəsi, açıqlamalarla çıxış etməsi münasibətlərə təsirsiz ola bilməz. Bundan əvvəl də Fransa Senati qondarma “Dağlıq Qarabağ Respublikası”nın tanınması ilə bağlı qətnamə layihəsini müzakirəyə çıxardı. Təbii ki, belə qətnamələr Azərbaycan üçün adi kağız parçasıdır. Çünki Azərbaycan qərəzdən, ikili siyasətdən yaranan belə sənədlərə qarşı realıqları qoyur və dünya ictimaiyyətindən də tələb edir ki, həqiqətlərə real nəzərlə baxsın. Necə ki, ABŞ Prezidenti Co Bayden aprelin 24-də qondarma “erməni soyqırımı” ifadəsini dilə gətirəndə dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bunun tarixi səhv olduğunu bildirdi, eyni zamanda, aprelin 28-də ABŞ dövlət katibi Entoni Blinken telefon zəngi zamanı bu günlərdə ABŞ Prezidentinin dırnaqarası “erməni soyqırımı” ilə bağlı bəyanatına diqqəti yönəldərək bildirmişdir ki, Türkiyə Azərbaycanın yaxın dostu və müttəfiqidir, postmüharibə dövründə bölgəmizdə çox önəmli və müsbət rol oynayır və ABŞ Prezidentinin bu açıqlaması Azərbaycan rəhbərliyi və ictimaiyyəti tərəfindən narahatlıqla qarşılanmışdır. Prezident İlham Əliyev bu açıqlaması ilə qondarma “erməni soyqırımı” iddiasının əsassız olduğunu bildirməklə yanaşı, bu realıqları da diqqətə çatdırdı ki, Azərbaycan-Türkiyə birliyi qarşıya çıxan hər bir maneəni dəf etmək, eyni zamanda, əsassız iddiaları tutarlı cavablandırmaq və qalibiyyətə imza atmaq gücündədir.

Hazırda işğaldan azad edilmiş torpaqları-

mızda “Böyük Qayıdış”a hazırlıq işlərinin görüldüyünü qeyd edən baş redaktor bildirib: “Zamanın bu gün ölkəmiz üçün rəqibə çevrilməsini şərtləndirən əsas amil bu ərazilərin minalardan təmizlənməsinin uzanmasıdır. Çünki Ermənistanın beynəlxalq hüquq normalarını kobud şəkildə pozaraq minalanmış sahələrin xəritələrini verməməsi təmizləmə işlərində vaxt itkisinə səbəb olur. Bu baxımdan olmaz ki, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri 30 ilə yaxın dövrdə fəaliyyətsizliklərini postmüharibə dövründə canlandırmaqla minalanmış ərazilərin xəritələrinin Azərbaycana təhvil verilməsi ilə bağlı təşəbbüslə çıxış etsinlər? 10 noyabr üçtərəfli razılaşmasından sonra bu ərazilərdə baş verən mina partlayışı nəticəsində həlak olanların, yaralananların statistikasına diqqət yetirdikdə görəsən dünyanın ikili siyasətini özlərinə bir fəaliyyət istiqaməti seçən dövlətlər narahatlıq hissi keçirirlərmi? Realıqları bir kənara qoyub yalanlarla diqqəti çəkməyə, Ermənistanı dəstək olmağa ehtiyac varmı? Azərbaycanın 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsində Ermənistanı və ona havadarlıq edən dövlətlərə verdiyi tarix, hüquq və milli qürur dərslərini nə tez unudular? Bu da faktıdır ki, Vətən müharibəsinin gedişi dövründə Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın yaşayış məntəqələrinə raket və artilleriya hücumları nəticəsində 100-ə yaxın dinc sakin həlak olub, 400-dən insan artıq yaralanıb. Bu faktlar niyə Ermənistanı müdafiə etmək yolunu tutan fransalı deputatların qətnamə layihəsində yer almır? Üçtərəfli Bəyanatdan bir ay sonra Azərbaycan ərazilərinə terrorçuluq məqsədilə göndərilən diversant qrupun üzvləri beynəlxalq humanitar hüquqa uyğun olaraq “hərbi əsir” hesab edilmir. Beynəlxalq hüquq normalarını pozub bunun əksinə qətnamə layihəsinin hazırlanmasına vaxt sərf etməyə ehtiyac varmı?”

“Fransanın mövqeyinə inamsızlıq yaranan bu cür təşəbbüsləri, qərəzli bəyanatları artıq davamlı xarakter alıb” söyləyən baş redaktor bildirib ki, Azərbaycan ictimaiyyətində ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri olan Fransanın neytrallığına çox ciddi inamsızlıq yaranıb. Fransa parlamentinin bezi üzvlərinin bu cür

addımları, dövlət rəsmilərinin açıqlamaları bu inamsızlığın aradan qaldırılmasına deyil, əksinə, daha da dərinləşməsinə yönəlib ki, bu da iki dövlət arasında münasibətlərə öz mənfi təsirini göstərəcək.

Diqqəti bu günlərdə Fransa Senatının gəniş tərkibli nümayəndə heyətinin Ermənistanı üçgünlük səfərinə də yönəldən V.Rəhimzadə qeyd edib ki, bu səfəri Ermənistanı uydurma “soyqırımı” tədbirləri ilə üst-üstə düşməsi artıq yaranan suallara aydınlıq gətirir. O deyib: “Senat sədri açıqlamasında açıq-aşkar Ermənistanın işğalçılıq siyasətini, etnik təmizləmə və soyqırımı cinayətlərini, 44 günlük Vətən müharibəsində həyata keçirdiyi müharibə cinayətlərini dəstəklədiyini, bu dəstəyin gələcəkdə də davam etdiriləcəyini bildirməklə bir daha işğalçı dövlətin bugüncədək əsassız iddialarla çıxış etməsinə yol göstərənlərə aydınlıq gətirir. Fransalı siyasətçilər, Senatın bezi üzvləri də Fransanın Minsk qrupunun həmsədri kimi neytrallıq prinsiplərini pozduğunu, ardıcıl olaraq Ermənistanı dəstəklədiyini etiraf edirlər. Bu etiraf, eyni zamanda, ikili siyasətə uyğun addımlar fonunda Fransa Minsk qrupunun həmsədrlik kreslosunu tərk etməyə hazır olduğunu nümayiş etdirir”.

Baş redaktor bu ümumiləşdirməni aparıb ki, ATƏT-in Minsk qrupu həmsədrlərinin qondarma “erməni soyqırımı”, həmçinin tarixə qovuşan Dağlıq Qarabağ məsələsinə münasibətləri, Ermənistanı açıq-aşkar dəstək göstərən onlara qərəzli addımlara deyil, öz tarixlərinə bir nəzər yetirməyə vaxt sərf etmək çağırışını edir. “ABŞ və Fransanı Ermənistanla yaxınlaşdırmaq məqamlardan biri soyqırımlar törətməkdə oxşarlıqlardır. Fransa Əlcəzairdə, Vyetnamda, Mərakeşdə, Cibutidə, Çadda, Qabonda, Tunisdə, ABŞ Vyetnamda, Koreyada, Kamboca və Laosda, Əfqanıstanda, İraqda, Xirosima və Naqasakidə milyonlarla insanı qətlə yetirib. Özlərini “insan haqlarının və demokratiyanın vətəni” sayan Fransa və ABŞ öz tarixləri ilə üzleşməkdən bir də ona görə qorxurlar ki, insan haqları və demokratiya ilə bir araya sığmayan beşəri cinayətlər törədiblər. Tarixi səhvlərdən dərs almaq zamanıdır”, - deyərək vurğulayıb.

İqor Korotçenko: Ermənilərin basdırdıqları minalar üzərində bitən al qırmızı lalələr təbiətin gözəlliyi ilə ermənilərin öldürücü mirası arasındakı təzad nümunəsidir

Ağdam işğal illəri ərzində erməni ordusu tərəfindən tamamilə Yer üzündən silinib. Şəhərdə məsciddən sava-yı salamat bina yoxdur. Məscid də ondan ötrü qalıb ki, ermənilər onu hərbi məqsədlər üçün istifadə ediblər. Hərbi ekspert, “Nasionalnaya oborona” jurnalının baş redaktoru İqor Korotçenko bu fikri Azərbaycanın Ağdam şəhərinə səfərindən sonra AZƏRTAC-a müsahibəsində bildirib.

Rusiyalı ekspertin fikrincə, Ağdamın bərpasına sıfırdan, kommunikasiyaların, yolların salınmasından başlamaq lazımdır. İ.Korotçenko deyib: “Bu, çox böyük maliyyə vəsaiti və gərgin fəaliyyət illəri deməkdir. Qalanları bərpa etmək mümkün deyil. Dağıntıların miqyası Xirosima və Naqasaki ilə müqayisə edilə bilər. Yeni tarixdə belə vəhşiliyə dair göstəriləcək daha bir nümunə yoxdur. Çünki şəhər sadəcə məhv edilməyib, o, yerlə-yeksan edilib.

Ermənilərin basdırdıqları minaların düz üstündə bitən lalələr agentliyin həmsöhbətində böyük təəssürat yaradıb.

Ekspert deyib: “İkinci təəssürat - minalardır, hər tərəfi əhatə edən minalar.

Ermənilərin basdırdıqları minalar üzərində al qırmızı lalələr bitir. Belə ölümcül gözəllik: sən bunu görə bilsən, lakin yaxınlaşa bilmərsən. Bu, təbiətin gözəlliyi ilə ermənilərin öldürücü mirasının təzadıdır. Şəhərlərin məhv edilməsi kimi cinayətlərin bitmə müddəti yoxdur və bu işdə təqsiri olanları ömürlük məhkum etmək lazımdır. Bunun əfvi yoxdur. Bu, insanlığa qarşı cinayətdir. Ağdam müasir vəhşilərin şəhərləri hansı vəziyyətə salmalarının əyani nümunəsidir. Bunu hətta orta əsrlər dövrünün vəhşiliyi də adlandırmıq olmaz”.

İ.Korotçenko minalanmış sahələrin xəritəsinin mövcudluğuna əmindir. Ekspert vurğulayıb: “Ermənilər minalanmış sahələrin xəritəsini təqdim etmir, baxmayaraq ki, bu xəritə onlarda var. İş orasındadır ki, minalar zərərsizləşdirilməyə qədər burada dinc həyatın qu-

rulması mümkün deyil. Həm rusiyalı sülhməramlılar, həm ermənilər özləri, həm də azərbaycanlılar bu minalara düşürlər. Bu, indi bir nömrəli problemdir. Hesab edirəm ki, bu problemi BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının xüsusi iclasında həll etmək lazımdır. Zənnimdə, belə iclasın keçirilməsinə və müvafiq qətnamə qəbul edilməsinə təşəbbüs göstərmək lazımdır”.

İ.Korotçenko səfər çərçivəsində Bərdə şəhərində də olub. Bu şəhərin onda çox yaxşı təəssürat yaratdığını qeyd edən ekspert, eyni zamanda, İkinci Qarabağ müharibəsinin gedişində Bərdənin artilleriya atəşinə tutulmasını xatırladaraq əminliklə deyib: “Ermənilər bu şəhərə də taktiki raketləri atıblar. Hesab edirəm ki, Azərbaycanın dinc şəhərlərinə raket zərbələri endirilməsi ən ağır hərbi cinayətdir və təqsirkarlar hərbi tribunal tərəfindən cəzalandırılmalıdır. Dağlıq Qarabağ münafişesinin bütün tarixi ərzində - azərbaycanlıların qırğınından, Xocalı soyqırımından başlayaraq, ta müasir tarixədək baş verən cinayətlərdə əli olan erməni siyasətçiləri və hərbiçiləri də hərbi tribunal qarşısına çıxmalıdır. Bir vaxtlar faşist ideologiyası Nürnberq prosesində mühakimə edildiyi kimi, Qaregin Njdenin də nasist ideologiyası mühakimə edilməlidir”.

“Türkiyə Vətən müharibəsində Azərbaycanı qətiyyənlə yalnız qoymayıb”

“Türkiyə və Azərbaycan arasında dünyada bənzəri olmayan qardaşlıq münasibətlərinin kökü ortaq tarix və mədəniyyətdən bəslənir”. SiA-nın

məlumatına görə, bunu Türkiyənin Azərbaycanı yeni səfiri Cahit Bağcı öz açıqlamasında deyib. O bildirib ki, Qarabağda ermənilərin 30 illik işğalına son qoymuş 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan qələbə

Azərbaycanla yanaşı Türkiyə vətəndaşlarının da sevincinə səbəb olub: “Türkiyə bu vətən müharibəsində öz qardaşlıq borcunu yerinə yetirərək Azərbaycanı qətiyyənlə yalnız qoymayıb. Müharibənin əvvəlindən sonunadək qardaşının yanında olub, dost və düşməni birliyin gücünü nümayiş etdirib”. Səfirin sözlərinə görə, Türkiyə və Azərbaycan arasındakı siyasi, iqtisadi, ticari, hərbi, sosial və mədəni əlaqələr və əməkdaşlıq geostrateji səviyyəyə çatıb: “Son dövrlərdə bütün sahələrdə əməkdaşlığımızda böyük irəliləyiş qeydə alınıb. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri və Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərinin sonra enerji təhlükəsizliyini daha da artıran Trans-Anadolu qaz kəməri (TANAP) və Trans-Adriatik qaz kəməri (TAP) işə salınıb. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu da regiondakı nəqliyyat şəbəkəsinin inkişafı baxımından böyük potensiala malikdir. Türkiyə və Azərbaycan sahib olduqları bütün imkanları ilə regionun təhlükəsizlik və sabitliyinə töhfə vermək məqsədilə səylərini birləşdirib”. C.Bağcı əlavə edib ki, bütün bu işlər Türkiyənin Naxçıvan və Gəncədəki baş konsulluqları və Lənkərandakı fəxri konsulluq tərəfindən dəstəklənir.

Aysel

Aprelin 28-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərindəki daimi nümayəndəliyində görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın anadan olmasının 98-ci ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. Nümayəndəlikdən SİA-yə bildiriblər ki, tədbirdən əvvəl daimi nümayəndəliyin rəhbəri Bəxtiyar Əsgərov Fəxri xiyabanda akademik Zərifə Əliyevanın məzarını ziyarət edib, daimi nümayəndəliyin kollektivi adından görkəmli alimin məzarı üzərinə gül dəstəsi qoyub. Ulu öndər Heydər Əliyevin də məzarı ziyarət edilib, əziz xatirəsi anılıb.

Tədbirdə əvvəlcə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, işğal altındakı torpaqlarımızın azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olmuş qəhrəman Vətən övladlarının, həmçinin akademik Zərifə xanım Əliyevanın əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Daimi nümayəndəliyin rəhbəri Bəxtiyar Əsgərov Azərbaycanın ən parlaq və tanınmış simalarından olan tibb elmləri doktoru, akademik, görkəmli oftalmoloq-alim, ictimai xadim Zərifə xanım Əliyevanın keçdiyi mənalı və şəərəfli həyat yolundan, zəngin elmi irsindən, peşə və ictimai fəaliyyətindən bəhs edərək qeyd edib ki, tibb tariximizdə silinməz iz qoymuş Zərifə xanım Əliyevaya əbədiyaşarlıq qazandıran onun nəcib niyyəti, xeyrixah əməlləri, Vətən naminə gördüyü böyük işlərdir. Bu gün daimi nümayəndəliklə mü tədbirin keçirilməsi bir tərəfdən əsl fədakar insana olan mənəvi borcumuzun göstəricisidirsə, digər tərəfdən də böyük alimin doğulub boya-başa çatdığı doğma Vətəninin, torpağının, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Zərifə xanımın əziz xatirəsinə sonsuz ehtiramının ifadəsidir.

Qeyd edilmiş ki, akademik Zərifə Əliyeva bütövlükdə parlaq fəaliyyəti ilə tarix salnaməsinə əbədi həkk olunmuş şərəfli və mənalı bir ömür yaşamış, elmin çətin yollarında inamla irəliləyərkən tibb elminin ən uca pillələrinə yüksəlmiş, çox məsuliyyətli, eyni zamanda, ibrətamiz, nümunəvi bir həyat yolu keçmişdir. 1923-cü il aprelin 28-də Şahtaxtı kəndində görkəmli dövlət xadimi, Azərbaycan səhiyyəsinin qurucusu və təşkilatçısı olan Əziz Əliyevin ailəsində dünyaya gətirən Zərifə Əliyeva həyatını Azərbaycan mədəniyyətinin, musiqisinin, elminin inkişafına həsr edən böyük söz və sənət adamları - Üzeyir Hacıbəyov, Müslüm Maqomayev, Mirəşəddulla Mirqasımov və başqa görkəmli şəxsiyyətlərə ailəvi və mənəvi yaxınlıq telləri ilə sıx bağlı olan bir mühitdə keçirmişdir. Belə bir mühitdə böyüyən Zərifə xanımın xarakterində Azərbaycan ziyalisinin ən gözəl xüsusiyyətləri cəmləşmişdir. Adında əks olunan zəriflik qədər zərif, dünyaya göz açdığı Naxçıvan torpağı qədər möhkəm iradəli və əyliməz, nəğməsinə dinləyərək böyüdüüyü Araz qədər şən və mehriban olmaq Zərifə Əliyevanın xarakterinin əsas cizgilərini təşkil edirdi. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev dediği kimi: "Zərifə xanım çox böyük alim olub. Mən hələ onunla ailə həyatı quranda o, artıq elm yolunda idi, elmlə məşğul idi. Onun elmi fəaliyyəti məlumdur. O, çox istedadlı, çox xeyirxah, çox sədəqə insan idi. Mən bu baredə çox danışa bilərəm, ailəmin yaşaması, bu günlərə çatması, övladlarının tərbiyəsi üçün və həyatında Onun əvəzsiz rolu üçün mən bu gün Zərifə xanımın məzarı qarşısında baş əyirəm. Onu bir dəqiqə belə unutmuram və unutmayacağam".

“Uşaq yaşlarından həkimlik sənətinə hədsiz maraq göstərən Zərifə xanım 1942-ci ildə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun Müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuş və 1947-ci ildə orarı müvəffəqiyyətlə bitirərək Moskva şəhərində Mərkəzi Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda oftalmologiya üzrə ixtisaslaşdırma kursu keçmişdir. Elmi tədqiqatlara olan hədsiz marağı onu Azərbaycan Oftalmologiya Elmi-Tədqiqat İnstitutuna gətirib çıxarmışdır. 1950-1953-cü illərdə Zərifə xanım Əliyeva aspiranturada təhsil almış və elmi tədqiqatla məşğul olmuşdur. Taleyini tibb elminə həsr edən görkəmli alim oftalmologiyanın aktual problemlərinə dair çoxsaylı tədqiqatlar aparmış, fədakar həkim kimi bir sıra göz xəstəliklərinin müalicəsində, o cümlədən Azərbaycanda traxomanın kökünün kəsilməsində böyük əmək sərf etmiş, xəstəliyin müxtəlif mərhələlərinin öyrənilməsi və müalicə metodlarının tətbipləməsi istiqamətində səmərəli elmi araşdırmalar aparmışdır”, - deyə Bəxtiyar Əsgərov sözlərinə əlavə etdi.

Daimi nümayəndəliyinin rəhbəri diqqətə çatdırıb ki, akademik Zərifə Əliyeva çoxsaylı elmi əsərlərin, monoqrafiya, səmərələşdirici təklif və dərs vəsaitlərinin müəllifi olmuşdur. Görkəmli alim gənc nəslin təlim-tərbiyyəsində, yüksək səviyyəli həkim-oftalmoloqların, professional elmi

Naxçıvanın Bakıdakı daimi nümayəndəliyində akademik Zərifə Əliyevanın anım günü qeyd edilib

kadrların yetiştirilməsində böyük xidmətlər göstərmişdir. O, onlarca elmlər doktoru və elmlər namizədinin elmi məsləhətçisi və elmi rəhbəri olmuş, böyük bir elmi məktəb yaratmışdır. Təkcə Azərbaycanda deyil, onun hüdüdlərindən kənarda da görkəmli alim kimi tanınan Zərifə Əliyeva oftalmologiya elmində əldə etdiyi nailiyyətlərə, xalqımızın sağlamlığı keşiyində dayanan çoxsaylı həkim-oftalmoloqların yetişdirilməsində göstərdiyi əvəzsiz xidmətlərinə görə “Azərbaycanın Əməkdar elm xadimi” fəxri adına layiq görülmüşdür. Akademik həm də keçmiş SSRİ-nin Sühlü

Müdəfiə Komitəsinin üzvü, Azərbaycan Sülhü Müdəfiə Komitəsi sədrinin müavini kimi fədakarcasına çalışmış, bir sıra xarici ölkələrdə səmərəli görüşlər keçirərək dəyərli çıxışlar, məruzələr etmiş, dünya xalqlarını sülhə, əmin-amanlığa səsləmişdir. O, respublika "Bilik" Cəmiyyəti İdarə Heyətinin, keçmiş SSRİ-nin Oftalmoloqlar Elmi Cəmiyyəti İdarə Heyətinin, Moskvada çıxan "Oftalmologiya xəbərləri" jurnalının redaksiya heyətinin üzvü olmuşdur. Zərifə xanımın çoxistiqamətli elmi yaradıcılığı 12 monoqrafiya, dərslək və dərs vəsaitlərində, 160-dan çox elmi işdə, bir ictira və 18 səmərələşdirici təklifdə öz əksini tapmışdır. Böyük alimin bütün mənalı ömrü boyu yaratdığı, lakin heç yerdə çap olunmayan bir kitabı da var: bu, heç bir dərsliyə, yaxud monoqrafiyaya sığmayan Zərifə xanım Əliyevanın həyat kitabıdır. Akademik Zərifə Əliyeva peşəkar həkim və alim olmaqla yanaşı, həm də görkəmli ictimai xadim idi - deyə bildirən daimi nümayəndəliyən rəhbəri qeyd etdi ki, adı hər zaman fəxrə, sonsuz qürur hissi ilə səslənən akademik bu gün də insanların qəlbində işıq və nur bəxş edən görkəmli şəxsiyyət kimi yaşayır. O, keçmiş SSRİ Sülhü Müdəfiə Komitəsinin üzvü, Azərbaycan Sülhü Müdəfiə Komitəsi sədrinin müavini, Ümumittifaq "Bilik" Cəmiyyəti İdarə Heyətinin, Ümumittifaq Oftalmoloqlar Elmi Cəmiyyəti Rəyasət Heyətinin üzvü olmuş, "Əməkdar elm xadimi" fəxri adına layiq görülmüşdür. Bu adların, mükafatların hər birini qürur, ictifxar mənəbəyidir. Ən şəreflisi isə böyük ictifxarla daşıdığı Ana adıdır. Azərbaycanda tibbin inkişafına əvəzsiz töhfələr verən görkəmli alim Zərifə xanım Əliyeva gənclərimiz üçün də mənəvi paklıq nümunəsidir. O, insanlara örnək olan mənəvi baxımdan zəngin bir həyat yaşayıb. Zərifə xanım yazıb-yaratdığı dəyərli elmi əsərləri pe-

dağıqlıq səriştəsi ilə, ideal bir həkim, alim və insan kimi xatirələrdə yaşayır və daim yaşayacaq. O, gözlərinə işıq verdiyi, nur bəxş etdiyi sayızsız, hesabsız insanların qəlbində əbədi heykəlini ucaldıb.

"Elmi və ictimai fəaliyyəti ilə yanaşı, Zərifə Əliyeva, eyni zamanda, qayğıkeş ana, vəfalı ömür-gün yoldaşı idi", - deyən daimi nümayəndəliyin rəhbəri qeyd edib ki, adı Vətən naminə yoxsulmadan çalışan 3 dahi insanın - görkəmli alim və dövlət xadimi Əziz Əliyevin qızı, müstəqil Azərbaycan Respublikasının qurucusu və məmarı, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin ömür-gün yoldaşı və ölkəmizi yeni inkişaf mərhələsinə çıxaran, beynəlxalq aləmdə onun nüfuzunu daha da artıran, ən əsası uzun illər işğal altında olan torpaqlarımızı azad edərək adını şanlı hərbi tariximizə qızıl hərflərlə yazan böyük Sərkərdəmi, Prezident İlham Əliyevin anası olmaq bir qadın üçün böyük xoşbəxtlikdir. O, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevlə birlikdə qəlblərində daim Vətən sevgisi yaşadan, xalqı üçün çalışan övladlar böyümüşdür. Görkəmli alimin qəlblərdə yaşayan xoş xatirəsini və xidmətlərini xalqımız daim minnətdarlıq hissi ilə xatırlayır. Çoxşəxəli və gərgin fəaliyyətinə baxmayaraq, səmimi, qayğıkeş və fədakar Azərbaycan hakimi kimi tanınan Zərifə Əliyeva həmişə qadın incəliyini və bəziyyəlini qoruyub saxlaya bilirdi. Hər kəsin qəlbine yol tapmağı bacaran bu nəcib insan təkcə öz həmkarları ilə yox, sadəcə peşə adamları, alimlər, mədəniyyət və incəsənət xadimləri ilə də asanlıqla ünsiyyət qurur, həmişə ətrafında xeyirxahlıq mühiti yaratmağa nail olurdu. Bütün bunlarla yanaşı, Zərifə xanım qayğıkeş ana, gözəl və vəfalı ömür-gün yoldaşı və yüksək mədəniyyət sahibi olmuşdu. Zərifə xanımın övladı, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev o gözəl insanı - anasını

bele xatırlayır: “Onun unudulmaz obrazı bu gün də mənim üçün çox əzizdir, doğmadır. Zərifə xanım yüksək davranış meyarlarına malik idi. İnsanlara münasibətdə səmimiyyət, xeyirxahlıq, eyni zamanda, yüksək mədəniyyət, alıcənablıq bütün gözəl amillər onda birləşmişdi. Zərifə xanım əsl ziyalı idi. Azərbaycan xanımına xas olan bütün yüksək keyfiyyətləri özündə birləşdirmişdi”.

Bəxtiyar Əsgərov qeyd edib ki, Zərifə Əliyeva yaşadığı ömrə təkcə yaxşı həkim olmağı sığdırmamışdır. O, heç kəsin dərdinə biganə qalmayan qayğıkəş insan, vəfali ömür-gün yoldaşı, mehriban ana, bütöv şəxsiyyət idi. Zərifə xanımın mənalı həyat yolu və ümummilli liderimiz Heydər Əliyevlə birlikdə yaşadığın sevimli ömür yolu qədərbilən xalqımız,xüsusi,ulu Naxçıvanımız və naxçıvanlılar üçün həmişə bir qürur mənbəyi ol-

muşdur. Biz həmişə mənsub olduğumuz torpağın belə böyük şəxsiyyətlər yetirməsi ilə fəxr etmiş, onların uğurları ilə öyünmüşük. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vəlif Əliyev demişdir: "Zərifə xanım əsl ana, vəfali ömür-gün yoldaşı, ailəsinə qəlbdən bağlı olan insan idi. Ailə əsrlərboyu Azərbaycanda böyük mənəvi və yaq rolunu oynamışdır. Dəyanətli şəxsiyyət və dərin zəka sahibi olan Zərifə xanım ümummilli lider Heydər Əliyevin ömür-gün yoldaşı kimi bu çətin, lakin şərəfli missiyanı da layiqincə yerinə yetirən, ulu öndərə etibarlı mənəvi dayaq olan Şəxsiyyət və Ana idi. Bir-birini heyratamiz şəkildə tamamlayan bu iki parlaq şəxsiyyətin ailə həyatı müasir Azərbaycan cəmiyyəti üçün bir nümunə, milli dəyərlərimizə sədəqətin nadir nümayəndəsidir. Akademik Zərifə xanım Əliyeva Azərbaycana Heydər Əliyev siyasi kursunun layiqli davamçısı, dünya siyasətində öz nüfuzu və yeri olan İlham Əliyev kimi milli Lider bəxş edən Ana kimi də unudulmazdır. Azərbaycan Prezidentinin ölkə səhiyyəsinə və elminə qayğısı, Azərbaycan xalqının sağlamlığının qorunması yolunda gördüyü işlər, ümumiyyətlə, ölkədə həyata keçirilən sosial-ümmünlü siyasət ulu öndərin müəyyən etdiyi siyasətəttin uğurla davam etdirilməsinin parlaq təzahürüdür".

Bextiyar Əsgərov sonda qeyd edib ki, akademik Zərifə Əliyeva 1985-ci il aprel ayının 15-də əbədiyyətə qovuşmuşdur. Zərifə xanımın fitri istedadı malik novator alim, pak və nadir bir insan kimi yaşadığı dərin mənali ömrü, keçdiyi şərfəli həyat yolu hər bir Azərbaycan vətəndaşı, hər bir alim və həkim üçün həyat və mənəviyyat dərsi, kamillik və müdriklik məktəbidir. Onun elmi, tibbi və pədaqoji fəaliyyəti, hər kəs üçün nümunə olan yüksək mənəvi keyfiyyətləri haqqında çoxsaylı məqalə, kitab və əsərlər yazılmış və bundan sonra da yazılacaqdır. İllər bir-birini əvəz etsə də, əvəz olunmaz alimin əziz xatirəsi daim ehtiramla yad olunur. İndi doğma vətənimiz Azərbaycanı və onun ayrılmaz bir parçası olan Naxçıvan Muxtar Respublikasında onlarla məktəb, xəstəxana, poliklinika, bağ və parklar, küçələr akademik Zərifə Əliyevanın adını daşıyır. Onun xatirəsinə ucaldıran abidələr görkəmli alimə, əziz, məhriban anaya və əsl insana olan ehtiramın və məhəbbətin tükənməz təzahürüdür. Akademik elm, təhsil, səhiyyə, eləcə də ictimai-siyasi sahələrdəki misilsiz xidmətlərinə görə xalqımızın yaddaşında şəfəqliti həkim, səmimi və sədaqətli Azərbaycan qadını kimi daim yaşayacaqdır.

Tədbir digər çıxışlarla davam edib.

Əsrimizin dühası - HEYDƏR ƏLİYEV

Ulu Öndər Heydər Əliyevlə şəxsən tanışlığım 1971-ci ildə Azərbaycan Pedaqoji İnstitutuna gələn zaman olub. O zaman belə bir qayda var idi ki, I katiblər rus dilində danışırdılar. Lakin Ulu Öndər Heydər Əliyev bizim İnstituta gələn zaman Azərbaycan dilində danışmağa başladı. Həm də çox maraqlıdır ki, Azərbaycan dilində çox zəngin və həssas danışdı. Səlis nitqindən bir daha aydın görünürdü ki, Onun çox böyük nətiqlik qabiliyyəti var və bu məharətindən çox bəcaqla istifadə edir.

Dəqiq yadımdadır Ulu Öndər 1971-ci ilin noyabr ayında indiki Nizami küçəsində gəzintiye çıxmışdı. İnsanlarla salamlaşan zaman bir gənc Heydər Əliyevə yaxınlaşaraq bildirdi ki, 8-ci kilometr qəsəbəsində işıqlar tez-tez kəsilir, sakinlər buna görə əziyyət çəkirlər. Həmin vaxt Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı işləyən Aydın Məmmədov da Heydər Əliyevlə birlikdə gəzintidə iştirak edirdi. Həmin gəncin şikayətinə cavab gecikmədi. Hətta həmin gecə televiziya vasitəsilə verilən son xəbərlərdə Bakı şəhərinin 8-ci kilometr qəsəbəsində elektrik enerjisi ilə bağlı problemin olması barədə informasiya elan olundu.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin mühüm əhəmiyyət verdiyi sahələrdən biri də təhsil sahəsi idi. Xüsusilə, azərbaycanlı gənclərin hərbi sahədə təhsil almaları üçün Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1972-ci ildə Cənubi Qafqazda ilk dəfə olaraq Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin nəzdində Hərbi və Fiziki təlim fakültəsi açıldı. Həmin fakültə öz fəaliyyətini bu və ya digər şəkildə bu gün də davam etdirir.

Elə həmin illərdə Bakıda Cəmşid Nax-

**Ədalət Fərəcov,
Yeni Azərbaycan Partiyası
Veteranlar Şurasının üzvü**

çivanski adına Hərbi Təhsil müəssisəsi yaradıldı. 1970-1980-ci illərdə təhsil sahəsində elə ixtisas sahələri vardı ki, onları bizim Ali təhsil müəssisələrində almaq mümkün deyildi. Ona görə də Ulu Öndər Heydər Əliyev orta məktəbi yenidən bitirmiş istedadlı gənclərin SSR-nin böyük elm mərkəzlərinə getmələrini təşkil edirdi. İmtahanlar Bakıda keçirilir, lakin təhsil almaq üçün gənclər Mokvaya, Leninqrada və Kiyevə göndərilir və bununla da onlar mükəmməl təhsil alırdılar. Heydər Əliyev eyni zamanda aspirantura və doktorantura dərəcələrini bu ölkələrdə oxumaq istəyən tələbələrin həmin şəhərlərdə təhsil almalarına önəm verirdi. Bütün vaxtlarda da həmin məsələlərin nə yerdə olduğuna bilavasitə nəzarət edirdi. Eyni zamanda hərbi sahədə də Azərbaycanlı gənclərin SSR-də fəaliyyət göstərən Hərbi məktəblərə birbaşa, məqsədli ezam

olunmalarına və həmin böyük elm mərkəzlərində hərbi təhsil almalarına qayğı göstərirdi. Biz bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevə xeyirxah əməllərinə görə borcluyuq. Çünki həmin vaxtda Heydər Əliyevin bilavasitə qayğısı və nəzarəti sayəsində ali təhsil, yüksək elmi dərəcə almış, hərbi elminin sirrlərinə yiyələnmiş mütəxəssislər bu gün Azərbaycan Respublikasının elm, təhsil və hərbi sahəsindəki işlərinin idarə olunmasında məharətlə iştirak edirlər. Ulu Öndər Azərbaycanın bu gününü deyil, onun gələcəyini fikirləşirdi.

Heydər Əliyev ilk azərbaycanlı olub ki, təhlükəsizlik orqanlarında müxtəlif vəzifələrdə çalışıb və ən yüksək - general rütbəsi alıb. Azərbaycan xalqının ziyalılarını real təhlükələrdən xilas edib. Bu barədə televiziyalarda, yazılı mətbuatda həmin şəxslərin öz dilindən eşitməmişik, Ulu Öndər Heydər Əliyevin ünvanına xoş sözlərinin və minnətdarlıqlarının şahidi olmuşuq.

1992-ci ildə Heydər Əliyev Naxçıvanda Milli Məclisin Sədri vəzifəsində idi. Qədirbilən Azərbaycan xalqı Heydər Əliyevlə əlaqələrini heç vaxt kəsmirdi. Respublikanın müxtəlif regionlarından Naxçıvana gələn insanlar Onunla görüşür, ölkəmizdə baş verən hadisələri və bundan çıxış yollarını müzakirə edirdilər. Həmin görüşlərdə məqsəd Azərbaycanın o zamankı ağır durumundan çıxış yolları tapmaq idi. Bu məsələdə nicat yolunu hər kəs Heydər Əliyevdə görürdü. 1992-ci il 16 oktyabrda bir qrup Azərbaycan ziyalıları (indi rəsmi sənədlərdə həmin ziyalıları "91-lər" adlandırırlar) Ulu Öndər Heydər Əliyevə məktubla müraciət etdilər. Əlbəttə, həmin məktubun cavabı çox gecikmədi. Elə 1992-ci il 26

səbəbindən respublikada qarşıdurmalar artıq vətəndaş müharibəsi həddinə gəlib çatmışdı. Ölkənin parçalanmaq təhlükəsi getdikcə artırdı. Ona görə Heydər Əliyev ona edilən müraciətə müsbət cavab verdi və 1993-cü ilin iyun ayında Bakıya gəldi.

Onu da qeyd etmək ki, Ulu Öndərin Bakıya gəlişi üçün tək "91-lər" deyil, həm də o zaman hakimiyyətdə olanlar müraciət etmişdilər. Çünki onların özlərinin də həyatı təhlükə qarşısında idi. Sürət Hüseynov adlı korpus komandiri özünün tabeçiliyində olan hərbiçilərlə paytaxtdan 70 kilometr məsafədə olan Nəvahi qəsəbəsinə qədər gəlib çatmışdı və hakimiyyətdəkiləri hədələyirdi ki, Bakıya gəlib onları "Azadlıq" meydanında dar ağacından asacaq. Həmin vaxtda Ulu Öndər Heydər Əliyev Bakıya gəldi və Milli Məclisin sessiyasında iştirak etdi. Sessiya bitəndən sonra elan etdi ki, indi Gəncəyə gedirəm. Gəncəyə getməyinin səbəbini isə orada baş verən qarşıdurma ilə əlaqədar olduğunu izah etdi. O vaxta qədər AXC-Müsavat cüt-lüyü Gəncəyə bir neçə dəfə ağsaqqallardan ibarət dəstə göndərmişdi ki, Sürət Hüseynov bu qarşıdurmada çəkənsin. Lakin Sürət Hüseynov Ulu Öndər Heydər Əliyevdən öncə Gəncəyə bu müraciətlə getmiş heç bir şəxsi qəbul etməmişdi. Çünki həmin adamlara inam yox idi. Heydər Əliyev Milli Məclisdə Gəncəyə gedəcəyini elan edən zaman bir neçə nəfər Heydər Əliyevlə birgə Gəncəyə getmək istədiyini dedi. Ulu Öndər Heydər Əliyev o zaman bildirdi ki, "məgər siz indiqə qədər Gəncənin yolunu bilmirdiz? Mənə bir neçə nəfər jurnalistdən başqa heç kim lazım deyil. Onlar da məni gözləyirlər".

Həqiqətən də Heydər Əliyev Milli Məclisdən birbaşa Gəncəyə getdi, xalq və o zaman qarşı-qarşıya dayanan hərbiçilər Ulu Öndəri böyük məuniyyətlə qəbul etdilər. Bir-birinə silah tuşlamış əsgərlər Ulu Öndərin gəlişindən sonra Qarabağ uğrunda gedən döyüşlərə qatıldılar. Bununla da Gəncədə qarşıdurmaya son qoyuldu. Təsəvvür edin ki, hadisələr zamanı hakimiyyətdə olan cəbhəçilər Gəncənin bombalanmasını tələb edirdilər. Bu, çox dəhşətli fəlakətlərə səbəb ola bilərdi. Heydər Əli-

oktyabr tarixində Heydər Əliyev həmin müraciətə müsbət cavab verdi.

Ancaq o vaxtkı hakimiyyət Heydər Əliyevin Bakıya gəlməsinə süni əngəl yaratmaqda davam edirdi. Bunu nəzərə alaraq 1992-ci ilin 21 noyabrında Naxçıvanda əlverişsiz bir şəraitdə Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis konfransı keçirildi və Ulu Öndər yeni yaradılan partiyanın Sədri seçildi. Heydər Əliyevin Sədrliyi ilə Yeni Azərbaycan Partiyası qısa zaman kəsiyində, təxminən 6 ay sonra hakimiyyətə gəldi. Bu, Azərbaycan tarixində müstəsna hadisələrdəndir. Bu, ancaq Ulu Öndər Heydər Əliyev dühasının Azərbaycan xalqı yanında illərdən bəri qazandığı etimadın və etibarın nəticəsi idi.

1988-ci ildən başlayaraq Azərbaycan da hakimiyyət uğrunda ciddi mübarizə gərdirdi. Hakimiyyətə gələnlər ölkəni idarə edə bilmir, qısa zamanda hakimiyyətdən gedir və onları başqaları əvəz edirdi. Xüsusilə də 1988-1992-ci illərdə baş verən Qarabağ münaqişəsi də ölkədə ciddi sosial və iqtisadi, o cümlədən hərbi-siyasi xaos yaratmışdı. Hakimiyyətin səriştəsizliyi

Əsrimizin dühası - HEYDƏR ƏLİYEV

Yevin müdrikliyi, fədakarlığı, soyuq-qanlılığı faciəni önleyə bildi. Mənim tələbələrimdən də Qarabağ döyüşlərinə iştirak edənlər var idi. Sürət Hüseynov, həmçinin hakimiyyətdə olan cəbhəçilər silahlarını separatçı ermənilərə yönəltmək əvəzinə Gəncədə qarşı-qarşıya gəlmişdilər. Tərəflərdən heç biri də geri çəkilmək niyyətində deyildi. Çünki, bir-birlərini xəyanətdə suçlayan bu insanlara "dur" deyən həqiqi ağsaqqal, lider yox idi. Bütün bunlar tarixi faktlardır.

Bəli, Heydər Əliyev 1993-cü oktyabr ayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi və bundan sonra Azərbaycanın bütün sahələrində baş verən uğursuzluqlarının aradan qaldırılması prosesinə başlandı. Hətta, Qarabağda gedən döyüşlərdə dönüş baş verdi. 1994-cü ilin may ayında atəşkəsə nail olmağın əsas məqsədi vaxt qazanmaq, Azərbaycan ordusunun döyüş hazırlığını yüksəltmək və Azərbaycan ordusunun döyüşlərdə müasir texniki vasitələrdən istifadə etmək bacarı-

Azərbaycana inamının artmasına şərait yaratdı. Azərbaycana investisiya qoyuluşu qarşılıqlı tərəfdaş kimi danışıq imkanlarını artırdı. Düzdür, 18 oktyabr 1991-ci ildə Azərbaycan öz müstəqilliyini elan etmişdi, lakin həmin müstəqillik təhlükə altında idi. Ona görə də Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtması ilə müstəqilliyimizin xilaskarına çevrildi. Ulu Öndərin qatı əleyhdarları belə düşündü ki, Azərbaycanı düşdüyü çətin vəziyyətdən yalnız Heydər Əliyev xilas edə bilər.

Ulu Öndərin ən böyük xidmətlərindən biri də Prezident seçildikdən sonra böyük dövlətlərə olan səfərləri idi. Dahi şəxsiyyət hər səfərində dünyaya sübut edirdi ki, Azərbaycan sivil bir ölkədir. Onun xarici ölkələrə mütəmadi səfərləri bizi hər zaman gileyləndiyimiz informasiya blokadasından çıxarırdı. İnformasiya blokadasından xilas olmaq Azərbaycanın bugünkü uğurlarının başlanğıcı idi.

Ümummilli Lider 1994-1995-ci illərdə baş verən dövlət çevrilişinə cəhdlərin qarşısını aldı, Azərbaycanın hərtərəfli çiçəklənməsi üçün şərait yaratdı. Heydər Əliyev hakimiyyətdə olduğu müddətdə ölkəmizi yüksək ustalıqla, peşəkarlıqla idarə etdi,

ğını yüksəltməklə əlaqəli idi. 1994-cü ilin 20 sentyabrında tarixə bö-

yük saziş adı ilə daxil olmuş "Əsrin müqaviləsi" imzalandı. Bu işə dünya ölkələrinin

bütün sahələrdə canlanma, inkişaf baş verdi, çox sayda islahatlar aparıldı, istedadlı və bacarıqlı insanları dövlət vəzifələrində irəli çəkilməsinə şərait yaratdı. Həmin kurs bu gün də davam etdirilir.

Dahi şəxsiyyətin Azərbaycan xalqı qarşısında daha böyük bir xidməti isə Onun irsini davam etdirən siyasi varisi İlham Əliyev cənablarına xeyir dua verməsi idi. 2003-cü ilə İlham Əliyev ölkəyə Prezident vəzifəsinə seçildi. İlham Əliyev vətəndaşlarla görüşəndə gənclər Onu özlərinin qardaşı, yaşlılar da özlərinin övladı kimi qəbul etdilər.

Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev bizə 2020-ci ilin 10 noyabr Zəfərini yaşatdı. Ona görə, xalqımız bütün hallarda Onun Ali Baş Komandan kimi böyüklüyünə, sərkərdəliyinə hörmət və rəğbətlə yanaşır. Ulu Öndər Heydər Əliyevin yaratdığı Yeni Azərbaycan Partiyasının bu gün üzvlərinin sayı 700 mindən artıqdır. Dahi Öndər Heydər Əliyevin də dedi ki, Yeni Azərbaycan Partiyası dünyanın, bu günün və sabahın partiyasıdır...

Müasir Azərbaycan dövlətinin banisi

10 May Azərbaycan xalqının əbədi Lideri, Ulu Öndər Heydər Əliyevin doğum günüdür. Tarixdə bəzi şəxsiyyətlər var ki, o şəxslər bir xalqın taleyini dəyişir, bir millətin xilaskarı olur. Tarixə öz ismini qızıl hərflərlə yazdırır. Ulu Öndər Heydər Əliyev də Azərbaycan dövlətinin tarixində adını qızıl hərflərlə yazdırmış şəxslərdəndir. Ümummilli Liderimiz Azərbaycan xalqının xilaskarı, bugünkü Azərbaycan Dövlətinin banisidir.

1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycanda xaos dövrü yaşanarkən Heydər Əliyev Azərbaycana geri dönmüş və Naxçıvana yola düşmüşdür. 1992-ci ildə Azərbaycan üçün çox vacib bir hadisə baş verdi - Yeni Azərbaycan Partiyası yarandı və Heydər Əliyev Naxçıvanda keçirilən təsis qurultayında partiyanın sədri seçildi. 1993-cü il tarixində ölkədə baş verən siyasi böhran və xaos vəziyyəti nəzərə alınaraq o dövrdəki rəhbərlik Heydər Əliyevi Bakıya dəvət etdi. Elə həmin ildə Azərbaycan xalqının sevimlisi, Ulu Öndərimiz Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi.

Bundan sonra Azərbaycan üçün artıq yeni və parlaq bir dövr başladı. Heydər Əliyevin rəhbərliyində ölkənin siyasi, iqtisadi, təhsil və bir çox digər sahələrində inkişaf dönməz xarakter aldı. Azərbaycan beynəlxalq aləmdə uğurla təmsil olundu və ölkənin iqtisadi inkişafı üçün digər ölkələrlə yeni əməkdaşlıqlar həyata keçirildi. Ölkəmizin tarixində əhəmiyyətli hadisə baş verdi - "Əsrin müqaviləsi" imzalandı. Bu müqavilənin icrası Azərbaycan dövləti üçün böyük imkanlar yaradaraq böyük layihələrin icrasında mühüm yer tutdu. Eyni zamanda, ölkədə gənclər siyasətinin təməli qoyuldu, gənclərin daha vətənpərvər mühitdə yetişməsi üçün lazımı addımlar atıldı.

Bu gün Ümummilli Liderimizin ruhu şadıddır. Ona görə ki, bizə özündən sonrakı dövr üçün lider qoyduğu, "Ona özüm qədr inanıram" dedi ki Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyində biz itirilmiş torpaqlarımızı geri qaytarmışıq. Cənab Prezidentin qeyd etdiyi kimi, O ata vəsiyyətini yerinə yetirdi və Azərbaycan xalqının ən ağırlı yarasına çarə tapdı.

Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqının qəlbində əvəzədlənməz yeri var, çünki Ulu Öndər hər zaman xalqının yanında olmuş, daima onları narahat edən problemlərlə yaxından tanış olmuş və problemlərin həlli istiqamətində mühüm rol oynamışdır. Ulu Öndər öz tarixi şəxsiyyəti və böyük liderliyinin nəticəsində müasir Azərbaycan Dövlətinin qurucusu olmuş və Dövləti süqutdan qurtarmışdır. Azərbaycan xalqı və gəncliyi hər zaman Heydər Əliyevi ehtiramla yad edəcək və onun xatirəsini əbədi yaşadacaqdır.

**Emil Aslanlı,
YAP Gənclər Birliyinin üzvü**

Tarix boyu dövlətlərin və xalqların əldə etdikləri nailiyyətlərdə siyasi liderlərin əvəzolunmaz xidmətləri olmuşdur. Yalnız hər kəs tərəfindən qəbul edilən və sevilən güclü siyasi lideri olan xalqlar öz gələcək talelərini doğru-düzgün müəyyən etmiş, dövlətçiliklərini yaşada bilməmişlər. Müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusu olan Heydər Əliyev XX əsrdə xalqımızın taleyində müstəsna rolunu oynayan belə tarixi şəxsiyyətdir. Heydər Əliyevin ömür yolunun hər anı, hər səhifəsi bugünkü və gələcək nəsillərə nümunə olacaq unudulmaz tarixdir. Rəhbərlikdə olduğu 34 il müddətində Ulu Öndər daim öz xalqının və dövlətinin mənafeyi uğrunda əzmlə mübarizə aparmışdır.

Azərbaycan xalqı şəxsiyyət böyüklüyünün qüdrətini də, liderliyin əzəmətini də bu nurlu dühuda gördü, qüdrətli və müstəqil bir dövlətin vətəndaşı olmaq xoşbəxtliyini yaşadı, xalqının gələcəyi üçün çalışmağın aliliyini, vətəni canından çox sevməyi ondan öyrəndi. Tarixin xalqımıza bəxş etdiyi dahi şəxsiyyətin, müasir Azərbaycanın xilaskarı və memarı, ümummillilik liderimiz Heydər Əliyevin bütün fəaliyyətinin məqsədi Azərbaycanı güclü, demokratik dövlətə çevirmək və xalqına firavan həyat bəxş etmək idi. Azərbaycanın ən yeni tarixinin bütöv bir dövrü onun şəərəfli adı və möhtəşəm fəaliyyəti ilə bağlıdır. Heydər Əliyev öz siyasi dühası ilə Azərbaycanın müasir simasını müəyyənləşdirmiş və xalqımızın taleyində silinməz izlər qoymuşdur. "Bütün gücümü və iradəmi yalnız müdrik və qədirbilən xalqımdan almışam. Ən çətin anlarda, ən mürəkkəb vəziyyətlərdə yalnız və yalnız xalqıma arxalanmışam. Bu da mənə dözümlü, iradə verib və bütün uğurlarımı təmin edib" - deyən ümummillilik liderimizin ən başlıca keyfiyyəti xalqımıza ürəkdən bağlılığı, milli ideyanı yaşadıb inkişaf etdirməsi idi.

Məhz Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi o illərdə bugünkü dövlət müstəqilliyimizin möhkəm təməli qoyuldu. Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqının yaddaşında qurucu və xilaskar dövlət xadimi, milli lider və xalq məhəbbətini qazanan öndər kimi əbədlilik qazanması, heç də təsadüfi deyil. Məhz Azərbaycan xalqının azadlığının, müstəqil dövlətçiliyinin müqəddəratının həll edildiyi ağır günlərdə xalqının iradəsinə tabe olan Heydər Əliyev ölkə rəhbərliyinə qayıdaraq müstəqil Azərbaycan Respublikasını, Azərbaycan xalqını, milli-azadlıq hərəkatında qazanılmış tarixi nailiyyətləri məhv olmaqdan xilas etmək kimi çox çətin və şəərəfli bir misiyanı öz üzərinə götürdü. Bu, sözün əsl mənasında, "ömrümün qalan hissəsini də xalqıma bağışlayıram" deyib, meydana atılan böyük ürəkli Vətən oğlunun öz xalqı, öz Vətəni qarşısında misilsiz fədakarlığı idi.

1969-cu il - Azərbaycanın müasir tarixində dönüş mərhələsi

Ümummillilik liderimiz Heydər Əliyev 2001-ci il, yeni əsr və üçüncü minillik münasibətilə Azərbaycan xalqına müraciətində bu barədə deyirdi: "Azərbaycanın müasir tarixində 1969-cu ildə dönüş mərhələsinin təməli qoyuldu. Respublikanın dinamik inkişafı üçün kompleks proqramların işlənilib hazırlanmasında yorulmaz fəaliyyət, misilsiz təşəbbüskarlıq və nəhəng enerji bütün 70-ci illərin bariz əlamətinə çevrildi. 1970-1985-ci illər Azərbaycanın quruculuq salnaməsinə ən parlaq səhifələr kimi daxil olmuşdur. Bu gün tam əminliklə söyləmək olar ki, Azərbaycanın dövlət suverenliyi və iqtisadi müstəqilliyi, sistemli şəkildə artan xarici iqtisadi əlaqələri, dünya iqtisadiyyatına get-gedə daha dərinlən inteqrasiya olunması hələ 1970-1985-ci illərdə təməli qoyulmuş xalq təsərrüfatı potensialına əsaslanır".

Bəli, 1969-cu il iyul ayının 14-dən başlayan və Prezident İlham Əliyev tərəfindən böyük uğurla davam etdirilən geniş anlamda dirçəliş, tərəqqi və milli inkişaf epoxası, sözün əsl mənasında, Heydər Əliyev epoxası adlanır. 1969-cu ilin iyulunda Azərbaycanın siyasi rəhbərliyinə seçilən Heydər Əliyev çox gözəl başa düşürdü ki, respublikanın gələcək

Ulu Öndərin xalq qarşısındakı xidmətləri zaman keçdikcə daha aydın görünür

**MUXTAR NAĞIYEV,
YAP Səbail rayon təşkilatının
sədrinin müavini**

inkişafında əsas strateji amil ölkənin iqtisadiyyatının tezliklə dirçəldilməsidir. Görülən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində çox qısa bir zaman kəsiyində Azərbaycan aqrar ölkədən gündən-günə inkişaf edən sənaye ölkəsinə çevrildi. Belə ki, 1980-ci ildə sənaye məhsulu istehsalının həcmi 1970-ci ilə nisbətən 2,9 dəfəyə qədər artdı. Maşınqayırma sənayesində istehsalın həcmi 5,3 dəfə, kimya və neft-kimya sənayesində 3 dəfədən çox, yeyinti sənayesində isə 4 dəfədən çox artmışdı. Sənayenin struktur quruluşunda maşınqayırma kompleksinin xüsusi çəkisi 1960-cı ildə 5,1 faizdən 1982-ci ildə 16,4 faizə, kimya və neft-kimya, meşə sənayesi kompleksi müvafiq olaraq 4,1 faizdən 8,7 faizə, tikinti materialları sənaye kompleksi 2,7 faizdən 3,2 faizə, yeyinti sənayesi kompleksi 2 dəfədən çox artdı.

O dövrdə Azərbaycanda müasir texnologiyaya əsaslanan neft sənayesi və neft emalı üzrə yeni-yeni müəssisə və zavodların yaradılması ölkəmizdə bu strateji məhsulun istehsalını və emalını nəzərəcərpacaq dərəcədə artırdı. Məhz o illərdə Xəzər dənizi hesabına Azərbaycanda neft sənayesinin gələcək inkişafını nəzərə alaraq Bakıda unikal bir zavod - dərindən dəniz özülləri zavodu tikildi. Ümumiyyətlə, 1969-1982-ci illərdə respublikada müxtəlif təyinatlı 320-yə yaxın sənaye müəssisəsi tikilib istifadəyə verildi.

Bundan əlavə, ulu öndərin uzaqgörən siyasəti nəticəsində ölkədə milli kadrların yetişməsi, onların Rusiyanın və digər müttəfiq respublikaların ali məktəblərinə oxumağa göndərilməsi istiqamətində çox böyük işlər aparılırdı. O illərdə SSRİ-nin nüfuzlu ali məktəblərində on beş mindən yuxarı azərbaycanlı gənc təhsil almağa göndərilmişdi. Bu, ölkənin milli kadrlarının yetişdirilməsi sahəsində irəliləyən doğru atılmış ən mühüm addımlardan idi.

Bütün bunlar Azərbaycanın Heydər Əliyevin rəhbərliyi dövründə sürətli iqtisadi inkişafa nail olmasının əyani sübutudur. Heydər Əliyevin hazırladığı milli inkişaf strategiyası əsasında Azərbaycan sürətli inkişaf yoluna çıxarıldı. Bu inkişaf həyatın bütün sahələrini əhatə edirdi.

Prezident İlham Əliyev: "Əldə edilən hər bir uğurumuz Heydər Əliyevin xidmətləridir"

Ölkəmizə 34 ildən çox rəhbərlik etmiş Azərbaycan Ulu Öndəri Heydər Əliyev nəinki ictimai, siyasi, sosial, eləcə də iqtisadi sahədə kifayət qədər həlledici addımlar atmışdır. Heydər Əliyev Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafında böyük və müstəsna rolunu oynayan əvəzsiz şəxsiyyətdir. Tarixi təcrübələrdən, dünya tarixinin nəticələrindən də qənaətə gəlmək mümkündür ki, zəngin təbii və iqtisadi sərvətlərə malik olan ölkələrdə müstəqilliyin qorunub saxlanması bəzən onun əldə edilməsindən daha çətin və mürəkkəbdir. Belə ki, düşmən təcavüzünə məruz qalan və təcrübəsiz dövlət rəhbərləri tərəfindən idarə olunan Azərbaycanda bu daha da çətin idi. Məsələ ondadır ki, ölkəmiz yalnız dövlət müstəqilliyini itirmək təhlükəsi ilə deyil, eyni zamanda, daxildən də parçalanmaq təhlükə

si ilə qarşı-qarşıya qalmışdı. Belə olan halda xalqın, dövlətin müqəddəratının həll olunması üçün qətiyyətli, xarizmatik və əzmkar liderə ehtiyac var idi. Çünki müstəqillik əldə edildikdən sonra fəaliyyət göstərən naş hakimiyyətlər Azərbaycanı demək olar ki, xarici qüvvələrin ixtiyarına buraxmışdılar. Bu isə ölkəmizin dünya xəritəsindən silinməsi təhlükəsini belə ortaya qoymuşdu.

Azərbaycan xalqını və ölkəni isə belə ağır vəziyyətdən yalnız Heydər Əliyev fenomeni çıxarardı və 1993-cü ildə Onun hakimiyyətə qayıdışı xilasın ilkin mərhələsi kimi qiymətləndirilməyə başlandı. Əbəs yerə deyil ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti möhtərəm İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, "Belə bir çətin anda, çətin dövrdə xalqımızın müdrikliyi bir daha özünü göstərdi. Xalqın təkidli və tələbi ilə Ümummillilik liderimiz Heydər Əliyev Azərbaycana qayıtdı, xalq onu Prezident seçdi və ondan sonra ölkəmizin inkişaf dövrü başladı. Bütün xoşagəlməz meyllərə son qoyuldu, sabitlik, ictimai asayiş bərqərar olundu, qeyri-qanuni silahlı dəstələr tərkisilah edildi. Bir sözlə, Azərbaycan inkişaf yoluna qədəm qoydu".

İlham Əliyev və siyasi varisliyin təntənəsi

Bəli, xalqın irədində - Ulu Öndərdən sonra taleyini etibar etmək istədiyi lider yalnız İlham Əliyev idi. Prezident İlham Əliyev müxtəlif dövlətlərin siyasətlərinin çeşidli mülahizələri ilə müşayiət olunan proseslərdə, tez-tez dəyişən olayların çevrəsində dünya şöhrətli atasının bütün fərdi və ideoloji qənaətlərini onunla birgə yaşayırdı. Ümummillilik liderin ən layiqli varisi İlham Əliyev ona görə güclü idi ki, müstəqil Azərbaycan dövlətinə rəhbərlik estafetini qəbul edərək böyük siyasətə gəlişi Ümmillilik Lider Heydər Əliyevin siyasi, ictimai, əxlaqi məfkurəsi və mədəniyyəti üzərində formalaşmışdı. Belə bir tarixi şəraitdə Ümmillilik Lider Heydər Əliyev 2003-cü ilin prezident seçkilərinin həlledici dövründə cənabından artıq sevdiyi xalqına müraciətlə bildirdi: "Üzümü sizə - həmvətənlərimə tutaraq, qarşıdan gələn prezident seçkilərində prezidentliyə namizəd, mənim siyasi varisim, Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin I müavini İlham Əliyevi dəstəkləməyə çağırıram. O, yüksək intellektli, pragmatik düşüncəli, müasir dünya siyasətini və iqtisadiyyatını gözəl bilən, enerjili və təşəbbüskar bir şəxsiyyətdir. İnanıram ki, mənim axıra çatdırı bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işləri sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırı biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm".

Bəli, 18 il prezidentlik fəaliyyəti müddətində Prezident İlham Əliyev ölkə daxilində və xarici aləmdə məhz həmin siyasətin daşıyıcısı və davamçısı kimi qəbul edilir. Prezident İlham Əliyevin ölkəyə rəhbərlik etdiyi 2003-cü ildən ötən müddət Azərbaycan tarixinə hərtərəfli və sürətli inkişaf dövrü kimi daxil olub. Şübhəsiz, sosial-siyasi sabitliyin qorunmasının, mövcud iqtisadi inkişafın, hərtərəfli tərəqqinin təməlinə Ümmillilik Lider Heydər Əliyevin inkişaf strategiyası, onun müəyyənləşdirdiyi daxili və xarici siyasət xətti dayanır. O da həqiqətdir ki, Ulu Öndərin əsasını qoyduğu daxili və xarici siyasət kursunun uğurla davam etdirilməsi sayəsində Azərbaycan bugünkü yüksəlişə və inkişafa nail olub.

Ən əsası isə sentyabrın 27-dən başlayan, 44 gün davam edən və Dağlıq Qarabağ da daxil olmaqla işğal altındakı ərazilərimizin qaytarılması ilə nəticələnən Vətən Müharibəsi tariximizin ən parlaq səhifəsinə, Azərbaycan xalqının iftixar və qürur mənbəyinə çevrildi. Azərbaycan xalqı öz liderinin - müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşərək bütün dünyaya öz gücünü, mətinliyini, mübarizliyini nümayiş etdirdi. Bu

gün Azərbaycan xalqı hansı səviyyədə uğurlu sərkərdəyə - Ali Baş Komandana sahib olduğunu aşkar gördü. Prezident İlham Əliyev yalnız hərbi meydanında müzəffər sərkərdə deyil, diplomatik cəbhədə böyük strateq nümunəsi ortaya qoydu, informasiya müharibəsində Azərbaycanın haqq səsi oldu, cəsarətlə bütün təzyiqlərə sinə gərdi, öz xalqı ilə vəhdətdə olan lider kimi mübarizlik rəmzinə çevrildi. Prezident İlham Əliyev 18 ildə həyata keçirdiyi siyasətin nəticəsində Azərbaycanda 30 ilə yaxın davam edən münaqişədə qalib tərəfə çevirdi. Ərazi bütövlüyümüzün birmənalı olaraq təsdiq edildi. "Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız Azərbaycan yoxdur" - deyən Ulu Öndərin arzusunu reallaşdırdı: "Mən bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdim, onun ruhu qarşısında baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Bu gün şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şadıddır! Gözün aydın olsun Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun dünya azərbaycanlıları!".

Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin xalqa müraciətində səsləndirdiyi bu sözlər hər bir azərbaycanlıda böyük sevinc və qürur hissləri yaradı. Bu böyük qələbə eyni zamanda Azərbaycan xalqını dünyaya qürurlu xalq kimi tanıtdı. "Dağlıq Qarabağ Azərbaycan torpağı, beynəlxalq səviyyədə tanınan ərazimiz olmaqla yanaşı, ədalət məsələsidir, Azərbaycanın milli qürur məsələsidir", deyən Prezidentimizə olan inamı, sevgini birə beş artırdı. "Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm". Ulu Öndərin Prezidentimiz İlham Əliyev haqqında dediyi bu fikirlərin hər keçən gün öz təsdiqini tapdığını, hər bir azərbaycanlının Prezidenti olduğunun şahidi olur.

Bəli, bu gün Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycan Respublikasının suverenliyi, ərazi bütövlüyünün bərpasına nail oldu. Heydər Əliyev idarəçilik məktəbinin layiqli davamçısı Ali Baş Komandanımız, Prezident İlham Əliyev cənablarının dediyi kimi: "İradəmiz də var, təcrübəmiz də var - əvəzolunmaz təcrübə. İndi bütün ölkələr bu Vətən müharibəsinin təcrübəsini öyrənirlər. Vəsaitimiz də var. Xalq-iqtidar birliliyimiz də var. Biz göstərmişik ki, böyük xalqıq, qürurlu xalqıq. Düşməni yerə vurdun. Düşmənin belini qırdıq, məhv etdik. Bu, tarixi Qələbədir. Bu Qələbə Azərbaycan tarixinə əbədi qalacaq, şanlı Qələbə kimi!".

Bəli, Ruhun şad olsun Ulu Öndər, Qarabağ Azərbaycandır! Azərbaycan xalqının Qalib Lideri, Azərbaycan xalqının Prezidenti İlham Əliyev dəmir siyasətinin nəticəsində "Dağlıq Qarabağ" problemi yoxdur! Prezident İlham Əliyev bildirib ki, biz döyüş meydanında, siyasi müstəvidə Qələbə qazanmışıq və bu Qələbə ölkəmiz üçün yeni dövr açır. Bu dövr inkişaf, təhlükəsizlik, tərəqqi dövrü olacaqdır: "Bu dövrə bağlı müraciətlərimi yenə də hər bir Azərbaycan vətəndaşının arzuları ilə sözlərlə yekunlaşdırmaq istəyirəm: Cəbrayıl bizimdir, Füzuli bizimdir, Zəngilan bizimdir, Qubadlı bizimdir, Ağdam bizimdir, Kəlbəcər bizimdir, Laçın bizimdir, Şuşa bizimdir, Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır! Eşq olsun Azərbaycan xalqına! Yaşasın Azərbaycan!". Ona görə də Ulu Öndərin fiziki yoxluğu dövründə ölkəni, millətini düşünüb, müstəqilliyimizin əbədi olması uğrunda qətiyyətlə mübarizə apara biləcək yeganə Lider Prezident İlham Əliyev cənablarıdır. Bütün bunlar isə Heydər Əliyev uzaqgörənliyinin, Heydər Əliyev zəkasının və Heydər Əliyev nurunun bizə tərəf saçılan əbədi şöhləridir!

İllər ötəcək, dünyaya yeni nəsillər gələcək, zamanımızın dahisi Heydər Əliyev ideyalarının sönməz şəfəqlərindən hər nəslə pay düşəcək. Nə qədər ki, Azərbaycan var, Azərbaycanın dahi oğlunun əməlləri, müqəddəs ideyaları və arzuları xalqımızın qəlbində əbədiyyən yaşayacaq, yaşadılacaqdır!

- Eldəniz müəllim, Ulu Öndər Heydər Əliyevin dövlətə və xalqa xeyirli, gərəklili fəaliyyəti ilə bağlı ümumilikdə nələri deyə bilərsiniz?

- Görkəmli dövlət xadimi, dünya miqyaslı siyasətçi, Azərbaycan milli dövlətçiliyini bütün təhlükələrdən xilas edib qoruyan və inkişaf etdirən qüdrətli şəxsiyyət kimi Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyəti müasir tariximizin ən mühüm və şərəfli mərhələsini təşkil edir. Tarixi şəxsiyyətlər unudulmur. Nadir tarixin şəxsiyyətləri isə əbədi olaraq yaddaşlara həkk olunur. Onlar təkcə mənsüb olduqları xalqın deyil, bəşəriyyətin əvəzsiz inciləridir. Dünyada həyat həmin insanların xidməti hesabına, onların çiyinləri üstündə bərqərar olur. Azərbaycan xalqı Heydər Əliyev kimi dühası ilə daim fəxr edir və əbədi olaraq fəxr edəcəkdir.

- Necə düşünürsünüz, Ulu Öndər Heydər Əliyevin varislik prinsipi Cənab İlham Əliyev tərəfindən çox böyük uğurla davam etdirildiyini demək olar?

- Ümummilli Lider Heydər Əliyev haqqında çox yazılıb, onun irsi hərtərəfli təhlil edilir, lakin bu prosesin sonu yoxdur. Çünki Heydər Əliyev öz xalqı və müstəqil dövlətimiz üçün elə xidmətlər göstərmiş ki, hər bir nəsil onun gördüyü işləri nümunə kimi götürməli, tövsiyələrini heç vaxt unutmamalıdır.

“Azərbaycan xalqı Heydər Əliyev kimi dühası ilə fəxr edir”

Müsaibimiz millət vəkili
Eldəniz Səlimovdur

dir. Heydər Əliyev nadir tarixi şəxsiyyət, müstəqil Azərbaycan dövlətinin xilaskarı və qurucusu kimi xalqımızın həyat fəaliyyətinin mayakı olmalıdır. Onun həyat fəaliyyətinə təkrar-təkrar müraciət etməliyəm, analiz edib nəticələr çıxarmalıyıq. Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasətçi və dövlət xadimi kimi ən uca missiyanı gerçəkləşdirdi, müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı oldu. Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyəti Azərbaycan tarixinin bir hissəsi və bu tarixin ən şanlı səhifələrindəndir. Bu dahi şəxsiyyətin həyat və fəaliyyətini öyrənmək, onun gördüyü işlərin başladığı layihələrin tarixi əhəmiyyətini dərk etmək özü bir tarix məktəbini bitirmək idi. Müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyi Heydər Əliyevin şah əsəridir”- bu, təkcə biz azərbaycanlıların deyil, Heydər Əliyevin qurduğu dövləti tanıyan, onunla hesablaşan əcnəbi-

lərində dərin etirafıdır. Ölkəmizdə bərqərar olan sabitlik, həyatın bütün sahələrində qazanılan uğurlar Heydər Əliyevin məhz bu cür şəxsiyyət olduğunu göstərdi. Bu sabitlik və əmin-amanlıq nəticəsində nəhəng islahatlar həyata keçirildi, qərb standartlarına uyğun qanunvericilik aktları qəbul edildi. Siyasət aləmində misli-bərabər olmayan bu dahi şəxsiyyət Azərbaycanı qısa müddətdə bütün dünyaya tanıtdı, xalqımızın dünya xalqları arasında möhkəm yer tutması üçün nə lazımdırsa etdi.

- Ulu Öndər Heydər Əliyevin qurucusu olduğu Azərbaycanımızda işğal altında olmuş torpaqlarımız 44 günlük Vətən müharibəsində azad edildi. Bu barədə nə deyə bilərsiniz?

- Bu gün Azərbaycan ərazi bütövlüyünü

bərpa edərək, 44 günlük vətən müharibəsində düşməni məğlub edərək, bütün dünyaya Azərbaycan dövlətinin dinamik inkişaf edən, dünya birliyində layiqli yer tutan, müstəqil siyasət yürüdən, güclü orduya malik olan bir dövlət olduğunu sübut etdi. İmzalar içərisində millətimizin də imzası aydın görünür. İndi planetimizin çox yerindən dünyada ən böyük enerji layihələrin gerçəkləşdiyi Azərbaycana yönəlib. Təkcə biz yox, bütün dünya bilir ki, “Əsrin müqaviləsinin” və digər neft kontraktlarının və misilsiz əhəmiyyətə malik neft kəmərinin reallaşması Ulu Öndər Heydər Əliyevin xidmətidir. Bu gün müasir Azərbaycan özünəməxsus inkişaf yolu ilə gedir. Bu inkişafın təməl daşları Ümummilli liderimiz Dahi Öndər Heydər Əliyevin çiyinləri üzərinə hörülüb. Heydər Əliyev məktəbinin yetirməsi, onun siyasi kursunun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi tədbirlər imzaladığı fərman və sərəncamlar, xalqla bir başa ünsiyyətdə olması Ümummilli Lider tərəfindən başlanmış işlərin məntiqi davamıdır. Memarı və qurucusu Heydər Əliyev olan müstəqil Azərbaycan bu gün dahi şəxsiyyətin xalqımıza ən böyük töhfəsidir. Hər bir Azərbaycan vətəndaşının borcu isə Ulu Öndər Heydər Əliyevin şah əsəri olan müstəqil Azərbaycanı qoruyub yaşatmaqdır.

Gülyana

Paşinyana ŞOK hədə: “Erməni torpağı hələ belə bir əxlaqsız doğmayıb”

“5000 ölən əsgər, yüzlərlə əsir və minlərlə itkin düşən şəxsə görə cavabdeh olan hələ də ağzını açıb zarafat etməyə cəsarət edir”. SİA Ermənistan məxsus armenianreport.com saytında yayımlanan məlumata istinadən xəbər verir ki, bu sözləri Ermənistan Respublikaçılar Partiyasının sədr müavini, Ermənistan Respublikasının Milli Məclisinin Xarici Əlaqələr Daimi Komitəsinin keçmiş başçısı Armen Aşotyan öz “facebook” səhifəsində yazıb.

“Xeyr, son xəyanət və qanlı müharibənin nəticələri üçün məsuliyyətdən nə qədər çəkinməyə çalışsa da, bu yalançının yalanını davamlı işfə etməkdən yorulmuyacağam. Serj Sarkisyanın müsahibəsindən bir neçə gün sonra özlərinə gələn eclaflar bu gün Milli Məclisin tribunasından yenə də ictimaiyyətə daha bir manipulyasiya dozəsi atırlar. Yalanlarını işfə etmək üçün 10 dəqiqəlik bir “google” axtarışının kifayət olduğunu kənara qoyuram. 5000 qurbanın, yüzlərlə əsir və minlərlə itkin düşənlərin baskarı hələ də belində çanta “təbəssüm edərək” ağzını açmağa və zarafat etməyə, hırıldamağa cəsarət edir. Erməni torpağı hələ belə bir əxlaqsız doğmayıb”, deyər Nikol Paşinyan sosial şəbəkə hesabında yazıb.

İnam Hacıyev

Qənimət Zahid və Natiq Adilovun Zəngəzur dərdi...

...Yaxud “5-ci kolon”un növbəti informasiya xəyanətinin şahidi oluruq

“5-ci kolon”un növbəti informasiya xəyanətinin şahidi olmaqdayıq. Azərbaycan xalqı və dövləti üçün xeyirli, səmərəli nə varsa, ona qarşı çıxmaq missiyasını reallaşdıran “5-ci kolon”un AXCP-Milli Şura xətti bu dəfə Azərbaycanın tarixi, milli nailiyyəti olan Zəngəzur dəhlizi layihəsini hədəfə alıb. Bəhanə də odur ki, Zəngəzur dəhlizi Ermənistandan yox, İrandan keçsin.

İlk baxışdan elə başa düşmək olar ki, Qənimət Zahid və Natiq Adilov Naxçıvana gedəcək yolun Zəngilandan Ermənistanı yox, İrana keçirilməsi təklifi ilə İranın lobbichiliyini həyata keçirir. Lakin realıq ondan ibarətdir ki, Qənimət Zahid və Natiq Adilov İranın lobbichiliyini deyir, Zəngəzur dəhlizini hədəfə almaqla erməni lobbisinin sifarişini yerinə yetirir. Sual edə bilərsiniz ki, nə üçün?

Birincisi, layihənin Rusiya proyektı adlandırılması Zəngəzur dəhlizi məsələsini ictimai rəyde qaralamaq üçündür. İkincisi, “Zəngəzur dəhlizindən vətənpərvərlik hislərinin yüksəldilməsi üçün istifadə edilir” iddiası bu proyektın siyasi, tarixi və perspektiv iqtisadi əhəmiyyətini indidən sual altına salmaq üçündür. Üçüncüsü, Qənimət Zahid və Natiq Adilov bu cür çıxışları ilə ermənilərin “sakitləşdirici dərmanı” rolunu almaq niyyətindədirlər. Bu mənada, Qənimət Zahid deyir ki, “Zəngəzur məsələsini tullayaq kənara”. Natiq Adilov isə deyir ki, “Zəngəzur dəhlizi və 101 il sonra azərbaycanlıların qayıdışı tarixin təhrir olunmasıdır”.

Sizcə, bu fikirlər, Azərbaycan xalqına düşmənçilik mövqeyi tutmaq deyilmi? Bu cür fikirlər Ermənistan maraqlarına xidmət etmək demək deyilmi? Qənimət Zahidin və Natiq Adilovun debil, sərsəm fikirləri mahiyyətə Zəngəzurun tarixi Azərbaycan torpağı olması faktının inkar olunması demək deyilmi? Mühüm siyasi-tarixi və iqtisadi layihəni hədəfə almaq, qaralamaq xalqa, dövlətə xəyanət demək deyilmi?

Görünən odur ki, Zəngəzur dəhlizi artıq reallığa çevrilir və bu da erməni lobbisini də, ermənilərin özlərini də ciddi şəkildə narahat edir. Elə bu səbəbdən də Qənimət Zahid, Natiq Adilov kimi emissarlarına yeni missiya tapşırırlar. Yəqin ki, qısa zamanda bu missiyaya Əli Kərimli də, Cəmil Həsəni də qoşulacaq...

Ramil Vəlibəyov

“Həmsədrələrin səriştəsiz fəaliyyəti bizə lazım deyil”

SİA Milli Məclisin üzvü Ramin Məmmədovun müsahibəsini təqdim edir:

- ABŞ ATƏT-in Minsk qrupunun yenidən dirçəldilməsinə say göstərir. ABŞ-ın Ermənistanı da ATƏT-in Minsk qrupunun regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunmasında müəyyən rola malik olduğunu deyib. ATƏT-in Minsk qrupunun gündəmə çıxarılması üçün zəmin və yaxud səbəb varmı?

- ATƏT-in Minsk qrupunun fəaliyyətinə Azərbaycan cəmiyyətinin, dünya ictimaiyyətinin və üzv ölkələrin cəmiyyətləri də münasibətini illərdir formalaşdırmaqdadır. Bu gün Azərbaycan cəmiyyəti ATƏT-in səmərəsiz, faydasız, hətta bu formatın formalaşmasını səbəb olan keçmiş münəqişənin həlli istiqamətində əməli addımlarla yadda qalmayan, tam tərsinə müəyyən səfərlərlə, sadəcə, münəqişənin həllinə təkən vermiş kimi görənən bir qrup diplomatın səmərəsiz fəaliyyətini hamımız xatırlayırıq. Təbii ki, Azərbaycan illər əvvəl formatın ya təkmilləşdirilməsini, ya da bu formatın fəaliyyətinin gücləndirilməsinə dair çıxışlar və təkliflər irəli sürüb. Bu formatın, sadəcə olaraq, bu vəziyyətdə davam etdirilməsinin münəqişənin həllinə müsbət təsir etməyəcəyini çox aydın şəkildə Azərbaycan dünya ictimaiyyətinə təqdim edib. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunduqdan sonra ATƏT-in Minsk qrupunun üzvlərinin canfəşanlıq edib, bu formatın yenidən canlandırmaq istəkləri bizdə təəssüf və təəccüb hissi doğurur. Təəssüf ona görə ki, bu aktivliyi istərdik ki, münəqişənin son fazasına keçmədən baş versin. Münəqişə bitdikdən sonra artıq ölkələr arasında bundan sora fəaliyyət və əməkdaşlıq aparıldığı dövrdə Minsk qrupunun formatının aktivləşdirilməsinin məqsədi nədən ibarətdir? Olmayan münəqişənin həlli istiqamətində danışa bilməzsən.

- Xankəndidə terrorçuların əsas liderlərindən olan Balasanyanın açıqlamasında iddia edilir ki, “Xankəndidə mən əgər azərbaycanlı görsəm, dərhal onu özüm həbs edib, ona müəyyən cəza verilməsinə nail olacam”. Sizcə məhz bu açıqlamalarına görə Balasanyanın özünün həbs edilməsi üçün məqam yetişibmi?

- Müəyyən mərhələlərdə hər birimiz Ermənistan siyasətçilərinin və yaxud siyasibazların bu kimi bəyanatlarını eşitməmişik. Bu açıqlamalar

son dərəcə məsuliyyətsiz və heç bir siyasi, hüquqi və digər dayaqlara söykənməyən bu açıqlamaların nəticəsinin nədən ibarət olduğunu aydın şəkildə görərik. Ermənistanın istefaya getmiş keçmiş baş naziri Nikol Paşinyanın “Qarabağ Ermənistanıdır” ifadəsinə Azərbaycanın cavabı göz önündədir. “Qarabağ Ermənistanıdır” ifadəsinin cavabını 44 günlük müharibədə dünya ictimaiyyətinə göstərdik.

Ermənistanın keçmiş müdafiə nazirinin sərsəm bir açıqlaması olmuşdu: “Biz yeni ərazilər üçün yeni mübarizələrə başlayacağıq”. Cəfəngiyyət dolu bir açıqlama idi və bu açıqlamaların nəticəsi Şuşa şəhərində Azərbaycan bayrağının dalğalanmasıdır. Bu açıqlamalara Azərbaycan dövlətinin müdrik siyasəti ilə əsl siyasətçiyə xas olan təmkin və pragmativ siyasətlə cavab verildi.

- Cəmiyyətdə haqlı bir narahatçılıq var ki, Xankəndində, Xocalıya, Ağdərəyə nə vaxt qayıdacağıq?

- İllərdir bizi narahat edən digər bir sualla cavab vermək istərdim. Biz illərdir hər zaman Qarabağın azad olunmasını istəyirdik, elə cəmiyyətimizdə də Qarabağla bağlı artıq şübhələr də formalaşmışdı. Ötən ilin payız ayında torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi faktoru bizə onu göstərdi ki, cənab Prezidentin ifadəsindən istifadə edərək bildirmək istərdim ki, nəyin nə vaxt nə zaman ediləcəyini ən yaxşı Prezident bilir.

- ABŞ böyük bir dövlət kimi 106 il sonra ermənilərin soyqırma məruz qaldığını başa düşüb?

- ABŞ siyasətində qondarma “erməni soyqırımı” anlayışının müxtəlif siyasi oyunlarda istifadə olunması birinci dəfə deyil. Türkiyənin bu açıqlamalara verdiyi cavab nəticəsində Amerika demokratları və respublikaçıları bu məsələlərə siyasi qiymət verilməsindən çəkiniblər. Bu günləri regionda və subregionda gedən hadisələr, global çağırışlar və dəyişikliklər və yeni düzen formalaşması fonunda ABŞ-ın belə bir bəyanatı verilməsi öz maraqlarına cavab vermək məqsədi daşıyır. Co Baydenin “erməni soyqırımı” bəyanatı siyasi konyukturaya uyğun verilən bəyanatdır.

Qönçə Quliyeva

“Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun Azərbaycana səfərləri heç zaman xeyrimizə olmayıb. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında “Atlas” Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu deyib.

Mərkəzin rəhbəri diqqətə çatdırıb ki, rusiyalı diplomatın bütün təşəbbüsləri ziyanımıza olub: “Lavrov 2016-cı ilin aprelində təcili Bakıya gəldi və o, inandırıcı ki, münafiqin həlli ilə bağlı “həll planı” işə düşəcək. İşğalçıya qarşı əks-hücumu dayandırdıq, ancaq Lavrov Bakını tərk etdikdən sonra Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların boşaldılması vacibliyini arxa plana keçirdi.

Lavrov yenə gəlir. Rusiyanın xarici işlər naziri mayın 5-6-da Er-

“Kremlin növbəti hiyləsinə aldanmaq olmaz”

Lavrovun “SÜRPRİZ” təklifləri var

mənistanda, mayın 10 və 11-də isə Azərbaycanda olacaq. Səfərlər arasındakı bir neçə günlük fasilə diqqətimi çəkdi. Belə çıxır ki, Lavrov mayın-5-də İrəvana gedəcək, mayın 6-da Moskvaya qayıdacaq, 4 gün keçdikdən sonra yenidən bölgəyə - Azərbaycana gələcək. Nədən Lavrov birbaşa İrəvandan Bakıya gəlməyəcək? Görünür, Lavrovun hər iki tərəf üçün “sürpiz”

təklifləri var. Lavrov həm də Türkiyə Cümhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanı qabaqlamaq istəyir. Çünki Ərdoğan daha əvvəl bəyan etmişdi ki, Ramazan bayramında, yeni mayın ortalarında Şuşaya gəlmək istəyir. Bakı və Ankara bu səfərə hazırlıqlara başlayıb. Moskva narahatdır. Kreml Ərdo-

ğanın Şuşaya səfəri zamanı irəli sürəcək təkliflərdən ehtiyat edir. Ərdoğanın aprel 24-də Azərbaycanlı həmkarı İlham Əliyevlə telefon danışığından sonra “birgə addımlar atacağıq” açıqlaması da Kremlin narahat etməmiş deyil.

Lavrov Bakıya hansı təkliflə gəlirsə-gəlsin, Kremlin növbəti hiyləsinə aldanmaq olmaz. Rusiyanın Qarabağdakı hərbi çiləri Xankəndidə “hərbi parad” keçirəcək və bundan bir gün sonra Lavrov Bakıya gəlib bizi sakitləşdirməyə və “balanslı xarici siyasət” qorumağa çağıracaq. Rusiya ilə Türkiyə bizim üçün eyni ola bilməz. Bunu Lavrova da anlatmağın zamanıdır”, deyərək Elxan Şahinoğlu bildirib.

İnam Hacıyev

Son günlərdə kifayət qədər aktual qazanmış hadisə, **Co Baydenin qondarma “erməni soyqırımı”nı tanıması hesab olunur. Uydurulmuş bu məsələnin tanınması əslində, gözənilən idi. İlk öncə nəzərə almalıyıq ki, bu ölkədə erməni lobbichiliyi kifayət qədər güclüdür. Digər tərəfdən isə, demokrat partiya üzvləri insan hüquqlarına qarşı çox daha həssasdırlar.**

Nəzərə çatdıraraq ki, Osmanlı imperiyasının kifayət qədər multikultural olan dövlət əsasları olduğu üçün, bu ölkəyə pənah gətirən xalqların qayğısına hər zaman qalınıb. Bu xalq, ermənilər belə olsa da, şərtlər heç vaxt dəyişməyib. Artıq 18-ci əsrin əvvəllərində Qərb və reformasiyadan təsirlənən erməni ziyalıları Osmanlıda öz dillərində təhsil, kitablar və kilse dili əldə ediblər. 1860-cı ildə Sultan Əbdülməciddin qəbul etdiyi, “Erməni milləti nizamnaməsi” ilə ermənilər bir sıra imtiyazlar əldə qazanıblar. Həm də onlar, 1856-cı ildə erməni Məclisi də yaratmışdılar. Beləliklə, onlar artıq yüksək dövlət vəzifələri də icra edirdilər. Təsəvvüflər olsun ki, bütün bunların əvəzində isə, ermənilər Xıçnaq, Daşnaqsütyun kimi terrorist birləşmələr yaradaraq Osmanlıyı parçalamaq fikrində idilər. Onlar hətta Avropa ölkələri və Rusiya ilə əlaqələr yaradıb, kəşfiyyatçı kimi fəaliyyət də göstərirdilər. Bununla əlaqədar danılmaz, təklizbedilməz faktlar mövcuddur. Bütün bu addımların nəticəsi olaraq, 1890-cı illərdən şiddətlənməyə başlayan erməni üsyanları və 1-ci dünya müharibəsi dövründə ermənilərin törətdiyi qırğınlar və separat addımların qarşısını almaq üçün köç qərarı çıxarılır. Bu qərara əsasən, ermənilər döyüş əməliyyatları gədən ərazilərlə sərhəd olan yerlərdən Osmanlının digər hissələrinə köçürülür. Yalnız bu qərarın tətbiqindən sonra Rusiya tərəfi kəşfiyyat məlumatlarından məhrum olur. Həm də türk kəndlərindəki dinc əhali rahat nəfəs alır.

Daha sonra ermənilər bu hadisəyə kütləvi qırğın adı verirlər. Yəni, bir növ hadisələrin rəqursunu dəyişir, ona don geyindirirlər. Bəzən buna inanan, yaxud inanmaq

da maraqlı olanlar da tapılırdı. Məhz onların lobbichilik fəaliyyəti nəticəsində, 20-ci əsrin ortalarından başlayaraq bir sıra dövlətlər qondarma “erməni soyqırımı”nı tanımağa başladılar.

Müttəfiq dövlətlərin hələ 1919-1920-ci illərdə İstanbulda yaratdığı hərbi tribunal da şikayətlər əsasında ola biləcək hansısa qondarma “erməni soyqırımı”nı araşdırmışdılar. Amma onlar bu istintaq müddətində həbs olunmuş bütün “Gənc türkləri” azad etmək məcburiyyətində qalırlar. Belə ki, heç bir şikayət öz əsasını tapmamışdı. Yalnız, “Gənc türklərin” opponenti olan qüvvələr yalançı şahidlər tapır və onların edamına nail olurdular.

Amerika tərəfinin qondarma “soyqırımı” tanınmasından sonra, Türkiyənin silah satışlarına tətbiq edilən sanksiya Türkiyənin beynəlxalq sferalarda qınanması və sairə bu iki dövlət arasındakı vəziyyəti daha da gərginləşdirdi. Türkiyənin bu məsələdəki cavab tədbirlərinin isə gecikməyəcəyi gözlənilir. Eyni zamanda, qərribə şəkildə Amerika rəsmiləri münasibətlərin bərpası və inkişafı barədə danışıqlar aparmaqdadırlar. Türkiyə tərəfi isə bu böhtanın altında sessiz qalmadı, Mövlut Çavuşoğlu, öz sosial media hesabından belə vurğulayıb: “Sözlər tarixi dəyişdirir və ya yenidən yazı bilməz”. Tariximiz haqqında, heç kimdən öyrənməyəcəyik. Siyasi fərsətlilik, sülhə və ədalətə ən böyük xəyanətdir. Yeganə əsası populyar olan bu ifadəni tamamilə rədd edirik.

Devlet Bahçeli, Milliyyətçi Hərəkat Partiyası, qondarma soyqırım ittihamını tamamilə rədd edir və bu ittihamı səsləndirən ABŞ prezidentini qınayır. Baydenin soyqırım bəyanatı boş və etibarsızdır, eyni zamanda, siyasi axmaqlıq və əlaqəsizliqdir. Müttəfiq hesab edilən bir ölkə ilə yolayrıcına gəldiklərini bildirdilər.

Gördüyümüz qədərki ilə, Devlet Bahçeli, həmişəki kimi sərt və birbaşa cümlələrlə Amerika ilə müttəfiqliyin bitdiyini vurğuladı. Bütün bu məsələlərdən sonra, Amerika Avrasiyada özünə yeni müttəfiq axtara bilər. İran buna ən böyük nümunədir. Bu iki dövlətin münasibətləri, düzəlməkdədir. Belə ki, Amerika tərəfinin, bir sıra sanksiyaları qal-

dırması, İranı da kompromisə dəvət edir. Amma bu addımların boş çıxması ehtimalı çox böyükdür. Bunu əminliklə deyərək bilməyimiz üçün bir çox amil var. Fikrimcə, Amerika münasibətləri bərpa etmək üçün siyasi fəndlər düşünməkdədir. Çünki super güc dövlətlər belə, özünə türk kimi düşmən axtarmaz. Digər tərəfdən isə, Türkiyə daxilində xain qüvvələr və partiyalar qondarma erməni soyqırımına qucaq açdı.

HDP: “Soyqırımı, böyük fəlakəti və insan faciəsini ürəyimizdə hiss edirik”. HDP-dən verilən açıqlamada bu ifadələr əks olunub: “106 illik yubileyimizdə ermənilərə, bu torpaqların qədim insanlarına qarşı törədilmiş soyqırımı, böyük fəlakəti və insan faciəsini ürəklerimizdə hiss edirik və hörmət və mərhəmətlə öldürülənləri xatırlayırıq”.

HDP İstanbul millət vəkili Garo Paylan “erməni soyqırımının tanınması, soyqırımı işləyənlərin ictimai sferadan çıxarılmasını və Türk Vətəndaşlıq Qanununun dəyişdirilməsi təklifi”ni verdi. “Soyqırımın ədalətinin Türkiyədə təmin edilməsinin lazım olduğunu” vurğulayan Paylan, mövzu ilə əlaqədar etdiyi şərhə, “erməni xalqının ağrısını mənsub olduğu torpaqlara, bu torpaqları Türkiyəyə daşmalıyıq. erməni xalqının ağrısı və bu ağrını ədalətlə aradan qaldırmalıyıq”.

Bu partiyanın alçaqca davranışları təəccüblü deyil. HDP həmin partiya ki, özünün birbaşa dəstəklədiyi və maliyyələşdirdiyi PKK və YPG Qarabağ savaşımızda bizə qarşı döyüşdü. Eyni zamanda, türk əsgərinin Qarabağda olmasını bütün dünyaya hayqırır və qınayırdılar. Belə ki, bu soysuzların da Qarabağ müharibəsində itdikləri kapitala baxsaq, onların niyə belə aqressiv-cə öz xainliklərinə davam etdirdiyini anlamaq olar. Baxmayaraq ki, türklər onlara neçə illərdir hər cür azadlığı tanıyır. Elə bir vaxtlar Osmanlı dövründə Əbdülməciddin ermənilərə verdiyi imtiyazlar kimi. Türk olmağın məsuliyyəti və anlamı da budur. Gücə sahib olmaq, amma o güclə öldürmək yox, islah etmək. Biz türklərə, boşuna Tanrının ordusu deməyiblər.

Zərdüşt Quluzadə

“Dövlətə qarşı çıxanlar cəzasız qala bilməz”

“Cəmil Həsəninin və Əli Kərimlinin xarici maraqlı dairələr tərəfindən hansısa xüsusi təlatümlər və ya göstərişlər alması ilə bağlı faktlara və sübutlara malik deyiləm. Təbii ki, bu məsələni hüquq-mühafizə orqanları araşdırıb hüquqi qiymətin verməlidirlər”. Bunu SİA-ya açıqlamasında AMİP funksioneri Əli Orucov deyib.

Onun sözlərinə görə, heç kəsə haqq verilmir ki, dövlətçiliyə və milli maraqlara qarşı təbliğat aparsın və dövlətçiliyin zəiflədilməsinə istiqamətlənmiş addımlar atsın: “Bunlar ümumilikdə zərərverici hallardır və buna qarşı da ciddi tədbirlər görülməlidir. Dövlətə qarşı çıxanlar, milli maraqlara hörmətsizlik edənlər cəzasız qala bilməz.

Gülyana

Arutyunyan şahid qismində dindirildi

Arayik Arutyunyan konstitusiyaya quruluşunun devrilməsi işində şahid qismində dindirilib və o, Qarabağdakı 44 günlük müharibə hadisələrinin səbəb-nəticə əlaqələrini açıqlamağın vacibliyini bildirib.

SİA Ermənistan məxsus armenianreport.com saytında yayımlanan məlumata istinadən xəbər verir ki, Arutyunyan bunu özü də Facebo-

ok-da elan edib.

“Şahid olaraq qondarma rejimin prokurorluğunun müstəntiqləri tərəfindən 312-ci maddə, Konstitusiyaya quruluşunun devrilməsi ilə başlanan cinayət işi üzrə dindirilmə olub. Bu işin vacibliyini nəzərə alaraq, qaldırılan suallar barədə əlimdəki bütün məlumatları bildirdim və lazımı qaydada məhkəmə prosesində iştirak etməyə hazır olduğumu təsdiqlədim”, deyərək Arutyunyan yazıb. Arutyunyana ictimai tələbi və 44 günlük müharibə hadisələrinin əsl gedişatı və səbəb-nəticə əlaqələrini müəyyənləşdirməyin vacibliyini nəzərə alaraq, yaxın gələcəkdə səlahiyyətləri çərçivəsində bəzi suallara cavablar verəcəyini deyib.

Saxta “erməni soyqırımı” mövzusunun gündəmdə saxlayan acı gerçəklər

Aprel 24-də Amerika Birləşmiş Ştatlarının 46-cı Prezidenti Cozef Bayden Birinci Dünya müharibəsinin acı nəticələrini birtərəfli qaydada şərh etmək bir daha ikili standartlar mövzusunun beynəlxalq səviyyəli problem kimi aktuallaşdı. Əslində, Osmanlı dövlətini parçalamaq üçün daim birgə fəaliyyət göstərən və müasir Türkiyəyə qarşı fasiləsiz olaraq düşməncilik mövqeyi sərgiləyən qüvvələr uydurma “erməni soyqırımı” mövzusunun tarixi gerçəklik deyil, siyasi təzyiq vasitəsi olduğunu heç zaman gizlətməyiblər. Məhz bu amili nəzərə alaraq iki məsələ barədə faktlar ətrafına fikir və mülahizələrimizi bölüşmək istədik. Birinci, XX əsrin əvvəllərində Anadoludakı tarixi gerçəklər, ikincisi, saxta “erməni məsələsi”nin davamı olan uydurma “soyqırımı” anlayışının səbəbi və məqsədləri.

Əvvəla qeyd etmək lazımdır ki, uydurma “erməni soyqırımı” mövzusunun münasibət beynəlxalq arenadakı vəziyyətə uyğun olaraq daim dəyişmişdir. Erməni din xadimləri bu məsələni ilk dəfə erməni lobbisi vasitəsilə Birinci Dünya müharibəsinin sonlarına yaxın gündəmə gətirmiş və Osmanlıya qarşı fantastik məbləğdə təminat irəli sürmüşdülər. Məqsəd yetərinə məkri idi. O dövrdə xəzinəsi tamamilə boş olan Osmanlı dövlətinə bu iddianı qəbul etdirmək və torpaq qoparmaq istəyirdilər. Lakin uydurma “erməni soyqırımı” anlayışının qəbul etdirilməsinin daha fəal fazası 1950-ci illərə təsadüf etmişdir.

Prezident Cozef Baydenin məlum açıqlamasına Türkiyə ilə bərabər, Azərbaycan da kəskin şəkildə etiraz səsinə ucaltdı. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan arasında telefon danışığından sonra bu etirazlar daha da intensivləşdi. Nəhayət, aprel 28-də ABŞ-ın dövlət katibi Entoni Blinken Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng etdi. Azərbaycan Prezidenti söhbət əsnasında, eyni zamanda, bu günlərdə ABŞ Prezidentinin dırnaqarası “erməni soyqırımı” ilə bağlı bəyanatı ilə əlaqədar qeyd etdi ki, Türkiyə Azərbaycanın yaxın dostu və müttəfiqidir, postmüharibə dövründə bölgəmizdə çox önəmli və müsbət rol oynayır. ABŞ Prezidentinin bu açıqlaması Azərbaycan rəhbərliyi və ictimaiyyəti tərəfindən narahatlıqla qarşılanıb. Bütün bunlar bir daha göstərdi ki, Azərbaycan bundan sonra da Türkiyənin yanında olmaqda davam edəcək.

Mövzunun davamı olaraq qeyd etmək lazımdır ki, ötən dövrdə birbaşa siyasi maraqlara xidmət edən bu qərarların nə Ermənistan dövlətinə, nə də erməni toplumuna faydası olmayıb. Əksinə, beyni, düşüncəsi və baxışları xəstə “böyük Ermənistan” təxəyyülü ilə zəhərlənən ermənilər Azərbaycanı qarşı işğalçılıq siyasəti və Türkiyəyə istiqamətlənmiş əsassız ərazi iddiaları ilə öz dövlətlərini indiki gülünc vəziyyətə salmışlar. Hazırda Ermənistanın çoxtərəfli böhran həddinin əsas səbəbi məhz bu amillərdir. Uydurma “erməni soyqırımı” ayrı-ayrı ölkələrin hökumət və parlament qərarları indiyədək olmadığı kimi, bundan sonra da Ermənistan və erməni toplumuna fayda gətirməyəcək. Dünya ermənilərindən yardım, ianə, üzlük haqqı adı ilə fasiləsiz olaraq hər ay toplanan vəsaitlərin bir hissəsini müəyyən şərtlər altında Ermənistan hökumətinə “pay” kimi verib öz iyrənc şərtlərini dikədən erməni lobbisi bundan sonra da öz prinsiplərindən əl çəkməyəcək. Çünki aylıq toplanan vəsaitlər onlar üçün davamlı qazanc mənbəyidir. Beləliklə, məntiqi mülahizələrlə əsaslandırılabilir ki, uydurma “erməni soyqırımı” mövzusunun arxasında iki mühüm qüvvə var -

erməni lobbisi və daim onlardan Türkiyəyə qarşı istifadə edən tərəflər. Ayrı-ayrı ölkələrdəki siyasi qüvvələr uydurma “erməni soyqırımı” mövzusunun iki mühüm məqsəd üçün istifadə edirlər. Birincisi, erməni lobbisindən seçki kampaniyalarında yardım alır, ikincisi, bu məsələdən Türkiyəyə qarşı güc vasitəsi kimi yararlanırlar. Beləliklə, “erməni pərəstlik” anlayışı, sadəcə olaraq, bu iki mənfur qüvvənin ortaq maraqlarından doğan bicipərəstlikdir.

Qeyd edilməlidir ki, ABŞ prezidentləri arasında ənənəvi 24 aprel müraciətləri edənlərdən ilk dəfə Osmanlı dövlətinin süqutu illərində bu coğrafiyada yaşananları “soyqırımı” ifadəsi ilə xatırlayan 1981-ci ildə Ronald Reyqan olub. Lakin məhz ABŞ-ın keçmiş Prezidenti Ronald Reyqanın hüquq məsələləri üzrə müşaviri Bryuz Felin bildirmişdir ki, Ağ evin araşdırması nəticəsində 1915-ci ildə ermənilərin 2 milyon Osmanlı türkünü qətlə yetirdiyi müəyyən olunmuşdur. 1981-ci ildə həmin məsələ Ağ ev tərəfindən araşdırılmış və saxta erməni iddialarının əsassız olduğu sübuta yetirilmişdir. Bundan başqa, ABŞ-da fəaliyyət göstərən 69 görkəmli tarixçi alim birgə müraciətlərində Osmanlı dövlətində “erməni soyqırımı” anlayışının yalan olduğunu bildirmişlər. Erməni yalanlarını ABŞ-dakı arxiv sənədləri ilə ifşa edən bu ölkənin görkəmli alimi, yazıçı-publisist Samuel A.Ujnz Birinci Dünya savaşıdan əvvəl Osmanlı ərazisindəki erməni üsyanları ilə bağlı nadir faktları tədqiqatçı cəlb edib. Bir neçə dildə yayılan “Ermənistan terrorçu xristian dövlətinin gizlinləri” əsərinin müəllifi Samuel A.Ujnz saxta “soyqırımı” anlayışını yaradan bütün səbəbləri, erməni toplumunun hansı güclərin təsiri və yardımı ilə Osmanlı dövlətinə qarşı döyüşdüklerini əsaslandırdığı üçün ermənilər tərəfindən dəfələrlə təhdid edilmiş və ABŞ-da öz evində müəmmalı şəkildə ölmüş, əsərin ikinci cildi əlyazma şəklində oğurlanmışdır. ABŞ-ın saxta “erməni soyqırımı” mövzusunun dair dalağavari bəxş bucağı ilə bağlı daha bir faktı təqdim etmək yerinə düşər. ABŞ Dövlət Departamentindən Prezident Cozef Baydenin məlum açıqlamasına belə münasibət bildirilib: “Prezidentin son açıqlaması “Xarici Dövlət Toxunulmazlığı” Qanunu ilə tənzimlənən ABŞ məhkəmələri qarşısında Türkiyənin suveren immunitetinə təsir etmək məqsədi daşımayıb”.

Araşdırmalar göstərir ki, Türkiyə Respublikasında keçmiş SSRİ-nin süqutuna qədər saxta “erməni soyqırımı” mövzusunun qarşı müəyyən biganəlik yaşanmışdır. Lakin sovetlər birliyinin süqutu ərəfəsində Türkiyə açıq şəkildə müşahidə etmişdir ki, SSRİ-nin süqutundan sonra ABŞ və bəzi Avropa ölkələrinin ona qarşı təzyiqləri artmağa başlayır. Bu məsələdə qarşı tərəflər, ilk növbədə, saxta “erməni soyqırımı” məsələsindən istifadə etmək öz maraqlarını təmin etməyə çalışıb. Təsədüfi deyil ki, erməni quldur dəstələrinin Anadoluda qətlimə məruz qoyduqları türklərin kütləvi məzarlıqları məhz 1990-cı illərdən açılmağa başlayıb. İndi həmin sübutlardan bəziləri təqdim edək. Məlum olduğu kimi, erməni silahlı dəstələri XX əsrin əvvəllərində ilk böyük qətl-

amları Anadolunun şərqində törədiblər. 1915-ci ildə Vanı ələ keçirən ermənilər Van və Ərciş arasında yerləşən Dərəbəy, Hakis, Zorava, Hidir, Göllü, Şəyhaynə, Şəyhkara kəndlərində yerli əhalini məhv ediblər. Bu bölgədə həmin qanlı hadisələr nəticəsində 2500 türkün kütləvi öldürülməsi sənədlər əsasında təsdiqlənib. Bu yerlərdəki vəziyyət 1918-ci ildə ABŞ-ı missionerlər tərəfindən lentə alınıb, sənədləşdirilib, reportaj şəklində öz ölkələrinə göndərilib. Həmin dövrdə bölgədə xidmət edən alman və ingilis hərbiçilər tərəfindən də bu barədə sanballı əsərlər yazılıb. 1990-cı il aprel 4-də yerli tədqiqatçılar Vanda bir neçə kütləvi məzarlığın tapılmasına nail olublar. Daha bir fakt: Çukurovanın görkəmli şəxsiyyətlərindən olan Səhlikzadə Həsən Əfəndinin nəvələri Camal və Kamal Sələkoğlular erməni quldur dəstələrinin vəhşilikləri ilə bağlı babalarından qalan sənədləri və digər faktları günümüze qədər yazadıblar. Bundan başqa, 1989-cu ildə İğdır vilayətinin Hakmehmet kəndində aparılan qazıntı zamanı aşkar edilmiş kütləvi məzarlıqda 51 yerli türkün cəsədi aşkarlanıb. Kənd sakinlərinin məlumatlarında isə bildirilir ki, 102 il əvvəl erməni vandalların törətdikləri həmin qətlimə 83 nəfər xüsusi amansızlıqla öldürülüb. Bu günlərdə kənd sakinlərindən 77 yaşlı Pəri Ud bildirib ki, həmin qətlimə onun 7 əmisi erməni cəlladları tərəfindən vəhşicəsinə öldürülüb. 1918-ci ildə Qarsdakı “Ulu” məsciddə 285 yerli türkün vəhşicəsinə qətlə yetirilib. Van, İğdır, Qubada olduğu kimi, Qarsda da müsəlman və türklərə aid olduğu təsdiqlənən bir neçə kütləvi məzarlıq aşkarlanıb.

Hazırda Van şəhərində ucaldılmış Şəhidlik Zirvəsi, İğdırdakı “Beş qılınç” abidələri XX əsrin əvvəllərində ermənilərin bölgədəki türk və müsəlman əhaliyə qarşı törətdiyi qanlı qətlimənin nişanələridir. Bu abidə və komplekslərdə bölgədə aşkarlanan kütləvi məzarlıqlarla bağlı geniş məlumatlar vardır.

İndi isə yenidən arxivlərin açılması mövzusunun qayıdaq. Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi 1915-ci il hadisələrinin müzakirə aspektlərinin siyasətçilərə deyil, tarixçilərə aid olduğunu açıq şəkildə iki qərarla ifadə edib. Bundan başqa, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan hələ Baş nazir olduğu dövrdə 1915-ci il hadisələrini elmi realitənin işığında yaddaşlara yazmaq məqsədilə 2005-ci ildə ortaq tarixi komissiya yaratmaq təklifi ilə çıxış edib. Ötən dövrdə ermənilər tərəfindən qarşılıq almamasına baxmayaraq, Türkiyə tərəfi bu təklif qüvvədə qaldığını bildirir. Ermənistan tərəfinin arxivlərin açılması təklifinə müsbət yanaşmamasının iki mühüm səbəbi var. Birinci Ermənistan dövləti 1918-ci ildə Azərbaycan siyasi elitasının güzəştli nəticəsində mərkəzi İrəvan olmaqla təxminən 9.9 min kvadrat kilometrlik ərazidə yaradılıb. Ona görə də 1915-ci il hadisələrinə dair rəsmi sənədlərin Ermənistan arxivlərində mövcudluğu inandırıcı deyil. Erməni silahlı birləşmələrinin bölgədə, o cümlədən Zəngəzurd, indiki Ermənistanda, Naxçıvanda, Anadolunun şərqində, həmçinin Xoy və Səlməsdə törətdiyi vəhşilikləri təsdiqləyən sənədlər əgər İrəvanda saxlanılırsa həmin qovluqlar Xocalı soyqırımından da dəhşətli cinayətləri üzə çıxarar. Bütün bu səbəblərdən rəsmi İrəvan heç bir halda arxivlərin açılması məsələsini müzakirə mövzusunun çevrilməsinə tərəfdar deyil. 1915-ci il hadisələri ilə bağlı gerçəklər ABŞ, İngiltərə, Almaniya, Rusiya kimi dövlətlərin arxivlərində mövcuddur ki, bunlar ləng olsa da, zaman-zaman ictimailəşir.

Sabir Şahtaxtı
Ankara

Müşfiq Ələsgərli: “Dünyada jurnalistlərə qarşı təzyiq artıb”

“Qlobal səviyyədə müşahidə edilən bu prosesdə ən narahatedici məqam odur ki, pisə doğru dəyişmə tendensiyası son illərdə dünyanın ən mədəni, ən demokratik hesab olunan parçasını - Avropanı da əhatə edib”. Bunu SİA-ya verdiyi açıqlamada

Mətbuat Şurasının Sədr müavini Mushfiq Ələsgərli deyib.

M.Ələsgərli vurğulayıb ki, senzuranın yolverilməzliyi, həbsdə olan jurnalistlərin azad edilməsi, təzyiqlərə, təhdidlərə məruz qalan, cəzalandırılan jurnalistlərin məsələsi diqqət mərkəzindədir: “Avropa Jurnalistlər Federasiyasının hazırladığı hesabatla görə, qeyd edilən istiqamətlər üzrə qlobal səviyyədə neqativ istiqamətdə dəyişmə halları son 1 il ərzində də davam edib. AJF-nin 3 may günü ilə bağlı hazırladığı məruzədə göstərilir ki, 2020-21-ci illərdə Avropa məkanında media azadlığının çox ciddi şəkildə pisləşməsi davam edib. Qeyd edilib ki, bu məkanda söz, ifadə, media azadlığı sahəsində müşahidə edilən neqativ tendensiyaların qarşısını almaq üçün 2015-ci ildə 14 beynəlxalq təşkilat öz gücünü birləşdirib, Avropa Şurası nəzdində “Jurnalistikanın Müdafiəsi və Jurnalistlərin Təhlükəsizliyi Platforması”nı yaradıb. Onlar koordinasiya edilmiş formada fəaliyyət göstərməklə prosesi durdurmağa çalışıblar. Amma hələ ki, buna nail olunmayıb, əksinə, neqativə doğru dəyişmə tendensiyası daha da artıb. Nümunə üçün Avropa məkanında media azadlığı üzrə son 5 il müddətində baş verən hadisələrin müqayisəsi verilib. Yaxın təqvimdə - 2021-ci ilin aprel ayında 2 ispan jurnalistin qətlə yetirilməsinə istinad edilərək qeyd olunur ki, son 5 il müddətində Avropa Birliyinə daxil olan ölkələrdə fəaliyyətinə görə 31 nəfər jurnalist qətlə yetirilib.

Xatırladıq ki, Avropa Şurasına üzv olan ölkələr sırasındakı isə qətlə yetirilən jurnalistlərin sayı 41 nəfərdir.

Hazırda dünyada 238 nəfər jurnalist həbsdədir ki, onların da 91 nəfəri Avropanın payına düşür. Təkcə son bir il ərzində dünyada jurnalistlərə qarşı 873 təhdid halı qeydə alınıb ki, bunlardan da 245-i Avropa ölkələrinin aktivinə yazılıb. 6 il öncə AŞ nəzdində platforma qurularkən, Avropa məkanında jurnalistlərə qarşı təqib, təzyiq və təhdid hallarının sayı 2021-ci ilin göstəricilərinə nisbətən 2 dəfə aşağı olub. Bu da onu göstərir ki, indi vəziyyət 2 dəfə pisləşib. Maraqlıdır ki, jurnalistlərin fiziki şiddətdən ən çox təsirləndikləri ölkələr sırasında Rusiya ilə yanaşı İtaliya, Serbiya və İngiltərənin də adı göstərilir. Təqib hallarının ən çox müşahidə olunduğu ölkələr sırasında isə Fransa, Sloveniya, Türkiyə, Ukrayna, Belarus və Polşanın adı qabardılır”.

Qönçə Quliyeva

Paşinyan açıqladı: Sarkisyan bir dəfə həmsədrlərə məktub yazaraq...

Ermənistanın müvəqqəti baş naziri Nikol Paşinyan Serj Sarkisyan prezident olduğu dövrdə ATƏT-in Minsk qrupunun Qarabağla bağlı vasitəçilərinə göndərdiyi vacib məktubdan və danışıqların digər gizli detallarından danışdı. Bu barədə “Sputnik Ermənistan” məlumat verib.

Paşinyanın sözlərinə görə, devrilən birinin müsahibəsi danışıqlar prosesinə dair yeni detalları aşkarlamaq üçün yaxşı bir fərsətdir. Belə ki, bu mövzuda əvvəllər müəyyən məhdudiyyətlər olub. O qeyd edib ki, danışıqlar sənədləri arasında Sarkisyanın vasitəçilərə bir məktubu var:

“Vaxt keçdikcə müəyyən danışıqlar sənədləri açılacaq, hamımız biləcəyik ki, Serj Sarkisyan bir dəfə həmsədrlərə məktub yazaraq, təklif olunan referendum çərçivəsində nə qədər azərbaycanlının Dağlıq Qarabağ sakini sayılacağına dair bəzi narahatlıqlarının olduğunu bildirmişdi”.

Paşinyan çıxışında detalları açıqlamaq fərsətinə görə Sarkisyanı təşəkkür edib. Belə ki, Paşinyanın sözlərinə görə, bir neçə ay əvvəl o, azərbaycanlıların Şuşaya qayıtması barədə danışanda keçmiş Ermənistan hakimiyyəti danışıqlar prosesində bu məsələnin olmadığını iddia edirdi.

“Bu faktdan bilirik ki, Dağlıq Qarabağda yaşayan azərbaycanlılar da bu potensial referenduma qatılmalıdırlar. Bu baxımdan, Sarkisyan mənə fərsət verdiyinə görə təşəkkür etmək istəyirəm, çünki bir neçə ay əvvəl Şuşa haqqında danışanda danışıqlar prosesində heç vaxt belə bir məsələnin olmadığını demişdilər. Sual: O zaman Dağlıq Qarabağ sakinləri olan azərbaycanlılar harada yaşamalı idilər? Ümid edirəm, hamı bu sualın cavabını başa düşür”, - deyər Paşinyan vurğulayıb.

Paşinyan Qarabağla bağlı danışıqların məzmununun hələ o, hakimiyyətə gəlməzdən əvvəl, 2015-2016-cı illərdə dəyişdiyini qeyd edib.

O, eks-prezidenti 2015-ci ilin payızı - 2016-cı ilin qışında Aprel döyüşlərindən əvvəl baş verən hadisələr barədə danışmağa çağırıb. “Bunu sübut edən sənədlər, danışıqlar protokolları var. 2018-ci ildə bu sənədlərlə işləmişəm. Bəlkə bəlli olacaq ki, bu dövrdə vasitəçilər Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləməyə başladılar?, - deyər N. Paşinyan söyləyib.

Müxalifətin “eşşəyi” öldü! -

Siyasi nekroloq

Beləliklə müxalifətin “eşşəyi” də (demokratların simvolu) belə öldü. Daha dəqiq desək, ermənilərin qazdığı quyuya düşərək özü-özünü öldürdü. Yeni baş demokrat qondarma “genosidi” tanıdı. Düzdür, sonra bizləri “avam” sayaraq, daha dəqiq desək, “erməni variantı” işlədərək bəyan etdi ki, mən dediyim türklər başqa türklərdir, lakin dərinəndən araşdıranda məlum oldu ki, bu qoca sorosçu demokrat bütün türklər üçün əsl tələ qurdu və ermənilərdən aldığı pulların əvəzini belə ödədi.

Amma bu quyudan çıxmağın nə dərəcədə mümkünsüz olduğunu deyəsən heç tullananda düz hesablamayıbmış. Amma “eşşəkləri” qoyaq bir qırağa və qayıdaq bizim milli “eşşəksevərlərə”...

Rəsul Qliyev demişkən, bədbəxt müxalifət! Cəmi bir həftə ərzində az qamışdı ki, infarkt keçirsinlər. Bayden “genosidi” tanıyanda yas qurmuşdular ki, vay, evimiz yığıldı, ABŞ-dan qrant almaq olmayacaq. Blinken zəng edib “fırıldağ” gəlmək istəyəndən sonra isə “ölü dirildi”. Bah, bah, bah...! Bayram elədilər, amma nahaq. Düzdür, “eşşək” elə həmin eşşəkdir, amma “genosidi” tanımaqla beli qırıldı və əvvəlki həcmdə pul “daşıya” bilməyəcək.

Artıq müxalifət liderləri, müxtəlif növ hüquq müdafiəçiləri ABŞ səfirliyinin qapısında növbəyə durub qrant ala bilməyəcəklər. Onların səfirliyə danışdıqları yalanlara da artıq amerikalılar tərəfindən inam azalıb. Axı bunlar qrant almaq naminə danışmadıqları uydurmadıqları yalanları qalmaq. Və bu yalanları danışmaqla guya ölkədəki vəziyyəti əla bilirlər kimi özlərini göstərmək istəyirlər. Amerikalılar da öyrəniblər ki, pul verib, əvəzində “əmtəə” alsınlar, nə bilsinlər ki, bu ölkənin müxalifəti “əmtəə” altına saxta “mal” yeridir.

Yeri gəlmişkən, yadınızdadırsa Vikiliks-in dünyanı lərzə gətirən məktublarında deyilmişdi - yerli QHT-lərdən biri ABŞ səfirliyinə çatdırıb ki, bəs Samir Şərifov Abid Şərifovun oğludur. Necə deyirlər, bişmiş toyuğun gülməyi gəlir, amma amerikalılar bizim “toyuqları” tanımadıqları üçün belə məlumatları ciddi qəbul edirlər. Və yaxud, “Azadlıq” qəzetinin nümayəndələrinin daimi olaraq bizə pul verin, yoxsa indi bağlanırıq, sabah bağlanırıq deyə-deyə zarımaqlarını xatırladaq. Axırda bunlara pul verməkdən bezən bir amerikalı deyər ki, “əşi, bunlar elə bütün günü zarıyırlar bizi dövlət sıxır, gəlin bir dəfə bunlara yardım etməyək, görək nə olur. Bağlanarlar, yenə kömək edərək.... Nə isə bir gün keçdi, iki gün keçdi, bunlar bağlanmadı, əksinə, daha da “çiçəkləndi”, həmin şəxs də haqlı çıxdı...

İndi isə əsas məqamı diqqətə çatdırmaq:

ABŞ-ı heç bir ölkədə, xüsusən də Azərbaycanda, insan haqlarının vəziyyəti qətiyyətlə narahat etmir. ABŞ hər bir ölkədə təxribatçı qüvvələri yalnız yerli hökumətə qarşı istifadə edəcək məlumatların toplanılması üçün istifadə edir.

Və məhz bu məqsədlə ölkəmiz-

dəki təxribatçılara külli miqdarda qrantlar ayırır və heç o qrantların necə xərcləndiyində maraqlı da deyil. Heç nə vaxtsa hansısa qrantın istifadəsinə görə səfirliyin səhifəsində hər hansı hesabat görmüsünüzmü? Əlbəttə ki, yox! Ona görə ki, o hesabatları görəndə bir fikir yaranacaq ki, vəsait tam şəkildə qrant alan tərəfindən mənimsənilib. Bir sözlə, bu qrant kampaniyası çuğulçulara və təsir agentlərinin şəbəkəsinin yaradılmasına ayrılır.

Məqsədlər isə aydındır - ABŞ səfirliyi bu əməkdaşlıqda aşağıdakıları güdür:

1. Təsir agentlərindən ABŞ siyasəti haqqında cəmiyyətdə müsbət fikir yaratmaq üçün istifadə etmək və Blinkenin son yayındırıcı zəngindən sonra məhz təsir agentləri işə salındı və başladılar ABŞ-ı tərifləməyə, həttə Baydenin “genosid” ifadəsinin az qala bizim üçün faydalı olacağına dair fikirlər belə səsləndirirdilər (!)

Digəri isə fəxr hissi ilə deyirdi ki, Blinken şəxsən Prezidentə zəng edib. Kimdir axı Blinken?! Yeter ki, məhz Blinkenin 2016-cı ildə Türkiyədəki Gülənçilərin çevrilmiş cəhədinin ideoloqlarından və təşkilatçılarından biri olduğunu xatırladaq. Necə olur ki, Blinken Ermənistanın, Gürcüstanın, Ukraynanın xarici işlər nazirlərinə zəng edir, amma Azərbaycanın isə Prezidentinə zəng edir?! Əslində, bu bizim dövlət başçısının böyüklüyüdür ki, onun zənginə cavab verib və ola bilsin Blinkenə yerini də göstərib...

Düzdür, bəlkə də Ağ Ev sadəcə qorxub ki, sözləri və adları səhv salan Bayden zəng eləsə yenə çaşıbı. Amma həqiqətdə Blinkenin zəngi ermənipərəst Samanta Puerin USAİD-in rəhbəri vəzifəsində Konqres tərəfindən təsdiqi gün baş tutub. Və bu radikal “genosid” tərəfdarının həmin vəzifəyə təyinatı artıq Azərbaycanda USAİD-in ofisinin bağlanması zəruriliyini gündəmə gətirib. Şübhəsiz ki, həmin zəngin məqsədi USAİD-i heç olmasa burada qoruyub-saxlamaq idi. Belə ki, digər MDB ölkələrinin əksəriyyəti bu təbliğat və kəşfiyyat zəncirinin əsas halqasını artıq ölkələrindən qovublar. Amma Azərbaycanın ABŞ iki əsas düşməni hesab etdiyi İran və Rusiya arasında yerləşməyi USAİD-in burda qalıb “fəaliyyət” göstərməyini zəruri edir. Və əgər fikir versəniz, heç Blinkenin zəngi haqqında məlumat hələ rəsmi olaraq yayılmadan, bütün “ABŞ sevrələri” artıq bu zəngin nə dərəcədə ABŞ “genosid” günahlarını verməyə başladılar. Şübhəsiz ki, alınan pulları doğrultmaq lazımdır axı. Amma eyni zamanda, bu fakt onu göstərir ki, “təsir agentlərinə” təlimatlar həttə Blinkenin zəngindən əvvəl ötürülmüşdü, sadəcə ABŞ-ı tərifləməkdə birinci ol-

maq istəyi onları “yandırdı”.

2. Digər əsas məqsəd mütəmadi olaraq yerli hökumətlərə təzyiq göstərmək üçün hər hansı məlumatlar, əsaslar əldə etmək. ABŞ sonra o məlumatları əlində bayraq edir və özünün hər hansı bir marağını təmin etmək üçün yerli hökumətlərə təzyiq edir. Və bunun üçün həttə ilk öncədən gözə çarpmayan vizual təsir elementlərindən istifadə edirlər. Məsələn, yaqin fikir vermisiniz ki ABŞ səfirliyini demək olar ki, bütün məşinləri yalnız ən iri görkəmli ABŞ istehsalı olan məşinlərdir. Niyə? ABŞ hökumətinin daxili təlimatlarına görə hesab edilir ki, iri məşinlərlə hər hansı bir yerli idarənin rəhbərinin qəbuluna gedəndə, bu, artıq ABŞ-ın nə qədər güclü olduğuna dəlalət edir və əks tərəfdə artıq öncədən qorxu hissi yaradır. Necə deyirlər, hərə öz arqument çatışmazlığını bir cür kompensasiya edir - bunlar böyük məşinlərlə. Əlbəttə ki, uşaq yanaşmasıdır, amma amerikalılar ümumiyyətlə şou sevirilər və bu da məlum faktdır.

Yerli satqınlar isə bu “əməkdaşlıqda” öz məqsədlərini güdür

1. Şübhəsiz, ən başlıca məqsəd, pul, pul və yenə də pul, özü də dollarla! Pulun xətrinə bu saxta patriotlar yaşadıkları ölkə haqqında (vətən deməyə insanın dili gəlmir, belə ki, insan vətəni satmaz) ağılasığmaz cəfəngiyatları danışirlar ki, təki amerikalıların xoşuna gələn məlumat olsun və onlardan daha çox pul qopartsınlar.

2. İkinci məqsəd isə belələrinin əsassız istəklərini yerinə yetirməkdən imtina edən hansısa qurum və yaxud şəxsin reputasiyasına zərbə endirmək və bununla da acıqlarını çıxmaq.

3. Və nəhayət, özlərini “ədalətsizliyin” qurbanı göstərərək, sığınacaq üçün müraciət edib ölkədən qaçmaq. Bir sözlə, “yalançı patriotlarla” da ABŞ səfirliyi arasında olan saxta “münasibətlər” hər iki tərəfin razılığı ilə baş tutur. O elə bilir buna “atır” buda elə bilir ki, ona atır. Amma artıq səfirlik də çalışır ki, xərclərini optimallaşdırsın və belə “patriotları” filtrdən keçirərək, azdan çoxdan faydalı olanları əməkdaşlığa cəlb etsin.

Məsələn: əgər əvvəllər səfirlik müstəqillik günü ziyafətinə 4500 insan dəvət edirdisə, artıq son illər bu rəqəm 1500 nəfərə endirilib. Baydenin “genosid” hoqqasından sonra isə, səfirlik ümumiyyətlə çalışacaq ki, yalnız “ən etibarlı” olanları əməkdaşlığa cəlb eləsin ki, ayrılan vəsaitlər tam hədəfə çatsın. Üstəlik, USAİD-in ölkədən artıq reallaşmaq üzrə olan çıxarılacağı halda isə bu imkanlar lap daralacaq. Odur ki, biz yaxın zamanlarda ABŞ-dan yemlənən xəyanətkarlar arasında əsl müharibənin şahidi olacağıq. Lakin bu prosesin ən təhlükəli nəticəsi, qrant uğrunda müharibədə uduzanların qəfil dövlət tərəfə keçmək istəmələri ola bilər. Bax, bu, əsl problemə çevrilə bilər. Bunun üçün cəmiyyət, “Bir dəfə xəyanət edən, yenə xəyanət edəcəkdir...”! məşhur kəlamı unutmamalı, belə şəxsləri yaxşı tanıyıb vaxtında ifşa etməlidir.

Rövşən RƏSULOY

RƏFIQƏ

Torpağı Vətən etdilər, Vətəni bütöv...

Böyük mütəfəkkir Əli bəy Hüseynzadə millət, torpaq, Vətənin nicat yolunu göstərərək demişdir: “Hər bir millət o zaman səadət və nicatda olur ki, əvvəl əmrə özüni tanıya, yəni hər bir millət öz əhəmiyyətini, dilini, dinini, tarixini, adət və əxlaqını, keçmişini, bu gününü və gələcəyini öyrənməlidir”. Və bu gün özlərini “xalqa yanan” kimi göstərən satqın vətənsüvan Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Gültəkin Hacıbəyli, Sevinc Osmanqızı, Vidadi İsgəndərli və... kimi Vətən daşına “qənim kəsilən” ünsürlər Şuşanın işğal olunduğu 8 mayla bağlı sosial şəbəkələrdə çıxışlar edərək 2020-ci il noyabrın 8-də Şuşamızın azad olunmasına erməni həmfikirliyi ilə qələbəmizə kölgə salarkən anlamırlar ki, bunun bədəli ağır olacaq.

Bəli, bu gün mənəviyyatsızdan, torpağını, dövlətini, xalqını satanlar...

Deyir, Vətən bir millətin üzərində yaşadığı coğrafiyadır. Torpağı vətən edən millətin onda yaşadığı tarix, onunla qurduğu mədəniyyət əlaqələridir. Vətən millətin doğulduğu, doğduğu, sığındığı və maddi-mənəvi varlığını davam etdirdiyi yerdir. Vətən millətin evi, millət də vətəndə yaşayan ailedir. Vətən bizi qoruyan anadır. Çünki biz onun sayəsində inkişaf edir və yetkinləşirik. Vətən gözümüzün dünyada ilk gördüyü torpaqdır. Bəs dünyaya bu torpaqda göz açan, bu torpağa sığınan, özüni “azərbaycanlı” sayan, bu vətənin “vətəndaşı” niyə vətən daşına dönük çıxır? Böyük şairimiz Məmməd Arazın dediyi kimi: “Vətən daşı olmayan, olmaz ölkə vətəndaşı!”.

Ancaq bu gün ermənidən bətdər olan, niyyəti və əməli daha çox Azərbaycanda daxili sabitliyi pozmağa yönələn, fəaliyyəti ilə hər zaman ölkəmizin nüfuzunu zədələməyə çalışan ifrat dağıdıcı müxalifət, əslində, antiazərbaycançı şəbəkənin bir təmsilçisi kimi çıxış etdiyini istər-istəməz fəş etməkdədir. Bu aksiomadır ki, erməni xüsusi xidmət orqanlarına xidmət edən hər kəs, şübhəsiz ki, Azərbaycanın düşmənidir. Bu yerdə ermənilərin dostları ilə dostluq edən “Milli Şura”çılar kimdir? Nə araşdırmaq lazımdır, nə də fikirləşmək. Cavab bellidir. Çünki Vətənə dönük çıxanlar bu ölü qurumda toplaşmış. Ancaq bu gün istər Əlisi, Cəmilli, İslası, Arifi, Gültəkin... və bu kimi satqın və əxlaqsızlar Azərbaycanda xaos bir durumun formalaşmasını arzulasalar da, arzuları elə bir daşa deyir ki... sonunda xalqın nifrətinə düşər olurlar.

Çünki illər idi ki, sevimli Qarabağımız düşmən tərəfindən işğala məruz qalmışdı. Odu-ocağı yağmalanmış, torpağı talanmış Qarabağımızın həsrəti qəlbimizi göynədirdi. Azərbaycanımızın üzük qaşı, konservatoriyaların beşiyi sayılan Şuşamızda, bütünlüklə ata-baba torpaqlarımızı murdar düşmən - “yanlar” gəzirdi.

Qarabağımız darda idi, bizi səsləyirdi, bizi gözleyirdi, bizi bədən kömək diləyirdi. Bu torpaq “Vətən” kəlməsinə həsrət idi. Biz də bu ulu torpağın həsrətindəydik.

Və bu gün bu Vətən Müharibəsinin qələbəsini qanmayanlar bir başa anlamalıdırlar ki, Qarabağ bizimdir!, Qarabağ Azərbaycanıdır! Artıq “Qarabağ” adlı problem yoxdur. Çünki Azərbaycan haqq yolundadır, bütövlüyümüzün bərpası uğrunda vuruşurduq! Bir daha dünyaya sübut etdik ki, Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev dəmir yumruğu ilə bərkiyən siyasəti qarşısında acizdir: “Yaxşı, biz indi öz gücümüzə güvənərək bu torpaqları şəhid verə-verə, qan tökə-tökə azad edirik, bizə “dayanın” deyirsən, ona de ki, çıx. Demir. Bizə deyir dayan. Dedim dayanmayacağam mən. Heç kim məni dayandıra bilməz və dedim tələb edirəm səndən Paşinyan, şəxsən özün, sənin xarici işlər nazirin, nə bilim o biri, bu biri yox, şəxsən özün öhdəlik götürməlisən, tarix verməlisən nə vaxt rədd olursan bizim torpaqlarımızdan. Bax bu bəyanatda o öhdəlik var. Məcbur edirik onu, məcbur etdik, zorla məcbur etdik, başına vura-vura məcbur etdik, bütün bəd əməllərinə görə, o donuzları bizim məscidlərimizdə saxladığına görə. Bizim məscidlərimizdə donuz saxlayan özü donuzdur. İndi bu sənəddə öhdəlik var. Dekabrın 1-nə qədər rədd olacaq qalan işğal edilmiş torpaqlardan. Ona görə məsələnin hərbi yolu var. Amma mən deyirdim, istəyirəm ki, bu hərbi mərhələ də dayansın, keçək siyasi mərhələyə. Nə oldu? Mən deyən oldu. Bax, bu gün mən deyən oldu”. Bəli, bundan sonra da özgeşinin torpağına göz tikənlərin dərslərini verəcək, bizim canavar kimi üstünü-zə şığıyan dəmir, cəngavər, qoxmaz əsgər və zabitlərimiz.

Bu gün bu torpaqları satan AXCP-Müsavat, daha nə bilim...

Ortada meymun kimi oynadılan “Milli Şura” kimi erməni yalaqları bilməlidirlər ki, Paşinyanın “Qarabağ Ermənistanıdır nöqtə”sinə “Qarabağ Azərbaycandır! NİDAsı qoyuldu! Çünki bu yol haqq yoludur, birliyimizin yoludur! Bu yol Azərbaycanımızın ərazi bütövlüyü yoludur, ədalət yoludur, həmrəylik yoludur, azadlıq yoludur! Bu yol Xalq-iqtidar birliyinin yoludur!

Və bu gün AXCP, Müsavat və “Milli Şura”da olan satqınlar, daha doğrusu, Vətən daşına dönük çıxanlar bilməlidirlər ki, yaxın zamanlarda xalq onların da cəzasını verəcək. Və bu satqınlar bir daha anlamalıdırlar ki, tarix qalibləri mühakimə etmir, həm də bu qalib haqq işi uğrunda qələbə qazanırsa!

“İkili standartlar siyasəti bir Qərb üslubudur”

Vitali Arkov: Azərbaycan güzəştə gedib erməni hərbcilərini geri qaytarsaydı belə, Bakını günahlandırmaq üçün başqa bir şey tapardılar

Moskva-Baku platformasında efirə verilən “Diqqət Mərkəzində” proqramının müəllifi və aparıcısı Andrey Şlyapnikov ötən həftə regionumuzda yaşanan əsas hadisələr, gedən proseslərlə bağlı vacib məqamlara toxunub və təhlil edib. Yazını oxucularımızın diqqətinə çatdırırıq.

Qafqaz uğrunda döyüş

Ötən həftə ABŞ prezidenti Co Bayden Osmanlı İmperiyası tərəfindən 1915-ci ildə törədilən erməni soyqırımını tanıdığını bəyan etdi. Amerika ilk belə ölkə deyildi. İlk belə ölkə 1965-ci ildə Uruqvay oldu. Fransa, İtaliya, İsveçrə və bir sıra digər Avropa və Cənubi Amerika ölkələri ondan nümunə götürdülər. Rusiya isə bunu 95-ci ildə etdi. Əsas sual budur ki, ABŞ-da niyə bunu elədilər? Bəziləri hesab edir ki, Bayden seçki kampaniyasında verdiyi vədlərə əməl etdi. Bəlkə də, amma niyə belə tezliklə? Hakimiyyətdə 100 gündən az müddət keçdi. Bu, Amerikalı seçici üçün çətin bir prioritetdir. Digər bir versiya, Ərdoğanın artan təsirini azaltmağa çalışmaqdır. Çox müstəqil xarici siyasət yürüdü. Bu da mümkündür, amma daha ciddi bir səbəb var. Bu qərarla Bayden, Ermənistan və bütün Cənubi Qafqazdakı itirilmiş nüfuzunu bərpa etməyə çalışır.

Politoloq İqor Korotçenko: “Başa düşürük ki, böyük siyasətdə təsadüf yoxdur. Baydenin açıqlaması Ermənistan Respublikasındakı erkən parlament seçkiləri kontekstində və ABŞ-ın bu günə qədər Cənubi Qafqazda baş verən hadisələrə təsir rıçaqlarını itirməsi kontekstində edildi. Ona görə də bu açıqlama ilk növbədə saf siyasətdir”

Uzunmüddətli Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsini həll edən ABŞ yox, Rusiya idi. Bu, Ağ Evin yeni rəhbərliyinin qururuna ağır zərbə vurdu. Necə? Paşinyan Kremlə gedir və Putinə itaət edir.

PolitRUS portalının rəhbəri, politoloq Vitali Arkov: “ABŞ dünyadakı rolunu yenidən yüksəltməyə çalışır, 1 nömrəli olduğunu və bizim onun istədiyi kimi olacağını göstərməyə çalışır. Demək istəyir ki, bütün münaqişələrdə, hər vəziyyətdə, hər şeydə bölgələrə nəzərət bizdə olmalıdır”

Kreml susmadı və bu qərara reaksiya verdi.

Dmitri Peskov: “Düşünürəm ki, bu, “soyqırım”ın Vaşinqton tərəfindən tanınmasıdır, çox güman ki, bu, ən sevilən yerkökü və çubuq oyununun ayrılmaz hissəsidir. Bu, erməni xalqına rəğbət bəsləmək istəyi deyil, Osmanlı

İmperiyası tarixini, Ermənistan tarixini dərinlən anlamaq istəyi deyil”.

Aleksey Fenenko: “Qərb yenə də seçkilər ərəfəsində Ermənistanın Rusiyadan mümkün qədər çox ayrılmasına və Ermənistandakı qüvvələrinin dəstəyinə arxalanır. Bu məqsədlə oxşar addımlar atılır”.

Amerika Birləşmiş Ştatları Prezidentinin qərarı, Azərbaycan hərbi məhlubiyətin acısını yaşayan Ermənistan xalqı üçün psixoloji motivatordur. Ancaq bu, bir tələ ola bilər. ABŞ-ın əsas vəzifəsi sülh gətirmək deyil, qayıq silkləməyə çalışmaqdır.

Korotçenko: “ABŞ Cənubi Qafqazın altına Qarabağ müqavilələri çərçivəsində “bomba” qoymaq istəyir. İndi ən vacib sual 5 ildə üç tərəfli bəyanatın nə olacağı, tam tətbiq ediləcəyi və ya edilməyəcəyidir. Bunun üçün informasiya və təbliğat müharibəsi gedir və müharibənin təsir dairəsi heç də keçən noyabr ayında Qarabağda tamamlanan hərbi hissəsindən zəif deyil”.

Potensial nəticələr göz qabağındadır. ABŞ və Ermənistanı təxribat dalğası bürüdü. “Erməni soyqırımını” xatırlamaq üçün təşkil edilən məşəl yürüşü zamanı ekstremistlər Türkiyə və Azərbaycan bayraqlarını yandırdılar. Los-Ancelesin mərkəzində, Amerikanın Erməni Milli Komitəsinin radikal fəalları, Azərbaycan bayrağına bükülmüş bir kuklanı “asaraq” aksiya təşkil etdilər. Radikallar qışqırıqları ilə, əslində, türklərə və azərbaycanlılara qarşı etnik zorakılığa çağırıdılar.

Türkiyə lideri Ərdoğanla telefon danışığı zamanı Azərbaycan Prezidenti ABŞ-ın “erməni soyqırımını” tanıma qərarını tarixi səhv kimi qiymətləndirdi.

Bu açıqlamadan sonra ABŞ Dövlət Katibi Azərbaycan Prezidentinə zəng etdi. Antoni Blinken ilə söhbətində İlham Əliyev Türkiyənin Azərbaycanın yaxın dostu və müttəfiqi olduğunu, müharibədən sonrakı dövrdə Zaqafqaziya bölgəsində çox əhəmiyyətli və müsbət rol oynadığını qeyd etdi və ABŞ prezidentinin bu açıqlamasının Azərbaycan rəhbərliyi və ictimaiyyəti tərəfindən narahatlıqla qarşılandığını dedi. Blinken əlaqələrin daha da gücləndirilməsinin vacibliyini qeyd etdi, enerji və regional təhlükəsizlik sahələrində əməkdaşlığı qeyd etdi, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin uğurla həyata keçirilməsinin vacibliyini vurğuladı, Azərbaycanın Əfqanıstandakı sülhməramlı missiyasında iştirakını yüksək qiymətləndirdi. Həmçinin, söhbət zamanı Blinken və Əliyev Ermənistan-Azərbaycan müharibəsindən sonrakı vəziyyət barədə fikir mübadiləsi apardılar.

İlham Əliyev ermənilər tərəfindən dağıdılmış Azərbaycan ərazi-

lərindəki bərpa işlərindən danışdı. Əliyev kommunikasiyaların açılmasının vacibliyini də vurğuladı. Blinkenin çağırışı ABŞ-ın Azərbaycanın mənfi reaksiyasını yumşaltmaq qərarına gəldiyini göstərir.

Bir şey aydındır. Bu tanınma ilə Bayden Cənubi Qafqazda nüfuz uğrunda yeni bir döyüşə girdi.

Torpaqlarımızı xilas edin

Keçən həftə Erməni Siyasi Təşəbbüs qrupu olan Milli Demokrat Qütbü (PDP) Fransa Prezidenti Emmanuel Makrona bir məktub göndərərək ondan təcili olaraq Ermənistanın cənub sərhədində Fransa və ya beynəlxalq sülhməramlı qüvvələrin yerləşdirilməsi imkanlarını nəzərdən keçirməsini xahiş etdi.

Bəyanat: Milli Demokrat Qütb: “Rusiya, Türkiyə və Azərbaycanın ortaq proqramı çərçivəsində, Ermənistanın cənub əyaləti - Sünik - Türkiyə ilə Azərbaycan və Orta Asiya arasında birbaşa quru əlaqəsini təmin etmək üçün özgəninkləşdirməyə cəhd edilir. Ermənistan əraziləri hesabına “Meqri Dəhlizi” adlandırılan və xüsusilə, bu layihə Ermənistanın sərhədlərini və İranla əlaqələri aradan qaldırmaq, nəhayət, dövlətimizi təcrid etmək və yaşanmaz vəziyyətə gətirmək məqsədi daşıyır. Ermənistan dövlətçiliyi, Fransa və ya beynəlxalq sülhməramlı qüvvələrin təcili olaraq Ermənistanın cənub sərhədində yerləşdirilməsi ehtimalını nəzərdən keçirmək istəyi ilə sizinlə əlaqə qurmağı vacib hesab edirik”.

Beləliklə, Ermənistandakı müəyyən siyasi qüvvələr açıq şəkildə 3 ölkə liderlərinin əldə etdikləri sülh razılaşmalarını pozmağa çalışırlar. Axı bölgədəki rabitənin blokdan çıxarılması Rusiya, Azərbaycan və Ermənistanın imzaladığı məqamlardan biridir.

Vitali Arkov: “İrəvan üçtərəfli razılaşmanın bütün bəndlərini yerinə yetirmir, halbuki Paşinyan bunun üçün Azərbaycanı günahlandırmağa çalışır. Xüsusilə, bu nəqliyyat və iqtisadi əlaqələrin, nəqliyyat dəhlizinin blokdan çıxarılması ilə əlaqədardır. Bu, onsuz da pis bir işaredir”.

İlham Əliyev dəfələrlə Azərbaycanın Ermənistana ərazi iddialarının olmadığını və yeni ticarət dəhlizlərinin bütün Zaqafqaziya bölgəsini yeni iqtisadi səviyyəyə qaldıracağını bildirib.

İlham Əliyev: “Hazırda Asiyanı Avropa ilə birləşdirən Şərq-Qərb dəhlizinin ayrılmaz hissəsinə çevriləcək Zəngəzur Nəqliyyat Dəhlizi üzərində işləyirik. Bu dəhliz Azərbaycanın Avrasiyanın nəqliyyat və logistika mərkəzi kimi mövqeyini möhkəmləndirməsinə imkan verəcəkdir. Asiya-Sakit okean hövzəsindəki tərəfdaş ölkələri bu regional layihənin potensialını düşünməyə çağırıram”. Bundan əvvəl Baş nazir Paşinyan bu fikirlə razılaşmışdı.

Paşinyan: “Kommunikasiyaların blokdan çıxarılması həm Ermənistan, həm də Azərbaycan

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə “Ermənistan-Azərbaycan, ərazilərin işğaldan azad olunması haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

üçün faydalıdır. Yolların açılması Azərbaycan üçün faydalıdır, çünki Naxçıvanla əlaqəsi olacaq, Ermənistan üçün də faydalıdır, çünki Rusiya və İranla etibarlı dəmir yolu əlaqəsinə ehtiyacımız var. Bu o deməkdir ki, iqtisadiyyatımız əhəmiyyətli dərəcədə dəyişə bilər”.

Ermənistanda sərt daxili siyasi mübarizə davam edərkən, Azərbaycan işğaldan azad edilmiş əraziləri aktiv şəkildə bərpa etməyə davam edir. Həftə ərzində İlham Əliyev Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanının təməlini qoydu. Əliyevə “ağıllı kənd” konsepsiyası da təqdim edildi. Layihədə dünyanın aparıcı şirkətləri iştirak edəcəkdir. Videozəng formatında Əliyev bərpa olunan enerji istehsalı ilə məşğul olacaq bir türk şirkətinin nümayəndələri ilə söhbət etdi, italyanlar süd təsərrüfatı, israillilər 300-400 başlıq camış ferması və Çinin “Huawei-Azerbaijan” şirkəti Əliyevə rəqəmsal ağıllı kənd texnologiyası hədiyyə edib.

“Huawei-Azərbaycan”ın baş meneceri: “Ağıllı kənd “layihəsinin ilk mərhələsində Qarabağda təhlükəsiz yaşayış mühiti yaratacaq “ağıllı təhsil”, ağıllı səhiyyə” və “ağıllı əkinçilik “sistemlərini tətbiq edirik.

İlham Əliyev, BMT-nin Asiya və Sakit Okean üçün İqtisadi və Sosial Komissiyasının 77-ci iclasında çıxışı zamanı bir daha dost ölkələri Qarabağın bərpasında iştirak etməyə çağırırdı.

İlham Əliyev: “Yenidənqurma prosesi çərçivəsində “ağıllı şəhər”, “ağıllı kənd” və “yaşıl enerji” anlayışlarından istifadə ediləcək. Dost ölkələrdən olan şirkətləri azad edilmiş ərazidə Lüksemburqdan 4 qat böyük olan genişmiqyaslı yenidənqurma işləri aparmağa dəvət edirik”

Fransada getdikcə daha çox mütəxəssis Azərbaycanla pozulmuş münasibətləri yaxşılaşdırmağa meyillidir. Fransız biznesi Qarabağın bərpasında iştirak etməyə dəvət olunmasa çox şey itirə bilər.

Maksim Qauin: “Fransızlara Qarabağ münaqişəsi və Ermənistanla bağlı həqiqəti söyləməliyik. Məsələn, daha tez-tez BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi və ya Ermənistanda nasist cənayyətçiləri “Dro” Kanayan və Qarəyin Nijdenin təriflənməsi barədə xatırlatmaq. Mövcud böhran

yalnız Parisin anlaşılmaz seçiminə qaynaqlanır. Azərbaycanın Fransaya güvənəcəyinə əmin olmaq lazımdır”.

Lakin Avropa İttifaqı Azərbaycana təzyiq göstərməyə davam edir. Keçən həftə Aİ Bakını Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin tələb etdiyi erməni məhbuslarla bağlı məlumat verməyə çağırırdı. Azərbaycanda saxlanılan hərbcilər təxribatçı hesab olunurlar. Axı barışıq müqavilələri imzalananndan sonra nəzarətə alındılar.

Vitali Arkov: “Qərb niyə Azərbaycana təzyiq göstərir? Çünki siyasi proseslər baxımından Azərbaycana təsir etmək çətinidir. Azərbaycan güzəştə gedib erməni hərbcilərini geri qaytarsaydı belə, Bakını günahlandırmaq üçün başqa bir şey tapardılar. Qərbin bir hədəfi var, bir vəzifəsi var və burada bütün vasitələr yaxşıdır, istənilən bəhanədən istifadə edilə bilər”.

Təəssüf ki, ikili standartlar siyasəti bu illər ərzində artıq inkişaf etmiş bir Qərb üslubudur. Avropalılar Qarabağda divident qazanmaq istəyirlər, eyni zamanda Azərbaycana qarşı iddialar irəli sürürlər. “Erməni hərbi personalını geri qaytarın” deyirlər, eyni zamanda, məsələn, Ermənistan dan mina xəritələrini Azərbaycana təhvil vermələrini tələb etmirlər. Nəticədə insanlar ölməyə davam edirlər. Yoxsa Avropa İttifaqı, Ermənistanın ərazisindəki təhlükəsizlik tələblərinə cavab verməyən Metsamor atom elektirik stansiyasını bağlamaq üçün səfərbər olmaq və diqqəti cəlb etmək çağırışı ilə əlaqədar olaraq Ermənistana təzyiq göstərəcəkmidi?

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi: “Bu nüvə elektrik stansiyası 1976-1980-ci illərdə Çernobılda istifadə edilən oxşar bir texnologiya istifadə edilərək inşa edilmiş və aktiv seysmik zonada yerləşir. Köhnəmiş texnologiya və yer “Metsamor”u dünyanın ən təhlükəli nüvə stansiyalarından birinə çevirir”.

Və burada Rusiyanın Avropa İttifaqından daha çox köməyə gəlmə ehtimalı yüksəkdir. Paşinyan onsuz da Putindən yeni bir nüvə stansiyası inşasında kömək istədi.

Tərcümə: Elçin Bayramlı

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

4 may

Messi 50-yə çatdı

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

Suraxanıda evdən
4 min manatlıq qızıl
oğurlayan şəxs yaxalanıb

Suraxanı rayonunda evdən 4000 manat dəyərində qızıl-zinət əşyaları oğurlayan şəxs yaxalanıb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, rayon ərazisindəki evlərin birindən 4000 manat dəyərində qızıl-zinət əşyaları oğurlamaqda şübhəli bilinən Bakı şəhər sakini E.Mayılov Suraxanı Rayon Polis İdarəsinin 31-ci polis bölməsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində saxlanılıb. Faktla bağlı rayon polis idarəsi tərəfindən araşdırma aparılır.

Futbol üzrə İspaniya La Liqasının 34-cü turunda "Valensiya" ilə matç "Barselona"nın kapitanı Lionel Messi üçün əlmatədar olub. Qol.az İspaniya mətbuatına istinadən xəbər verir ki, Kataloniya klubunun 3:2 hesabı ilə qələbəsi ilə başa çatan görüşdə 33 yaşlı hücumçu dubl edib. Messi bu qollarından 1-ni cərimə zərbəsindən vurub. Bununla da argentinalı oyunçu karyerasında cərimə zərbəsindən vurduğu qolların sayını 50-yə çatdırıb. Qeyd edək ki, Messi bu mövsüm 32 görüşdə 28 qol vurub və 11 qolun ötürməsini verib.

Formula-1 açıq təkər tipli avtomobillərin dövrəvi avtoyürüşləri üzrə dünya çempionatıdır. Formula-1 üzrə dünya çempionatı hər il keçirilir və Qran Pri statusu daşıyan ayrı-ayrı mərhələlərdən ibarət olur. SİA xəbər verir ki, ilk dünya çempionatının birinci yarışı 1950-ci il mayın 13-də Böyük Britaniyanın Silverstoun trasında baş tutub. Hər ilin sonunda çempionatın qalibi müəyyən edilir. Çempionatda həm sürücülər, həm də komandalar yarışirlər. Sürücülər dünya çempionu titulu uğrunda, komandalar isə Mühəndislər Kuboku uğrunda mübarizə aparırlar.

Komandalar hər bir yarışa özünün hazırladığı şassi ilə çıxırlar, hər bir komandanı iki sürücü təmsil edir, sürücü çempionatda iştirak etmək üçün Beynəlxalq Avtomobil Federasiyasından SuperLisenzia almalıdır. Komandalar öz şassilərinə kənar motor istehsalçısından aldığı motoru quraşdırma bilərlər.

Son idman rəqlamentinə görə, motorun işçi həcmi 1.6 litrdir, silindrlərin sayı isə V6-dır, motorun çəkisi 145 kq-dır. Bu balaca motor 850-900 at qüvvəsi hasil edir və düz yollarda 370 km/saata-ədək sürət yığmağa imkan verir. Ümumiyyətlə, Formula1 maşınları ən dinamik maşınlar sayılırlar, yəni ən qısa vaxt ərzində sürətlənir və ən qısa vaxt ərzində dayanırlar.

Formula-1 maşınlarını bolidlər, sürücülərini isə pilotlar da adlandırırlar.

Bu ilki dünya çempionatı 21 mərhələdən, Qran Pridən ibarətdir. Hər bir Qran Pri üç günlük həftəsonu (uik-end) təşkil edir. Reqlamentə görə, sürücülər cümə günü hər biri 1.5 saat olan iki sərbəst yürüşdə trasla tanış olurlar, maşınları qarşıdakı sıralanma turu və yarışa hazırlırlar. Monako Qran Prisində sürücülər cümə günü deyil, bir gün əvvəl- cümə axşamı eyni işi görürlər.

Mərhələlər;

Cümə günü - İki 90 dəqiqəlik məşq yarış

Şənbə günü - Bir 60 dəqiqəlik məşq yarış; bir 60 dəqiqəlik kvalifikasiya yarış

Bazar günü - Bir final yarış

Kvalifikasiyanın 3 mərhələsi olur:

Q1 - sürücülərə 18 dəqiqə vaxt verilir ki, bir dövrəni ən qısa bir zamanda etsinlər. Raundun sonunda ən sür

retsiz 6 maşın yarışdan çıxarılır və yarışı axırıncı 6 yerdə başlayacaq

Q2 - qalan sürücülərə 15 dəqiqə vaxt verilir, onlardan sonuncu 6 maşın yarışdan çıxarılır və yarışı 11-16 yerlərdə başlayacaq

Q3 - Kvalifikasiya raundunun son mərhələsində maşınlar 12 dəqiqə ərzində halqanı dövriyyə edir və qalan start yerləri müəyyən olunur.

Yarışın özü 2 saatdan çox ola bilməz - amma "qırmızı bayraq" olsa, yeni yarış dayandırılarsa, 4 saatdan çox davam edə bilməz.

Bayraqlar;
Sürücülərə mühüm mesajları çatdırmaq üçün bayraqlardan istifadə olunur.

Formula-1 tarixi dünyada və Azərbaycanda

Sarı bayraq: Yavaşla, ötüb keçmə

Yaşıl bayraq: Trek açıqdır

Qırmızı bayraq: Yarış dayandırılır

Göy bayraq: Daha sürətli maşın ötüb keçmək istəyir

Ağ-qara bayraq: Yarış bitib

Qara bayraq və maşının nömrəsi: Yerinə qayıt/ diskvalifikasiya

2020-nci ildə keçirilən F1 yarışlarında 10 komanda iştirak edəcək. Hər komanda yarışlarda iştirak edəcək 2 sürücü seçir. Onlar fərdi olaraq sürücülərin çempionatında iştirak edir, ümumi xallar isə konstruktorların çempionatı üçün komandalara görə hesablanır. Mövsümün sonunda ən çox xal qazanan sürücü və komanda dünya

çempionu olur. Hazırkı çempion sürücü: Lyuis Hamilton (2008, 2014, 2015, 2017, 2018, 2019, 2020)

Yarışlarda daha 3 keçmiş çempion iştirak edir:

Sebastyan Fettel (2010, 2011, 2012 və 2013 qalibi)

Fernando Alonso (2005 və 2006 qalibi)

Kimi Raykkonen (2007 qalibi)

Hazırkı çempion konstruktorlar: Mercedes. Bu komanda ötən il 20 yarışdan 12-də qalib gəlmişdi.

Xal sistemi

2010-cu ildən etibarən Formula1-də yeni xal sistemi tətbiq olunur. İlk 8 pilotun xal qazandığı köhnə sistemdən fərqli olaraq, yeni sistemə görə ilk 10 yeri tutan pilotlar xal qazanırlar və 1-ci yerin sahibi ilə digər pilotlar arasındakı xal fərqi kəskin şəkildə artırılıb. Karyerası ərzində ən çox xal toplayan pilot Mihael Şumaxer-dir - 1 369 xal.

1-ci yer 25 Xal

2-ci yer 18 Xal

3-cü yer 15 Xal

4-cü yer 12 Xal

5-ci yer 10 Xal

6-cı yer 8 Xal

7-ci yer 6 Xal

8-ci yer 4 Xal

9-cu yer 2 Xal

10-cu yer 1 Xal

Bakı Şəhər Halqası Bakıda, Dənizkənarı Milli Park yaxınlığında yerləşən motor yarışması dairəsidir və 2016-cı ildən bu dairədə Avropa Qran Pri və əlaqəli yarışlar keçirilir.

2013-cü ilin dekabrında Formula1 prezidenti və baş direktoru Berni Eklstoun bu yolda yarışmanın 2016-cı ildən keçirilməsinə başlanacağını açıqlasa da, sonradan Koreya Qran Prisinin müqavilə şərtlərinin pozulmasına görə yarışma tarixinin 2015-ci ilə keçirilməsini bildirib. Lakin, 2014-cü ilin iyulunda yarışmanın 2016-cı ildən etibarən keçiriləcəyi xəbər verilib.

Altı kilometr uzunluğu olan və saat əqrəbi istiqamətinin əksinə hərəkət edən yol memar Hermann Tilke tərəfindən dizayn edilib. Azadlıq meydanından başlayan yol Hökumət Evinin ətrafı ilə fırlanaraq Qız qalasına çatmaq üçün İçərişəhər ətrafında 2.2 km (1.4 mi) dairə edir və Neftçilər prospektinə çıxaraq başlanğıc yerinə dönür. Trekin ən geniş yeri 13 metrdir, ən dar hissəsi trekin içəri Şəhər ətrafında olan bölmələrində, o cümlədən 7-ci və 8-ci döngələrdə 7.6 metr təşkil edir.

Aysel Məmmədova

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli

Fətulla Həsənov

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

Şəhadətnamə: № 022492

<http://www.ses-news.az>

<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: ses@sia.az

Tel:598-33-90 Faks:493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.

"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAc, SİA informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600**